

PRIRUČNIK
za maloletna i punoletna lica lišena
slobode

-izvod iz propisa-

Valjevo, avgust 2013.godine.

SADRŽAJ

Uvod	5
I deo	
- Izvod iz Zakon o izvršenju krivičnih sankcija	9
- Pravilnik o kućnom redu OZ i KPZ	19
II deo - maloletnici	
- Pravilnik o kućnom redu KPZ za maloletnike	51
- Pravilnik o kućnom redu VP doma	99
Obrazac pritužbe	
Zaštitniku građana Republike Srbije	139

U V O D

Odbor za ljudska prava Valjevo je organizacija civilnog društva koja se celu deceniju, tačnije od 2002. godine intezivno i u kontinuitetu bavi problemima i pitanjima ljudskih prava osoba u institucijama izolacije - zatvorima i pritvorskim jedinicama, sa posebnim osvrtom na prava maloletnika u sukobu sa zakonom.

U ovom periodu naš Tim za monitoring obavio je veliki broj obilazaka zatvorskih i pritvorskih jedinica i tom prilikom obavljao razgovore i upoznao se sa problemima i teškoćama, kako lica smeštenih u ustanovama, tako i zaposlenih.

Jedan od zaključaka koji se našao u poslednjem publikovanom Izveštaju iz 2011. godine je i nedovoljna upoznatost osuđenika sa disciplinskim postupcima i sa pravima i mogućnostima lica protiv kojih se vode ovakvi postupci.

Stoga smo smatrali dobrim, da se na jednom mestu prikupe i štampaju izvodi iz Zakona i pravilnici koji su važni za disciplinski postupak prema osuđenim licima kao mala pomoć u ostvarivanju njihovih prava i obaveza.

U prvom delu Priručnika nalazi se Izvod iz Zakona o izvršenju krivičnih sankcija(ZIKS) i Pravilnik o kućnom redu KPZ i OZ. Drugi deo namenjen je maloletnim licima i licima osuđenim na kaznu maloletničkog zatvora i sadrži Pravilnik o kućnom redu KPZ za maloletnike kao i Pravilnik o kućnom redu VP doma.

U ovom poslu pomogli su nam naši dugogodišnji saradnici i donatori Foundation Open Society Institute Switzerland, koji su u finansijskom smislu pomogli štampanje materijala. Napominjemo da sadržaj ove publikacije ne predstavlja zvanične stavove donatora, već je isključivo proizvod prikupljanja, obrade i publikovanja od strane autora.

Zahvalnost dugujemo i svim članovima Odbora za ljudska prava Valjevo koji su uzeli učešće u pripremi i štampanju ovog materijala.

I DEO

ZAKON O IZVRŠENJU KRIVIČNIH SANKCIJA ("Sl. glasnik RS", br. 85/2005, 72/2009 i 31/2011)

- Izvod-

Dopisivanje

Član 75

Osuđeni ima neograničeno pravo na dopisivanje o svom trošku.

U zavodu zatvorenog tipa sa posebnim obezbeđenjem, zavodu zatvorenog tipa i zatvorenom odeljenju zavoda, na predlog upravnika zavoda ili direktora Uprave, prvostepeni sud u sedištu zavoda može, ako to nalažu zahtevi održavanja reda, sigurnosti i bezbednosti, sprečavanja krivičnih dela i zaštita oštećenih, doneti odluku da se, na određeno vreme, tekst pisama nadzire. Iz istih razloga sud može uskratiti dopisivanje.

Protiv odluke suda iz stava 2. ovog člana, osuđeni ima pravo žalbe u roku od tri dana neposredno višem sudu. Žalba ne odlaže izvršenje odluke.

U slučaju sumnje na slanje i primanje nedozvoljenih stvari putem pisma, pismo upućeno osuđenom, kao i pismo koje on upućuje, otvoriće se u njegovom prisustvu i pregledati. Nedozvoljene stvari će se oduzeti.

Osuđeni ima pravo na dopisivanje bez nadzora sa braniocem, Zaštitnikom građana ili drugim državnim organima i međunarodnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava.

Telefonski razgovor

Član 76

Osuđeni ima pravo na telefonski razgovor u skladu sa odredbama akta o kućnom redu, o svom trošku.

Odredbe člana 75. st. 2, 3. i 5. shodno se primenjuju i na nadziranje telefonskog razgovora.

Pravna pomoć

Član 77

Osuđeni ima pravo na pravnu pomoć u vezi sa izvršenjem kazne zatvora, a zavod je dužan da mu takvu pomoć pruža.

Zavod upućuje osuđenog na način ostvarivanja drugih oblika pravne pomoći.

Podnesak, pritužba i žalba

Član 114

Osuđeni se može, radi ostvarivanja svojih prava, podneskom obratiti načelniku ili drugom ovlašćenom licu iz odgovarajuće službe zavoda.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da u roku od pet dana od dana predaje podneska, pismeno i obrazloženo odgovori na podnesak osuđenog.

Osuđeni ima pravo pritužbe upravniku zavoda zbog povrede prava ili drugih nepravilnosti koje su u zavodu učinjene prema njemu.

Upravnik zavoda ili lice koje on ovlasti dužan je da ispita pritužbu osuđenog i da u roku od 15 dana donese rešenje.

Osuđeni koji ne dobije odgovor na pritužbu ili nije zadovoljan donetim rešenjem ima pravo da u roku od osam dana, od dana prijema rešenja podnese žalbu direktoru Uprave.

Direktor Uprave dužan je da o žalbi odluči u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

Član 114a

Ako osuđeni smatra da je njegovo pravo povređeno postupanjem upravnika, može podneti pritužbu direktoru Uprave.

Ako direktor Uprave ili lice koje on ovlasti utvrdi da pritužba nije podneta iz razloga navedenog u stavu 1, pritužbu će dostaviti nadležnom organu i o tome će obavestiti osuđenog.

Direktor Uprave ili lice koje on ovlasti može da ispita osnovanost pritužbe i neposrednim uvidom u svu relevantnu dokumentaciju

zavoda, razgovorom sa upravnikom i zaposlenima u zavodu, razgovorom sa osuđenim koji je podneo pritužbu i drugim osuđenima, bez prisustva zaposlenih u zavodu.

zavoda, razgovorom sa upravnikom i zaposlenima u zavodu, razgovorom sa osuđenim koji je podneo pritužbu i drugim osuđenima, bez prisustva zaposlenih u zavodu.

Ako se utvrdi da je pritužba osnovana, direktor Uprave će naložiti da se otkloni povreda prava osuđenog.

Ako smatra da je do povrede prava osuđenog došlo usled postupanja zaposlenog, direktor Uprave obavestiće pismeno upravnika zavoda i lice ovlašćeno za vršenje nadzora, a ako smatra da je do povrede prava osuđenog došlo usled postupanja upravnika obavestiće lice ovlašćeno za vršenje nadzora.

Član 114b

Osuđeni ima pravo da se bez prisustva zaposlenih lica u zavodu prituži ovlašćenom licu koje nadzire rad zavoda.

Sadržina pritužbe predstavlja tajnu.

VIII DISCIPLINSKI PRESTUPI, MERE I POSTUPAK I MATERIJALNA ODGOVORNOST OSUĐENOG

1. Disciplinski prestupi

Pretpostavke za primenu disciplinskih mera

Član 144

Disciplinski prestupi su teže i lakše povrede pravila reda i bezbednosti, kao i povrede drugih pravila ponašanja osuđenog utvrđenih ovim zakonom i aktom o kućnom redu zavoda.

Teži disciplinski prestupi uređuju se ovim zakonom, a lakši aktom o kućnom redu zavoda.

Prema osuđenom se primenjuje disciplinska mera i ako za vreme izdržavanja kazne učini krivično delo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do jedne godine, ili kazna zatvora do jedne godine i novčana kazna.

Prema osuđenom se ne može više puta primeniti disciplinska mera za istu radnju disciplinskog prestupa.

Teži disciplinski prestupi

Član 145

Teži disciplinski prestupi su:

- 1) bekstvo ili pokušaj bekstva iz zavoda;
- 2) podstrekavanje na pobunu ili bekstvo;
- 3) pripremanje pobune ili bekstva;
- 4) neovlašćeno napuštanje zavoda;
- 5) nasilje prema drugom licu;
- 6) pravljenje, posedovanje ili korišćenje opasne stvari ili sredstva za komunikaciju na daljinu;
- 7) izrada ili unošenje u zavod sredstva podobnog za napad, bekstvo ili vršenje krivičnog dela;
- 8) sprečavanje pristupa u bilo koji deo zavoda službenom licu ili licu koje se ovlašćeno nalazi u zavodu, odnosno ulazi u njega;
- 9) ugrožavanje, oštećenje ili uništenje imovine većeg obima;
- 10) odbijanje izvršenja zakonitog naloga ovlašćenog lica usled čega je nastupila ili mogla nastupiti teža štetna posledica;
- 11) namerno ili grubom nepažnjom ugrožavanje tuđeg zdravlja;
- 12) proizvodnja, posedovanje ili korišćenje opojnih droga ili psihoaktivnih supstanci;
- 13) grubo zanemarivanje lične higijene;
- 14) bavljenje igrama na sreću;
- 15) namerno ugrožavanje svog zdravlja radi onesposobljavanja za izvršenje obaveze;
- 16) otpor zdravstvenom pregledu ili merama za sprečavanje opasnosti od zaraze;
- 17) podstrekavanje lica lišenog slobode na teži disciplinski prestup;
- 18) zanemarivanje radne obaveze koje je izazvalo ili je moglo

izazavati težu štetnu posledicu;

19) obučavanje sebe ili drugog o načinu izvršenja krivičnog dela na osnovu ličnog ili tuđeg iskustva;

20) teža zloupotreba dobijenih posebnih prava iz člana 115. stav 1. ovog zakona;

1. ovog zakona;

20a) nedolično, nasilničko ili uvredljivo ponašanje prema zaposlenom;

20b) protivpravno prisvajanje tuđih pokretnih stvari;

21) ponavljanje lakših disciplinskih prestupa.

2. Disciplinske mere

Član 146

Za učinjene disciplinske prestupe izriču se disciplinske mere.

Disciplinske mere su:

1) ukor;

2) ograničenje ili zabrana primanja paketa do tri meseca;

3) oduzimanje dodeljenih posebnih prava iz člana 115. stav 1. ovog zakona;

4) ograničenje ili zabrana raspolaganja novcem u zavodu do tri meseca;

5) upućivanje u samicu u slobodno vreme ili tokom celog dana i noći.

Mera upućivanja u samicu i ograničenje ili zabrana raspolaganja novcem u zavodu može se izreći samo za teže disciplinske prestupe.

Ukidanje dodeljenih posebnih prava iz člana 115. stav 1. ovog zakona i upućivanje u samicu mogu se izreći kumulativno.

Uslovno odlaganje disciplinske mere

Član 147

Disciplinsku meru, izuzev disciplinske mere ukora, moguće je

uslovno odložiti do tri meseca.

Ukoliko osuđeni u roku za koji je odloženo izvršenje disciplinske mere učini teži disciplinski prestup, uslovno odložena disciplinska mera će se opozvati, a ukoliko učini lakši disciplinski prestup disciplinska mera se može opozvati.

Odluku o opozivu iz stava 2. ovog člana donosi organ koji je doneo odluku o disciplinskoj meri.

Sticaj disciplinskih prestupa

Član 148

Za sticaj disciplinskih prestupa izriče se jedinstvena disciplinska mera, na osnovu ocene težine prestupa u sticaju i drugih okolnosti koje utiču na izricanje mere.

Član 149

Ukor se izriče kad osuđenog zbog učinjenog disciplinskog prestupa treba samo prekoreti.

Disciplinske mere iz člana 146. stava 2. tač. 2, 3. i 4. ovog zakona izriču se kao samostalne mere kad nema osnova ili nije opravdano izreći meru upućivanja u samicu, a ukorom se ne može postići svrha disciplinske mere.

Izvršenje disciplinske mere upućivanja u samicu

Član 150

Disciplinska mera upućivanja u samicu izriče se izuzetno, samo za teže disciplinske prestupe i ne može trajati duže od 15 dana.

Meru upućivanja u samicu do 30 dana moguće je izreći za sticaj disciplinskih prestupa.

Član 151

Disciplinska mera upućivanja u samicu predstavlja isključenje osuđenog iz zajedničkih aktivnosti s drugim osuđenima u slobodno vreme ili tokom celog dana i noći.

Pre izvršenja disciplinske mere upućivanja u samicu obavezan je lekarski pregled.

Član 152

Prostorija u kojoj se izvršava disciplinska mera upućivanja u samicu mora imati najmanje četiri kvadratna metra i deset kubnih metara prostora. Prostorija mora biti prozračna, osvetljena dnevnim i veštačkim osvetljenjem, zagrejana u skladu sa klimatskim uslovima, opremljena krevetom i posteljinom, stolom i stolicom.

klimatskim uslovima, opremljena krevetom i posteljinom, stolom i stolicom.

Osuđenom se mora osigurati neograničen pristup vodi za piće i sanitarnim uređajima.

Tokom izvršenja disciplinske mere upućivanja u samicu osuđeni može čitati i pisati, i ima pravo da boravi van prostorije na svežem vazduhu u trajanju od najmanje jedan sat dnevno.

Član 153

Tokom izvršenja disciplinske mere upućivanja u samicu obavezna je lekarska kontrola osuđenog najmanje jednom u toku dana, a upravnik zavoda i vaspitač su obavezni da ga posete najmanje jednom u toku sedam dana.

Nalazi i zapažanja lekara i drugih ovlašćenih lica unose se u knjigu izvršenja disciplinske mere upućivanja u samicu.

Član 154

Ukupan boravak osuđenog u prostoriji u kojoj se izvršava disciplinska mera upućivanja u samicu ne može trajati duže od šest meseci u toku jedne kalendarske godine.

Član 155

Upravnik zavoda obustavlja izvršenje disciplinske mere upućivanja u samicu ako oceni da je disciplinska mera postigla svoju svrhu i pre njenog isteka.

Upravnik zavoda obavezno prekida izvršenje disciplinske mere upućivanja u samicu ako po pismenom mišljenju lekara dalji boravak u samici ugrožava zdravlje osuđenog.

Nadležnost i pokretanje postupka

Član 156

Postupak za teže disciplinske prestupe vodi i odluku donosi disciplinska komisija, a za lakše disciplinske prestupe upravnik zavoda ili lice koje on odredi, s tim da to lice ne može biti predlagač.

predlagač.

Predlog za pokretanje disciplinskog postupka podnosi rukovodilac organizacione jedinice zavoda ili lice koje on odredi. Za teže disciplinske prestupe predlog za pokretanje postupka može podneti i upravnik zavoda ili lice koje on odredi.

Predlog za pokretanje disciplinskog postupka iz stava 2. ovog člana podnosi se u roku od četrdeset osam sati od saznanja za učinjeni prestup.

Ako je osuđeni učinio disciplinski prestup u nedelju ili u dane državnih praznika, predlog za pokretanje disciplinskog postupka podnosi se prvog narednog radnog dana.

Disciplinsku komisiju od tri člana iz stava 1. ovog člana imenuje direktor Uprave, na predlog upravnika zavoda.

Uslovi za izdvajanje osuđenog

Član 157

Od momenta saznanja za učinjeni teži disciplinski prestup i tokom disciplinskog postupka, upravnik zavoda ili lice koje on ovlasti može odlučiti da se osuđeni izdvoji iz bezbednosnih razloga od ostalih osuđenika, do četrdeset osam sati. Vreme izdvajanja se uračunava u disciplinsku meru upućivanja u samicu.

Dokazi u disciplinskom postupku

Član 158

Osuđeni protiv koga se vodi disciplinski postupak se obavezno saslušava, a navodi koje istakne proveravaju se i izvode se i drugi dokazi.

O toku disciplinskog postupka vodi se zapisnik.

Odmeravanje disciplinske mere

Član 159

Pri izricanju disciplinske mere vodi se računa o ponašanju osuđenog tokom izdržavanja kazne i zalaganju na radu, a uzimaju se u obzir i sve druge činjenice bitne za pravilno odmeravanje mere.

se u obzir i sve druge činjenice bitne za pravilno odmeravanje mere.

Zastarelost

Član 160

Disciplinska mera ne može se izreći niti se izrečena mera može izvršiti, ako je od učinjenog disciplinskog prestupa proteklo više od jedne godine.

Pravo osuđenog na stručnu pravnu pomoć

Član 161

Osuđeni protiv koga se vodi disciplinski postupak ima pravo na stručnu pravnu pomoć.

O pravu iz stava 1. ovog člana osuđeni mora biti obavešten pre utvrđivanja činjenica u postupku.

Rešenje i žalba u disciplinskom postupku

Član 162

Disciplinski postupak se okončava rešenjem.

Protiv rešenja osuđeni može izjaviti žalbu u roku od tri dana od dana prijema rešenja i o žalbi se mora odlučiti u roku od tri dana.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

O žalbi odlučuje direktor Uprave.

Ovlašćenje ministra nadležnog za pravosuđe

Član 163

Bliže odredbe o disciplinskim prestupima, merama i postupku donosi ministar nadležan za pravosuđe.

4. Materijalna odgovornost

Član 164

Osuđeni je dužan da nadoknadi štetu koju namerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje zavodu.

O naknadi štete u iznosu do 15.000 dinara odlučuje prvostepeni disciplinski organ na zahtev predlagača, a za iznos štete preko 15.000 dinara zavod ostvaruje svoje pravo u parničnom postupku.

Naknadu štete o kojoj je odlučio prvostepeni disciplinski organ zavod neposredno naplaćuje iz sredstava kojim osuđeni slobodno raspolaže, a ako je to nedovoljno i iz štednog uloga osuđenog.

IX SUDSKA ZAŠTITA

Pravo osuđenog na sudsku zaštitu

Član 165

Protiv konačne odluke kojom je osuđenom tokom izvršenja kazne zatvora ograničeno ili povređeno neko pravo utvrđeno ovim zakonom osuđeni ima pravo na sudsku zaštitu.

Sudska zaštita iz stava 1. ovog člana ostvaruje se u upravnom sporu.

Tužba za sudsku zaštitu

Član 166

Tužba za sudsku zaštitu se podnosi u roku od tri dana od dana dostavljanja odluke.

O tužbi iz stava 1. ovog člana nadležni sud odlučiće u roku od 30 dana od dana prijema tužbe.

PRAVILNIK O KUĆNOM REDU KAZNENO- POPRAVNIH ZAVODA I OKRUŽNIH ZATVORA

(Sl. glasnik RS, br. 72/2010)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom se bliže uređuju način života i rada osuđenih u kazneno-popravnim zavodima, okružnim zatvorima i kazneno-popravnom zavodu za žene (u daljem tekstu: zavod), ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Član 2

Tekst ovog pravilnika dostupan je osuđenom sve vreme izdržavanja kazne, na jeziku koji je u upotrebi u zavodu, u skladu sa zakonom koji uređuje službenu upotrebu jezika i pisma.

Osuđeni koji je nepismen, ne može da čita ili je gluvonem, ili ne poznaje jezik, o pravima i obavezama koje ima za vreme izdržavanja kazne u zavodu biće upoznat usmeno ili uz pomoć tumača.

II PRIJEM OSUĐENOG

Identifikacija osuđenog

Član 3

Prilikom prijema osuđenog utvrđuje se njegov identitet, na osnovu izvršne sudske presude, naloga za izdržavanje kazne, ličnih isprava (lične karte, putne isprave) ili drugih dokumenata pogodnih za utvrđivanje identiteta izdatih od strane nadležnih organa.

U slučaju sumnje u identitet osuđenog, zaposleni u zavodu (u daljem tekstu: službeno lice) zadržaće lice koje se javilo ili je dovedeno radi izvršenja kazne i o tome odmah obavestiti područni organ policije, koji će preduzeti mere radi utvrđivanja identiteta.

Lični pretres i pregled tela osuđenog

Član 4

Prilikom prijema obavlja se lični pretres i pregled tela osuđenog.

Lični pretres osuđenog obavljaju službena lica.

Pregled tela osuđenog obavljaju najviše dva službena lica istog pola kao i osuđeni, u odvojenoj prostoriji i bez prisustva drugih lica.

Ukoliko je potreban, pregled telesnih otvora osuđenog obavlja zdravstveni radnik.

Lični pretres i pregled tela obavlja se na način kojim se poštuje ličnost i dostojanstvo osuđenog i čuvaju njegove lične stvari.

Postupanje sa ličnim stvarima osuđenog

Član 5

Prilikom prijema u zavod obavlja se pregled ličnih stvari osuđenog.

Osuđenom licu se privremeno oduzimaju novac, dragocenosti, mobilni telefon, stvari koje, u skladu sa ovim pravilnikom, osuđeni ne može posedovati i druge stvari, odnosno predmeti podobni za ugrožavanje lica, uništavanje imovine i ugrožavanje bezbednosti u zavodu.

Osuđeni zadržava ortopedska i druga medicinska pomagala, a po odobrenju lekara i nužne lekove.

Kvarljive stvari se uništavaju, o čemu se sačinjava zapisnik čiji se primerak uručuje osuđenom.

Član 6

O privremeno oduzetim stvarima sačinjava se potvrda koja sadrži sledeće podatke: broj potvrde; ime i prezime osuđenog; ime jednog od roditelja; vrstu, količinu, težinu i druga bitna svojstva oduzetih stvari; datum i čas privremenog oduzimanja i potpis službenog lica. Potvrda se sačinjava u tri primerka.

Primerak potvrde uručuje se osuđenom, drugi primerak se ulaže u zavodsku arhivu, a treći na depozit osuđenog.

Ako se privremeno oduzimaju devizne novčanice, upisuje se vrsta valute, apoeni i serijski brojevi novčanica.

Član 7

Stvari za koje postoji verovatnoća da su u vezi sa drugim krivičnim delom, privremeno se oduzimaju od osuđenog i o tome se obaveštava nadležni državni organ. O privremeno oduzetim stvarima sačinjava se zapisnik i izdaje potvrda iz člana 6. stav 1. ovog pravilnika.

Čuvanje privremeno oduzetih stvari

Član 8

Privremeno oduzete stvari od osuđenog se popisuju u evidenciju koja se vodi u zavodu i stavljaju na polog ili se predaju, odnosno dostavljaju o trošku osuđenog licu koje on odredi.

Oduzete stvari koje nisu predate, dostavljene ili uništene čuvaju se u posebnoj prostoriji zavoda, osigurane od oštećenja i nestanka.

Devizne novčanice i dragocenosti čuvaju se u kasi ili na drugom sigurnom mestu.

Vraćanje privremeno oduzetih stvari

Član 9

Prilikom otpuštanja sa izvršenja kazne, osuđenom se vraćaju privremeno oduzete stvari, o čemu se sačinjava zapisnik. Primerak zapisnika uručuje se osuđenom.

Osuđeni može i prilikom izlaska iz zavoda preuzeti privremeno oduzete stvari, o čemu se sačinjava zapisnik.

Javljanje osuđenog po prijemu

Član 10

Po prijemu, osuđenom se odmah omogućava da se javi porodici ili licu koje on odredi, o trošku zavoda.

Lekarski pregled i higijenske mere

Član 11

Neposredno posle prijema u zavod, a najkasnije u roku od 24 časa, lekar obavlja zdravstveni pregled osuđenog. Na zahtev osuđenog ili zbog uočenih zdravstvenih smetnji tokom prijema, pregled se obavlja bez odlaganja.

Posle zdravstvenog pregleda osuđeni će se okupati i zadužiti sa čistom odećom, obućom, rubljem i posteljinom.

Osuđeni koji prema ličnim dokumentima ima brkove, može brkove da zadrži tokom izdržavanja kazne.

Izuzetno, na obrazloženu molbu osuđenog koji prema ličnim dokumentima ima bradu, upravnik zavoda može odlučiti da osuđeni može da zadrži bradu tokom izdržavanja kazne, ukoliko za to postoje verski ili zdravstveni razlozi. U slučaju postojanja zdravstvenih razloga prethodno se pribavlja mišljenje lekara zavoda.

U slučaju potrebe, zdravstveni radnik će obaviti dezinfekciju i dezinskciju osuđenog i preduzeti druge neophodne higijenske mere.

Prilikom pregleda i preduzimanja higijenskih mera poštuje se ličnost i dostojanstvo osuđenog.

Prijemno odeljenje

Član 12

Posle prijema u zavod osuđeni se upućuje u prijemno odeljenje, u kojem se može zadržati najduže 30 dana.

Za svakog osuđenog obrazuje se lični list u koji se unose matični broj u zavodu i podaci o osuđenom.

Službena lica osuđenog fotografišu, uzimaju od njega otiske papilarnih linija sa prstiju, mere njegovu telesnu težinu i visinu, beleže lični opis, osobene znake, tetovaže i druga obeležja ukoliko ih ima.

Član 13

U prijemnom odeljenju ličnost osuđenog se upoznaje sa psihološkog, pedagoškog, kriminološkog, socijalnog, zdravstvenog i bezbednosnog stanovišta.

Na osnovu upoznavanja ličnosti osuđenog, određuje se program postupanja i vrši njegovo razvrstavanje.

III POLOŽAJ OSUĐENOG

1. Prava osuđenog

Član 14

Osuđeni koji je upućen u zavod ostvaruje, u skladu sa Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija (u daljem tekstu: Zakon), prava na: čovečno postupanje; smeštaj; slobodno vreme; ishranu; odeću, rublje i obuću; upućivanje podnesaka; dopisivanje; telefonski razgovor; pravnu pomoć; posete; boravak u posebnoj prostoriji; prijem paketa; prijem novčanih pošiljki; rad i prava na osnovu rada; zdravstvenu zaštitu; obaveštavanje; obrazovanje; ostvarivanje verskih prava; podnesak, pritužbu i žalbu i sudsku zaštitu.

Pored prava iz stava 1. ovog člana, osuđena žena koja ima dete ima i druga prava, u skladu sa Zakonom.

Smeštaj osuđenog

Član 15

Osuđeni ima pravo na smeštaj koji odgovara savremenim zdravstvenim, higijenskim i prostornim uslovima i mesnim klimatskim prilikama.

Član 16

Prostorije u kojima osuđeni u zavodu žive i rade moraju biti čiste, suve, proветриrene, zagrejane i dovoljno osvetljene kako prirodnim, tako i veštačkim svetlom koje omogućava čitanje i rad bez smetnji za vid.

Spavaonica mora biti toliko prostrana da svakom osuđenom pripada najmanje osam metara kubnih prostora i četiri kvadratna metra.

Član 17

Osuđenima se obezbeđuje prostor za dnevni boravak.

U prostoru za dnevni boravak mora se obezbediti dovoljan broj stolica i odgovarajući broj stolova prema broju osuđenika koji ga koriste.

Prostor za dnevni boravak mora imati tehničke uslove za korišćenje radio i televizijskog aparata.

Prostorije u zavodu moraju imati primerenu sanitarnu opremu koja omogućava obavljanje fizioloških potreba u čistim uslovima kad god to osuđeni želi, uz obezbeđenje privatnosti.

Prostorije u kojima osuđeni borave, rade i hrane se, zagrevaju se u zimskom periodu. Zagrevanje prostorija zavisi od klimatskih uslova, a po pravilu traje od 15. oktobra do 15. aprila. Ukoliko vremenski uslovi ili drugi objektivni razlozi to zahtevaju, upravnik zavoda može skratiti ili produžiti grejnu sezonu.

Član 18

Smeštaj osuđenog u spavaonice sprovede se uz brižljivu ocenu svih okolnosti i podataka evidentiranih u prijemnom odeljenju, tokom izvršenja kazne, a posebno imajući u vidu uzrast, lične osobine i sklonosti, kao i druga svojstva od kojih zavisi pozitivan međusobni uticaj i odsustvo opasnosti od međusobnog fizičkog i psihičkog ugrožavanja.

Član 19

Osuđeni sa posebnim potrebama, u skladu sa Zakonom, ima pravo na smeštaj primeren vrsti i stepenu njegovih posebnih potreba.

Odeća, rublje i obuća

Član 20

Osuđenom se obezbeđuje odeća, obuća, rublje i posteljina. Za vreme rada osuđenom se obezbeđuje radna odeća i obuća.

Rublje se menja najmanje dva puta nedeljno. Odeća se menja po potrebi, a najmanje jednom u 30 dana.

U periodu od 1. maja do 30. septembra osuđeni nosi letnju, a od 1. oktobra do 30. aprila zimsku odeću i obuću.

U zavisnosti od klimatskih uslova upravnik zavoda može da

odstupanje od rokova iz stava 3. ovog člana.

odredi odstupanje od rokova iz stava 3. ovog člana.

Osuđeni je obavezan da bude odgovarajuće odeven u svim prilikama kad se nalazi van spavaonice.

Osuđeni može biti u sportskoj odeći za vreme i neposredno pre i posle bavljenja sportom.

Odeća i obuća moraju biti pogodne, udobne i odgovarajuće.

Član 21

Svakom osuđenom se obezbeđuje poseban ležaj sa posteljinom.

Posteljina se sastoji od: dušeka, jastuka, dva čaršava i odgovarajućeg broja ćebadi, u skladu sa klimatskim prilikama.

Posteljina osuđenih menja se dva puta mesečno, a po potrebi i češće.

Čuvanje stvari dobijenih na upotrebu

Član 22

Osuđenom se saopštava da je dužan da čuva i održava stvari dobijene na upotrebu i tom prilikom potpisuje listu zaduženja.

Stvari za ličnu upotrebu

Član 23

Za vreme izvršenja kazne osuđeni može posedovati: pribor za održavanje lične higijene; pribor za brijanje koji ne ugrožava bezbednost; ortopedska pomagala; pribor za pisanje; pribor za čišćenje odeće i obuće; ručni sat; venčani ili verenički prsten; stvari i literaturu za versku upotrebu; perorez sa zaobljenim vrhom dužine do šest centimetara; sopstvenu posteljinu, rublje i obuću; lulu; duvan i cigarete, kao i odeću i obuću za fizičku aktivnost. Osuđeni može imati kod sebe stvari u količini kojom se ne narušava bezbednost i red.

Zavod osuđenom obezbeđuje poseban orman za odlaganje stvari koje može koristiti u zavodu.

Održavanje lične i opšte higijene

Član 24

Osuđeni je dužan da održava higijenu tela, odeće, obuće, posteljine i prostora u koji je smešten, a zavod je dužan da mu to omogući.

Ukoliko osuđeni nije u stanju da ispunjava obaveze iz stava 1. ovog člana, zavod mu pruža odgovarajuću pomoć.

Osuđenom se omogućava kupanje i topla voda za kupanje najmanje dva puta nedeljno, a radno angažovanom svakodnevno, u uslovima kojima se obezbeđuje njegova privatnost. Prostorija za kupanje mora biti odgovarajuće opremljena i zagrejana.

Osuđeni je dužan da bude uredno podšišan i obrijan i da kosu uredno održava.

Ukoliko osuđeni nosi brkove, odnosno ukoliko mu je odobreno da nosi bradu, dužan je da ih uredno održava. Nošenje brade i brkova može se privremeno ograničiti iz bezbednosnih ili higijenskih razloga, dok ti razlozi postoje.

Član 25

Osuđenom se za vreme izdržavanja kazne obezbeđuje mesto za čišćenje i održavanje odeće i obuće.

Pranje, sušenje i peglanje posteljine, rublja i odeće obavlja se u zajedničkoj perionici zavoda.

Član 26

Zabranjeno je pušenje u sobi za spavanje, prostorijama za dnevni boravak, trpezariji i u radnim prostorima gde postoji mogućnost izbijanja požara. U zavodu postoji prostor koji je određen za pušenje.

Zdravstvena zaštita

Član 27

Zavod obezbeđuje osuđenom sve potrebne uslove za ostvarivanje zdravstvene zaštite koja je utvrđena zakonom.

Zavod ima posebnu prostoriju za obavljanje zdravstvenih pregleda i posebnu bolesničku sobu. Prostorija i soba moraju biti dovoljno prostrane, osvetljene prirodnim i veštačkim svetlom,

provetrene, čiste, zagrejane i opremljene odgovarajućim sanitarnim uređajima sa hladnom i toplom vodom.

provetrene, čiste, zagrejane i opremljene odgovarajućim sanitarnim uređajima sa hladnom i toplom vodom.

Posebna prostorija za obavljanje zdravstvenih pregleda mora imati: odgovarajući broj stolova i stolica; sto za pregled; paravan za obezbeđenje privatnosti osuđenog; orman za smeštaj lekova koji se zaključava; orman za odlaganje zdravstvene dokumentacije; stetoskop; aparat za merenje krvnog pritiska; neurološki čekić i lampu; podnu lampu za pregled; digitalni glukometar; jednokratne testove za dijabetes; spatule; sterilizator; termometar; aparat za davanje kiseonika sa bocom; AMBU set za reanimaciju; negatoskop za pregled rendgen filmova; pribor za prvu pomoć; hirurški set instrumenata za male hirurške intervencije u kaseti; zavojni i drugi potrošni medicinski materijal, kao i drugu neophodnu opremu za zdravstveni pregled i obavljanje ambulantnih intervencija.

Orman za smeštaj lekova u svakom trenutku mora sadržati dovoljnu količinu odgovarajućih i upotrebljivih lekova.

Bolesnička soba mora imati odgovarajući broj kreveta i noćnih stočića.

Kada je bolničko lečenje organizovano u zavodu, o pojedinim pitanjima koja se odnose na način života i rada osuđenih odlučuje upravnik zavoda, po predlogu lekara.

Član 28

Lečenje osuđenog se sprovodi uz njegov pristanak.

Prisilno hranjenje osuđenog nije dozvoljeno.

Izuzetno, ako osuđeni odbijanjem lečenja ili hrane ozbiljno ugrozi svoje zdravlje ili život primeniće se medicinske mere koje odredi lekar.

Član 29

Zdravstveni pregled se obavlja pojedinačno i na način kojim se poštuje ličnost i dostojanstvo osuđenog.

Zdravstveni pregled se, u skladu sa Zakonom, obavlja samo u

prisustvu zdravstvenog radnika, osim ako zdravstveni radnik drukčije ne zatraži.

Podaci do kojih se došlo na osnovu pregleda unose se u protokol i zdravstveni karton osuđenog.

Medicinska dokumentacija koju je osuđeni doneo sa sobom u zavod, kao i dokumentacija o zdravstvenom stanju koja se formira u zavodu, dostavlja se drugom zavodu u slučaju premeštaja. Na zahtev osuđenog zavod je dužan da mu obezbedi kopiju dokumentacije o njegovom zdravstvenom stanju.

Član 30

Osuđeni ima pravo da bude upoznat sa nalazima o njegovom zdravstvenom stanju i sadržinom njegovog zdravstvenog kartona, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Član porodice ili drugo lice koje osuđeni odredi može dobiti informaciju o zdravstvenom stanju osuđenog od lekara, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Član 31

Osuđeni je dužan da preduzima neophodne mere u cilju zaštite zdravlja i higijene, kao i da se pridržava uputstava lekara o sprovođenju lečenja i sprečavanju zaraznih bolesti.

Član 32

Lekar propisuje terapiju i organizuje način njenog izdavanja, davanja i evidentiranja.

Lekar propisuje koje lekove osuđeni može imati kod sebe.

Član 33

Po odobrenju lekara zavoda, osuđeni može da nabavlja lekove i ortopedska pomagala o svom trošku ili da ih prima od članova porodice ili bliskih lica.

Član 34

Zdravstveni radnik je dužan da kao profesionalnu tajnu čuva sve

podatke do kojih dođe tokom pregleda i lečenja bolesnika, osim u slučaju kada je oslobođen obaveze čuvanja tajne na osnovu posebnog propisa.

Član 35

Osuđeni se za lekarski pregled može javiti svakog dana nadležnom zaposlenom iz službe za obezbeđenje, koji ga u njihovom prisustvu upisuje u knjigu lekarskih pregleda i sprovodi do lekara, u skladu sa radnim vremenom službe za zdravstvenu zaštitu, a najkasnije prvog narednog radnog dana.

Prilikom prijavljivanja, osuđeni nije dužan da navodi razloge za lekarski pregled.

U hitnim slučajevima, svako službeno lice zavoda je obavezno da zatraži pravovremeno pružanje stručne lekarske pomoći osuđenom.

Redovno radno vreme službe za zdravstvenu zaštitu zavoda određuje se u skladu sa uslovima života i rada osuđenih u zavodu.

Osuđeni mora biti obavešten o redovnom radnom vremenu službe za zdravstvenu zaštitu.

Član 36

Osuđeni ima pravo na lečenje zuba. Zavod koji ima stomatološku ordinaciju obezbeđuje odgovarajuću opremu, pribor i materijal za lečenje, popravku i vađenje zuba.

Ishrana

Član 37

Osuđenom se obezbeđuju tri obroka dnevno (doručak, ručak i večera) koji se daju u pravilnim razmacima sa odgovarajuće pripremljenom, posluženom i raznovrsnom hranom.

Najmanje dva puta nedeljno osuđenom se obezbeđuje sveže voće i povrće u skladu sa godišnjim dobom. Posluženi obroci moraju zadovoljavati higijenske standarde.

Osuđenom se obezbeđuje ishrana vodeći računa o njegovim verskim uverenjima, a prema mogućnostima zavoda.

Član 38

Sadržaj ishrane osuđenog utvrđuje se nedeljno jelovnikom. Jelovnik sastavlja kuvar, uz pribavljeno mišljenje lekara, a odobrava ga upravnik zavoda.

Jelovnik se objavljuje najkasnije poslednjeg dana u nedelji za narednu nedelju.

Objavljeni jelovnik se može iz opravdanih razloga izmeniti, s tim što se izmene objavljuju dan ranije.

Član 39

Osuđenom se omogućava da o svom trošku, radnim danom, dva puta nedeljno, može iz prodavnice - kantine zavoda nabavljati prehrambene i druge stvari za ličnu upotrebu. Radno vreme kantine i cene u kantini moraju biti određeni i istaknuti.

Prilikom snabdevanja kantine uvažavaju se opravdani zahtevi osuđenih. Ako u kantini zavoda nije moguće obezbediti odgovarajuće stvari, zavod obezbeđuje nabavku stvari na drugi odgovarajući način.

Osuđeni ima pravo da mesečno nabavlja prehrambene i druge stvari za ličnu upotrebu u visini iznosa prosečne zarade u Republici Srbiji za prethodni mesec.

Dopisivanje

Član 40

Osuđeni ima neograničeno pravo na dopisivanje o svom trošku.

U zavodu zatvorenog tipa sa posebnim obezbeđenjem, zavodu zatvorenog tipa i zatvorenom odeljenju zavoda, na predlog upravnika zavoda ili direktora Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu: direktor Uprave), prvostepeni sud u sedištu zavoda može, u skladu sa Zakonom, ako to nalažu zahtevi održavanja reda, sigurnosti i bezbednosti, sprečavanja krivičnih dela i zaštita oštećenih, doneti odluku da se, na određeno vreme, tekst pisama nadzire. Iz istih razloga sud može uskratiti dopisivanje.

U slučaju sumnje na slanje i primanje nedozvoljenih stvari putem pisma, pismo upućeno osuđenom kao i pismo koje on upućuje,

otvoriće se u njegovom prisustvu i pregledati. Nedozvoljene stvari će se oduzeti.

Pregled sadržaja koverta, pregled pisma i uručivanje pisma obavlja isto lice.

Pisma koja su zadržana na osnovu odluke suda o uskraćivanju dopisivanja na osnovu člana 75. stav 2. Zakona, odlažu se u lični list. Osuđeni se obaveštava o odlaganju pisma.

Osuđeni prima i šalje pismo u zatvorenoj koverti. Prijem i otpremanje pošte vrši se preko zavoda.

Član 41

Osuđeni ima pravo na dopisivanje bez nadzora sa braniocem, Zaštitnikom građana ili drugim državnim organima i međunarodnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava.

Telefoniranje

Član 42

Osuđeni koji je razvrstan u zatvoreno odeljenje ima pravo na telefonski razgovor dva puta nedeljno, a osuđeni koji je razvrstan u poluotvoreno i otvoreno odeljenje ima pravo na svakodnevni telefonski razgovor, u skladu sa mogućnostima zavoda.

Zavod je obavezan da obezbedi potreban broj telefonskih govornica, u zavisnosti od broja osuđenih.

Telefoniranje se obavlja na osnovu rasporeda koji se unapred objavljuje.

Telefonski razgovori ukupno traju, po pravilu, najduže deset minuta.

U zavodu zatvorenog tipa sa posebnim obezbeđenjem, zavodu zatvorenog tipa i zatvorenom odeljenju zavoda na predlog upravnika zavoda ili direktora Uprave, prvostepeni sud u sedištu zavoda može, u skladu sa Zakonom, ako to nalažu zahtevi održavanja reda, sigurnosti i bezbednosti, sprečavanja krivičnih dela i zaštita oštećenih, doneti odluku da se, na određeno vreme, telefonski razgovor nadzire.

Telefonski razgovor se obavlja na jeziku po izboru i o trošku osuđenog.

Obaveštavanje

Član 43

Osuđeni može nabavljati knjige, časopise i druga sredstva javnog obaveštavanja izdata, odnosno proizvedena u zemlji i inostranstvu.

obaveštavanja izdata, odnosno proizvedena u zemlji i inostranstvu.

Zavod ima biblioteku sa dovoljnim brojem knjiga iz različitih područja.

Biblioteka obavezno ima tekst važećeg Ustava Republike Srbije, Krivičnog zakonika, Zakonika o krivičnom postupku, Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, Zakona o pomilovanju, Zakona o Zaštitniku građana, podzakonskih akata koji su doneti na osnovu Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, kao i tekstove potvrđenih međunarodnih akata koji se odnose na izvršenje krivičnih sankcija i zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda.

Zavod saraduje sa bibliotekama, a prema potrebi obezbeđuje i druga audio-vizuelna sredstva javnog obaveštavanja.

Osuđenom je dozvoljeno da knjige i druga sredstva javnog obaveštavanja iznosi iz biblioteke radi korišćenja u slobodno vreme.

Izdavanje i korišćenje knjiga i drugih sredstava javnog obaveštavanja određuje upravnik zavoda.

Obrazovanje

Član 44

Osuđeni ima pravo na obrazovanje.

Zavod organizuje opismenjavanje, osnovno i stručno obrazovanje, prema programu postupanja. Zavod omogućava polaganje ispita u zavodu i van zavoda.

Ukoliko se osuđeni obrazuje ili školuje, zavod, prema svojim mogućnostima i u okviru programa postupanja, obezbeđuje odgovarajuće uslove i vreme za učenje.

Troškove obrazovanja koje ne organizuje zavod snosi osuđeni.

Odsustvo osuđenog zbog potreba obrazovanja ne smatra se posebnim pravom osuđenog u smislu ovog pravilnika.

Rad, osposobljavanje za rad i stručno usavršavanje osuđenih

Član 45

Rad osuđenog je sastavni deo programa postupanja.

Svrha rada iz stava 1. ovog člana je da osuđeni stekne, održi i poveća svoje radne sposobnosti, radne navike i stručno znanje.

Član 46

Osposobljavanje za rad i stručno usavršavanje osuđenih obavlja se kroz teorijsku pripremu i praktičnu obuku, prema mogućnostima zavoda.

Slobodno vreme

Član 47

Zavod mora omogućiti da osuđeni u slobodno vreme, izvan zatvorenih prostorija provede najmanje dva časa dnevno.

Zavod organizuje različite oblike aktivnosti za zadovoljenje telesnih, umetničkih, kulturnih i radnih potreba osuđenih.

Zavod, u skladu sa svojim mogućnostima, obezbeđuje prostor i opremu za korišćenje slobodnog vremena osuđenih.

Član 48

U zavodu se organizuju kulturne, radne, zabavne i sportsko-rekreativne aktivnosti. Program aktivnosti organizuje i sprovodi služba za tretman.

U slobodno vreme osuđeni se prema svojim sklonostima i interesovanjima mogu baviti izradom umetničkih predmeta i drugim vidovima stvaralačkog izražavanja.

Član 49

Zavod, u skladu sa svojim mogućnostima, omogućuje bavljenje telesnim vežbanjem i sportskim aktivnostima i u tu svrhu obezbeđuje sportske terene, prostorije, sportske rekvizite i

teretanu sa pripadajućom opremom.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana organizuju se tokom celog dana, prema programu koji je donela služba za tretman.

Verska prava osuđenih

Član 50

Osuđeni ima pravo da ga jednom mesečno poseti svešteno lice.

Ako u zavodu postoji dovoljan broj osuđenih iste veroispovesti, na njihov zahtev upravnik zavoda će, u skladu sa Zakonom, dozvoliti sveštenom licu te veroispovesti da ih redovno posećuje, ili da u zavodu ima redovnu službu ili nastavu.

Zavod obezbeđuje posebnu prostoriju prikladnu za verske obrede, versku nastavu i posete sveštenih lica različitih veroispovesti.

Posete

Član 51

Osuđeni ima pravo na posetu u trajanju od najmanje jednog časa, i to:

- 1) jednom nedeljno - u odeljenju otvorenog tipa;
- 2) dvaput mesečno - u odeljenju poluotvorenog tipa;
- 3) jednom mesečno - u odeljenju zatvorenog tipa.

Trajanje posete duže od jednog časa određuje upravnik zavoda.

Poseta se obavlja subotom ili nedeljom i u dane neradnog državnog praznika u vremenu od 9,00 do 17,00 časova.

Upravnik zavoda može odobriti posete i drugim danima ukoliko za to postoje opravdani razlozi.

Prostorija za posete mora biti prostrana, čista, osvetljena, zagrejana prema potrebi, provetrena, sa odgovarajućim sanitarnim uređajima i odgovarajućim brojem stolica i stolova. Poseta se može obaviti i na pogodnim otvorenim prostorima u zavodu.

Zavod je obavezan da na vidnom mestu istakne podatke o vremenu i uslovima posete.

Sve posete se evidentiraju u knjigu poseta.

Član 52

Branilac ili punomoćnik posećuje osuđenog u radno vreme.

Poseta se obavlja u prostoriji pogodnoj za ostvarivanje prava osuđenog na posetu branioca ili punomoćnika ili lica koje je on pozvao radi davanja punomoćja o zastupanju.

osuđenog na posetu branioca ili punomoćnika ili lica koje je on pozvao radi davanja punomoćja o zastupanju.

Poseta branioca ili punomoćnika unosi se u odgovarajuću evidenciju poseta.

Član 53

Posetiocu se utvrđuje identitet i upisuje se u knjigu poseta.

Posetilac se pretresa pre ulaska u prostoriju za posetu. Lični pretres vrši službeno lice istog pola kao i posetilac, na način kojim se poštuje dostojanstvo i čuvaju lične stvari posetioca.

Ako posetilac ne pristane na pretres, poseta se neće omogućiti.

Ukoliko posetilac ili osuđeni svojom radnjom ili stanjem ugrožava red ili bezbednost, upravnik zavoda ili lice koje on ovlasti, može uskratiti ili prekinuti posetu.

Ukoliko posetilac pokuša da unese nedozvoljene predmete ili stvari poseta će se prekinuti ili se neće dozvoliti.

Stvari pronađene prilikom pretresa za koje postoji verovatnoća da su u vezi sa nekim krivičnim delom, oduzimaju se od posetioca i o tome se odmah obaveštava područni organ policije. O privremeno oduzetim stvarima sačinjava se zapisnik.

Član 54

U karton posete osuđenog unose se podaci o licima koja će ga posećivati.

Ukoliko su podaci koje osuđeni daje o licima koja će ga posećivati netačni, osuđeni će biti disciplinski kažnjen.

Boravak u posebnoj prostoriji

Član 55

Osuđeni ima pravo da jednom u tri meseca boravi s bračnim drugom, decom ili drugim bliskim licem tri časa u posebnim prostorijama zavoda.

Posebna prostorija zavoda mora biti dovoljno prostrana, zagrejana, osvetljena, sa potrebnim nameštajem, kupatilom i prilagođena za boravak dece.

Pod bliskim licima podrazumevaju se lica koja je osuđeni naveo kao posetioce.

Prijem paketa

Član 56

Osuđeni ima pravo na prijem paketa i to:

- 1) jednom nedeljno - u odeljenju otvorenog tipa;
- 2) dvaput mesečno - u odeljenju poluotvorenog tipa;
- 3) jednom mesečno - u odeljenju zatvorenog tipa i zavodu zatvorenog tipa sa posebnim obezbeđenjem.

Težina paketa može biti do deset kilograma.

Paket sadrži stvari koje osuđeni može posedovati, u skladu sa članom 23. ovog pravilnika i fabrički zapakovane prehrambene proizvode. Upravnik zavoda ili lice koje on odredi može odobriti prijem i druge hrane koja će se upotrebiti u toku dana.

Paket se osuđenom može dostaviti poštom ili prilikom posete.

Pregled svakog paketa se obavlja u prisustvu osuđenog.

Ukoliko se ustanovi da se u paketu nalaze stvari koje osuđeni ne može posedovati, one će se izdvojiti. Izdvojene stvari će se o trošku osuđenog vratiti pošiljaocu ili predati posetiocu.

Lako kvarljive stvari se uništavaju u prisustvu osuđenog.

Ukoliko težina paketa prelazi deset kilograma, osuđeni će u prisustvu službenog lica izdvojiti stvari koje prelaze dozvoljenu težinu. Ove stvari vraćaju se pošiljaocu ili se predaju posetiocu, o trošku osuđenog.

Izuzetno, u opravdanim slučajevima upravnik zavoda ili lice koje on ovlasti ima pravo da dozvoli prijem stvari osuđenom preko

dozvoljene težine.

Prijem novčanih pošiljki

Član 57

Osuđeni ima pravo na neograničeni prijem i slanje novčanih pošiljki.

Novac koji osuđeni prima deponuje se na novčani depozit.

Mesečni iznos novca kojim osuđeni slobodno raspolaže je iznos prosečne zarade u Republici Srbiji za prethodni mesec prema poslednjim podacima organa nadležnog za poslove statistike.

2. Posebna prava osuđenih

Član 58

U okviru programa postupanja, osuđenom se, odlukom upravnika zavoda, na obrazloženi predlog stručnog tima, mogu dodeliti posebna prava u zavodu i posebna prava izvan zavoda.

Posebna prava u zavodu su:

- 1) prošireno pravo na prijem paketa;
- 2) prošireno pravo na broj poseta;
- 3) prošireno pravo na krug lica koja mogu posetiti osuđenog (dalji srodnici, prijatelji i drugi);
- 4) pravo na prijem poseta bez nadzora u prostorijama za posete;
- 5) pravo na prijem poseta u posebnim prostorijama, bez prisustva ostalih osuđenih;
- 6) pravo na pogodniji smeštaj.

Posebna prava izvan zavoda su:

- 1) pravo na prijem poseta izvan zavoda;
- 2) pravo na slobodni izlazak u grad;
- 3) pravo na posetu porodici i srodnicima o vikendu i praznicima;
- 4) pravo na nagradno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;

5) pravo na vanredno odsustvo iz zavoda do sedam dana;

6) pravo na korišćenje godišnjeg odmora izvan zavoda.

Odlukom upravnika zavoda o dodeli proširenog prava na krug lica koja mogu posetiti osuđenog, određuju se lica koja ga mogu posetiti.

Član 59

Posebna prava osuđenog koja obuhvataju izlaske i odsustva iz zavoda ne mogu se spajati sa posebnim pravom na korišćenje godišnjeg odmora izvan zavoda ili otpuštanjem iz zavoda.

zavoda ne mogu se spajati sa posebnim pravom na korišćenje godišnjeg odmora izvan zavoda ili otpuštanjem iz zavoda.

Posebna prava osuđenog koja obuhvataju izlaske i odsustva iz zavoda u jednom mesecu, ne mogu se prenositi u drugi mesec.

Posebna prava osuđenog koja obuhvataju odsustva iz zavoda, mogu se koristiti najviše onoliko puta koliko ima vikenda i praznika u toku meseca i najmanje u trajanju od 24 sata.

Vreme izlaska i povratka osuđenog u zavod ne može biti određeno u vremenu od 20,00 do 8,00 časova.

U slučaju korišćenja posebnih prava izlaska i odsustva iz zavoda u mesecu u kom se osuđeni otpušta sa izdržavanja kazne, ili mu se prekida izvršenje kazne, odnosno u kom koristi godišnji odmor izvan zavoda, uzeće se u obzir broj dana provedenih na izdržavanju kazne u tom mesecu i srazmerno utvrditi trajanje odsustva.

U slučaju premeštaja u zavod i odeljenje istog ili otvorenijeg tipa, osuđeni koristi vrstu i obim dodeljenih posebnih prava koja nije iskoristio u mesecu u kom je izvršen premeštaj.

Član 60

Prilikom korišćenja posebnih prava koja podrazumevaju izlazak i odsustvo iz zavoda, osuđenom se izdaje pisana dozvola za izlazak koja sadrži: ime osuđenog, ime jednog roditelja, prezime osuđenog, matični broj u zavodu, jedinstveni matični broj građana, adresu prebivališta, dan i čas izlaska i povratka u zavod, datum izdavanja, potpis ovlašćenog lica i pečat zavoda.

Vanredni izlazak i odsustvo

Član 61

Vanredni izlazak ili odsustvo iz zavoda upravnik zavoda može, bez obzira na kategoriju i iskorišćena posebna prava, odobriti osuđenom:

- 1) u slučaju smrti člana uže porodice;
- 2) radi obilaska teže obolelog člana uže porodice;
- 3) u slučaju rođenja deteta i zaključenja braka.

Upravnik zavoda izuzetno može odobriti vanredni izlazak ili odsustvo i u drugim vanrednim slučajevima.

Ukoliko postoje bezbednosni razlozi zavod će diskretno i efikasno obezbediti vanredni izlazak i prisustvo osuđenog u slučajevima predviđenim st. 1. i 2. ovog člana.

3. Zaštita prava osuđenih

Podnesak

Član 62

U cilju ostvarivanja svojih prava osuđeni se može podneskom pismeno obratiti načelniku službe ili drugom ovlašćenom licu iz odgovarajuće službe zavoda.

Lice iz stava 1. ovog člana je dužno da u roku od pet dana od dana predaje podneska, pismeno i obrazloženo odgovori na podnesak osuđenog.

Ukoliko je to potrebno za ispitivanje podneska, lice iz stava 1. ovog člana može obaviti razgovor sa osuđenim.

Pritužba

Član 63

Osuđeni ima pravo pritužbe upravniku zavoda zbog povrede prava ili drugih nepravilnosti koje su u zavodu učinjene prema njemu.

Ukoliko se predmet pritužbe odnosi na jedan ili više podnesaka iz člana 62. stav 1. ovog pravilnika, osuđeni će u obrazloženju

pritužbe navesti razloge zbog kojih je nezadovoljan odgovorom ovlašćenog lica.

Upravnik zavoda ili lice koje on ovlasti dužan je da ispita pritužbu osuđenog i da o njoj donese rešenje u roku od 15 dana.

Ukoliko se pritužba odnosi na težu povredu radnih obaveza i dužnosti od strane zaposlenog lica, upravnik ili lice koje on odredi, odmah će ispitati osnovanost pritužbe i preduzeti mere za sprečavanje daljeg nastupanja štetnih posledica.

Ukoliko se pritužba odnosi na ugrožavanje ili povredu tela ili zdravlja osuđenog, upravnik zavoda će narediti da lekar odmah pregleda osuđenog i da o tome sačini izveštaj.

Poverljiv razgovor sa upravnikom zavoda

Član 64

Osuđeni može pismeno zahtevati da se neposredno obrati upravniku zavoda i da sa njim usmeno razgovara. Zahtev se dostavlja preko posebnog sandučeta.

Upravnik zavoda će obaviti razgovor sa osuđenim. Ukoliko navedeni razlozi nemaju poverljiv karakter uputiće ga na zakonom i ovim pravilnikom propisan način ostvarivanja i zaštite prava.

Žalba

Član 65

Osuđeni koji ne dobije odgovor na pritužbu ili nije zadovoljan donetim rešenjem ima pravo da u roku od osam dana od dana prijema rešenja, podnese žalbu direktoru Uprave.

U žalbi osuđenog navodi se broj odluke na koju se žali i u kom pogledu je nezadovoljan donetom odlukom.

Član 66

Podnesak, pritužbu i žalbu osuđeni podnosi u tri primerka, od kojih se jedan upućuje nadležnom organu, jedan ostaje kod osuđenog, a jedan se ulaže u lični list osuđenog.

Neposredna pritužba direktoru Uprave

Član 67

Ako osuđeni smatra da je njegovo pravo povređeno postupanjem upravnika zavoda, može podneti pritužbu direktoru Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu: Uprava). Osuđeni podnosi pritužbu direktoru Uprave u zatvorenoj koverti.

Ako direktor Uprave ili lice koje on ovlasti utvrdi da pritužba nije podneta iz razloga navedenog u stavu 1. ovog člana, pritužbu će dostaviti nadležnom organu i o tome će obavestiti osuđenog.

Prituživanje nadzoru

Član 68

Osuđeni ima pravo da se bez prisustva službenih lica u zavodu prituži ovlašćenom licu koje, u skladu sa zakonom, nadzire rad zavoda.

Sadržina pritužbe predstavlja tajnu, u skladu sa zakonom.

Osuđeni može da se pismeno prituži odeljenju nadležnom za poslove nadzora u sedištu Uprave.

Pisana pritužba upućuje se u zatvorenoj koverti.

Sudska zaštita

Član 69

Protiv konačne odluke kojom je osuđenom tokom izvršenja kazne zatvora ograničeno ili povređeno neko pravo utvrđeno zakonom osuđeni ima pravo, u skladu sa Zakonom, na sudsku zaštitu.

Sudska zaštita iz stava 1. ovog člana ostvaruje se u upravnom sporu.

Član 70

Tužba za sudsku zaštitu se podnosi u roku od tri dana od dana dostavljanja odluke.

O tužbi iz stava 1. ovog člana nadležni sud odlučiće u roku od 30 dana od dana prijema tužbe, u skladu sa Zakonom.

Podnošenje pritužbe Zaštitniku građana

Član 71

Osuđeni ima pravo podnošenja pritužbe Zaštitniku građana pismeno ili usmeno bez prisustva zaposlenih u zavodu.

Pre podnošenja pritužbe, osuđeni je dužan da pokuša da zaštiti svoja prava u odgovarajućem pravnom postupku.

Izuzetno, Zaštitnik građana može, u skladu sa zakonom, pokrenuti postupak i pre nego što su iscrpljena sva pravna sredstva u postupku iz stava 2. ovog člana, ako bi podnosiocu pritužbe bila naneta nenadoknativa šteta ili ako se pritužba odnosi na povredu principa dobre uprave, posebno nekorektan odnos organa uprave prema podnosiocu pritužbe, neblagovremen rad ili druga kršenja pravila etičkog ponašanja zaposlenih u organima uprave.

odnosi na povredu principa dobre uprave, posebno nekorektan odnos organa uprave prema podnosiocu pritužbe, neblagovremen rad ili druga kršenja pravila etičkog ponašanja zaposlenih u organima uprave.

Osuđeni podnosi pritužbu u zapečaćenoj koverti. Zavod obezbeđuje dovoljan broj koverata za osuđene.

Član 72

Podnošenje podnesaka, pritužbi, žalbi ili tužbi, ne povlači odgovornost osuđenog i on zbog toga ne može biti izložen bilo kakvom kažnjavanju, maltretiranju ili uznemiravanju.

Samoinicijativno učešće osuđenih

Član 73

Zavod omogućava da osuđeni, preko svojih predstavnika, podnose pismene predloge i mišljenja upravniku zavoda o pitanjima koja su od značaja za život i rad osuđenih u zavodu.

Svaki osuđeni može da bude biran za predstavnika i da bira predstavnike iz stava 1. ovog člana.

Izbor predstavnika iz stava 1. ovog člana obavlja se tajnim glasanjem, u organizaciji zavoda. Izbor predstavnika i način samoinicijativnog učešća osuđenih uređuje se posebnim

uputstvom.

Na upućene predloge i mišljenja osuđenih, upravnik zavoda će pismeno odgovoriti.

Pravna pomoć

Član 74

Služba za opšte poslove u zavodu pruža osuđenom pravnu pomoć u vezi sa izvršenjem kazne zatvora.

4. Ponašanje osuđenih za vreme izdržavanja kazne

Obraćanje i međusobno oslovljavanje

Član 75

Osuđeni su obavezni da se za vreme izdržavanja kazne u zavodu ponašaju na način određen Zakonom, ovim pravilnikom, naredbama i uputstvima upravnika zavoda.

Nepridržavanje obaveza predviđenih stavom 1. ovog člana je disciplinski prestup.

Član 76

Osuđeni su obavezni da se pristojno ponašaju prema zaposlenima u zavodu i licima koja posećuju zavod.

Pri susretu sa zaposlenima u zavodu i drugim licima osuđeni je dužan da u stojećem stavu otpozdravi odgovarajućim pozdravom prema dobu dana.

Kada leži bolestan, kao i za vreme obroka, osuđeni nije dužan da otpozdravi u stojećem stavu.

Osuđeni se prilikom obraćanja predstavlja ličnim imenom i zaposlene u zavodu oslovljava zvanjem koje imaju u službi.

Zaposleni u zavodu osuđenog oslovljavaju ličnim imenom, obavezni su da se pristojno ponašaju prema osuđenom i da otpozdrave na njegov pozdrav.

Osuđeni i zaposleni u zavodu međusobno se oslovljavaju sa: Vi .

Raspored dnevnih aktivnosti

Član 77

Ustajanje, lična higijena, spremanje prostorija, doručak i priprema za rad u okviru programa postupanja obavljaju se kao dnevne aktivnosti u periodu od 7,00 do 8,00 časova.

Osuđeni ručak obavljaju u periodu od 13,00 do 15,00 časova, a večeru od 18,00 do 19,00 časova.

Povečerje i spavanje traje od 23,00 do 7,00 časova.

Nedeljom i neradnim danima znak za ustajanje daje se jedan čas kasnije. Na dati znak za ustajanje nisu u obavezi da ustaju osuđeni koji se nalaze na lekarskoj poštedi.

Upravnik zavoda može, prema potrebi radnog angažovanja osuđenih, utvrditi drugačiji raspored dnevnih aktivnosti.

osuđenih, utvrditi drugačiji raspored dnevnih aktivnosti.

Član 78

Na znak povečerja gasi se svetlo.

Upravnik zavoda ili lice koje on za to odredi može dozvoliti praćenje TV programa i posle znaka povečerja.

5. Disciplinski prestupi i mere

Član 79

Disciplinski prestupi su teže i lakše povrede reda i bezbednosti, kao i povrede drugih pravila ponašanja osuđenog utvrđenih Zakonom i ovim pravilnikom.

Lakši disciplinski prestupi su:

- 1) ugrožavanje i ometanje drugog osuđenog u obavljanju radnih i slobodnih aktivnosti;
- 2) udaljavanje iz kruga zavoda ili radilišta i radionica zavoda bez odobrenja;
- 3) iznošenje alata i drugih materijalnih sredstava sa radnog mesta;
- 4) međusobna kupoprodaja odeće, obuće, lekova i drugih stvari;
- 5) kockanje;
- 6) pripremanje obroka, napitaka ili hrane van prostora

predviđenog u tu svrhu;

- 7) tetoviranje i telesni pirsing sebe ili drugog u zavoda;
- 8) ugrožavanje i oštećenje imovine;
- 9) narušavanje izgleda zavoda;
- 10) neovlašćeno korišćenje i ulaženje u službene prostorije;
- 11) lakša zloupotreba dobijenih posebnih prava;
- 12) posedovanje stvari koje osuđeno lice ne sme imati kod sebe (član 5. stav 2. ovog pravilnika);
- 13) nedisciplinovano, nepristojno i agresivno ponašanje koje remeti život i rad u zavodu;
- 14) nedozvoljena izrada predmeta;
- 15) pušenje van prostora određenog u tu svrhu;
- 16) zanemarivanje radne obaveze;
- 17) odbijanje izvršenja zakonitog naloga ovlašćenog lica;
- 18) neovlašćeno korišćenje stvari;
- 19) omogućavanje pristupa neovlašćenom licu u prostor zavoda;
- 20) uvredljivo ponašanje prema drugom licu po bilo kom ličnom svojstvu;
- 21) davanje netačnih podataka o činjenicama bitnim za ostvarivanje prava.

Član 80

Za učinjene disciplinske presteupe, vodi se disciplinski postupak i izriču se disciplinske mere.

Disciplinske mere su:

- 1) ukor;
- 2) ograničenje ili zabrana primanja paketa do tri meseca;
- 3) oduzimanje dodeljenih posebnih prava;
- 4) ograničenje ili zabrana raspolaganja novcem u zavodu do tri meseca;
- 5) upućivanje u samicu u slobodno vreme ili tokom celog dana i noći.

Mera upućivanja u samicu i ograničenje ili zabrana raspolaganja novcem u zavodu može se izreći samo za teže disciplinske prestupe.

Ukidanje dodeljenih posebnih prava iz ovog pravilnika i upućivanje u samicu mogu se izreći kumulativno.

IV PREMEŠTAJ, PREKID IZVRŠENJA I OTPUŠTANJE OSUĐENOG

Podnošenje molbe za uslovni otpust

Član 81

Molbu za uslovni otpust, posle izdržane dve trećine kazne zatvora, osuđeni može uputiti sudu koji je doneo presudu u prvom stepenu. Molba se upućuje preko zavoda.

zatvora, osuđeni može uputiti sudu koji je doneo presudu u prvom stepenu. Molba se upućuje preko zavoda.

Prevremeno otpuštanje

Član 82

Direktor Uprave može, u skladu sa Zakonom, zbog dobrog vladanja osuđenog i postignutih rezultata u programu postupanja, na predlog upravnika zavoda, prevremeno otpustiti osuđenog sa izdržavanja kazne, najviše tri meseca do isteka kazne, ako je izdržao devet desetina kazne.

Predlog iz stava 1. ovog člana podnosi upravnik zavoda, na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja stručnog tima.

Podnošenje molbi za premeštaj i prekid izvršenja kazne

Član 83

Molbu za premeštaj i prekid izvršenja kazne osuđeni podnosi direktoru Uprave.

Molba se upućuje preko zavoda.

Priprema za otpuštanje osuđenog

Član 84

Zavod je dužan, u skladu sa Zakonom, da pre otpuštanja osuđenog sa izvršenja kazne zatvora, u okviru programa postupanja, utvrdi program pružanja pomoći osuđenom nakon otpuštanja.

U ostvarivanju pružanja pomoći iz stava 1. ovog člana zavod sarađuje sa organizacionom jedinicom u sastavu Uprave nadležnom za tretman i alternativne sankcije, organom starateljstva nadležnim prema mestu poslednjeg prebivališta, odnosno ukoliko osuđeni nije imao prebivalište, prema mestu poslednjeg boravišta osuđenog pre upućivanja na izvršenje kazne zatvora, policijom ili odgovarajućom organizacijom ili udruženjem.

Zavod pre otpuštanja osuđenog o tome obaveštava policiju u mestu prebivališta, odnosno boravišta, kao i sud koji je izrekao kaznu zatvora.

mestu prebivališta, odnosno boravišta, kao i sud koji je izrekao kaznu zatvora.

Otpuštanje

Član 85

Osuđeni se otpušta iz zavoda onog dana kada mu je istekla kazna.

Ako je poslednji dan izvršenja kazne subota, nedelja ili dan državnog praznika, osuđeni se otpušta prethodnog radnog dana.

Prilikom otpuštanja osuđenom se predaju sve njegove stvari koje su se nalazile na čuvanju, kao i neutrošeni novac koji je čuvan na depozitu.

Predaju i prijem stvari i novca iz stava 3. ovog člana pismeno potvrđuju službeno lice koje obavlja predaju i osuđeni koji prima stvari i novac. Osuđeni predaje sve stvari kojima je bio zadužen za vreme boravka u zavodu.

Položaj prekršajno kažnjenih lica

Član 86

Odredbe ovog pravilnika shodno se primenjuju prema prekršajno

kažnjenim licima, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

V ZAVRŠNE ODREDBE

Član 87

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o kućnom redu u kazneno-popravnim zavodima i okružnim zatvorima (Službeni glasnik RS , broj 27/06).

Član 88

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Republike Srbije .

II DRUGI DEO

PRAVILNIK O KUĆNOM REDU KAZNENO- POPRAVNOG ZAVODA ZA MALOLETNIKE

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se uređuje način života, organizacija rada i postupanje sa licima osuđenim na kaznu maloletničkog zatvora (u daljem tekstu: maloletnici) u kazneno-popravnom zavodu za maloletnike (u daljem tekstu: zavod).

Odredbe ovog pravilnika shodno se primenjuju i na lica ženskog pola koja kaznu maloletničkog zatvora izdržavaju u posebnom odeljenju kazneno-popravnog zavoda za žene.

Član 2

Prilikom stupanja na izdržavanje kazne maloletničkog zatvora maloletnik se na prikladan način upoznaje sa sadržinom ovog pravilnika i dobija primerak na jeziku koji razume i kojim govori.

II PRIJEM MALOLETNIKA

Identifikacija maloletnika

Član 3

Prijem maloletnika vrši zaposleni na poslovima matične evidencije, a po proteku radnog vremena i u neradne dane dežurni iz službe za obezbeđenje.

Član 4

Prilikom prijema maloletnika obavezno se utvrđuje njegov identitet na osnovu pravnosnažne sudske odluke, naloga za izdržavanje kazne, ličnih isprava (lične karte, putne isprave, zdravstvene legitimacije) i drugih dokumenata pogodnih za utvrđivanje identiteta izdatih od za to ovlašćenih organa.

U slučaju osnovane sumnje u identitet, službeno lice zadržaće lice koje se javilo ili je dovedeno radi izvršenja kazne i o tome će odmah obavestiti policiju koja će preduzeti mere radi provere i

utvrđivanja identiteta.

Pretres maloletnika i pregled tela

Član 5

Posle identifikacije obavlja se lični pretres i pregled tela maloletnika.

Lični pretres maloletnika obavljaju najviše dva službena lica istog pola, kao i maloletnik, u odvojenoj prostoriji i bez prisustva drugih lica.

Ukoliko je potreban, pregled telesnih otvora maloletnika vrši zdravstveni radnik.

Lični pretres i pregled tela vrši se na način kojim se poštuje ličnost i dostojanstvo maloletnika.

Postupanje sa ličnim stvarima maloletnika

Član 6

Prilikom prijema u zavod vrši se pregled ličnih stvari maloletnika.

Maloletniku se privremeno oduzimaju novac, dragocenosti, mobilni telefon, oružje, kao i stvari podobne za samopovređivanje, povređivanje drugog i drugi predmeti koji mogu poslužiti za ugrožavanje bezbednosti u zavodu.

Maloletnik zadržava ortopedska i druga medicinska pomagala, a nužne lekove samo po odobrenju lekara.

Kvarljive stvari se uništavaju, o čemu se sačinjava zapisnik, a jedan primerak se uručuje maloletniku.

Član 7

O privremeno oduzetim stvarima sačinjava se potvrda u tri primerka u koju se upisuje: broj potvrde, ime, ime jednog roditelja, prezime maloletnika, vrsta, količina, težina i druge bitne osobine predmeta, datum i sat privremenog oduzimanja i potpis službenog lica.

Primerak potvrde uručuje se maloletniku, drugi primerak se ulaže u lični list maloletnika, a treći u depozit maloletnika.

Ako se privremeno oduzimaju devizne novčanice, upisuje se

vrsta valute, apoeni i serijski brojevi novčanica.

Član 8

Stvari za koje postoji verovatnoća da potiču od krivičnog dela privremeno se oduzimaju od maloletnika i o tome se obaveštava policija.

Čuvanje privremeno oduzetih stvari

Član 9

Privremeno oduzete stvari od maloletnika se popisuju i stavljaju u polog ili se predaju, odnosno dostavljaju o trošku maloletnika licu koje on odredi.

Oduzete stvari koje nisu predate, dostavljene ili uništene, čuvaju se u posebnoj prostoriji zavoda, osigurane od oštećenja i nestanka.

Devizne novčanice i dragocenosti čuvaju se u kasi ili na drugom sigurnom mestu.

Vraćanje privremeno oduzetih stvari

Član 10

Prilikom otpuštanja sa izvršenja kazne maloletniku se vraćaju privremeno oduzete stvari, o čemu se sačinjava zapisnik. Primerak zapisnika uručuje se maloletniku.

Maloletniku se mogu predati privremeno oduzete stvari prilikom izlazaka iz zavoda, o čemu se izdaje potvrda. Po povratku u zavod, te stvari maloletnik vraća licu koje vodi polog, uz izdavanje nove potvrde.

Obaveštenje o prijemu maloletnika

Član 11

Zavod je dužan da omogući maloletniku da se, po prijemu, o trošku zavoda javi porodici ili licu kod koga je živeo pre dolaska u zavod.

Lekarski pregled i higijenske mere

Član 12

Maloletnika po prijemu u zavod pregleda lekar i nalaz o zdravstvenom stanju unosi u zdravstveni karton.

Ako je maloletnik primljen posle proteka radnog vremena, kao i nedeljom i u dane praznika, radnje iz stava 1. ovog člana obaviće se prvog narednog radnog dana.

Na zahtev maloletnika ili zbog uočenih zdravstvenih smetnji tokom prijema, pregled se obavlja bez odlaganja.

Član 13

Prilikom preduzimanja higijenskih mera poštuju se ličnost i dostojanstvo maloletnika.

Posle prijema maloletnik će se okupati i zadužiti čistom odećom, obućom, rubljem i posteljinom.

Maloletnik koji prema ličnim dokumentima ima dugu kosu, brkove i bradu, nosi naočare, odnosno kontaktna sočiva, ima pravo da ih zadrži tokom izdržavanja kazne.

Prema potrebi izvršiće se i dezinfekcija ličnih stvari maloletnika, kao i druge neophodne higijenske mere.

III UPOZNAVANJE LIČNOSTI MALOLETNIKA, POJEDINAČNI PROGRAM POSTUPANJA I RAZVRSTAVANJE

Prijemno odeljenje

Član 14

Posle prijema u zavod maloletnik se upućuje u prijemno odeljenje u kojem može da boravi najduže do 30 dana.

Najkasnije dva dana po prijemu u zavod maloletnik se dovodi zaposlenom na poslovima matične evidencije radi upisivanja u matičnu knjigu, obrazovanja ličnog lista u koji se unose matični broj i podaci o maloletniku, kao i obrazovanja drugih potrebnih kartona i evidencija.

Maloletnik se fotografše, uzimaju mu se otisci papilarnih linija prstiju, meri se telesna težina i visina, beleži lični opis, osobeni znaci i obeležja ukoliko ih ima.

Član 15

U prijemnom odeljenju stručni tim zavoda, po uvidu u presudu o izrečenoj kazni i uz nju priloženu dokumentaciju, ispituje maloletnika sa psihološkog, pedagoškog, socijalnog, kriminološkog, zdravstvenog i bezbednosnog stanovišta u cilju određivanja pojedinačnog programa postupanja.

Stručni tim prijemnog odeljenja čine: psiholog, specijalni pedagog - pedagog i socijalni radnik - sociolog.

U rad stručnog tima iz stava 1. ovog člana uključuje se, po potrebi, i lekar, nastavnik praktične nastave, vaspitač, predstavnik službe za obezbeđenje i drugi učesnici u neposrednoj realizaciji pojedinačnog programa postupanja sa maloletnikom.

Predlog pojedinačnog programa postupanja određuje se na osnovu celovitog sagledavanja zrelosti, uzrasta, nivoa obrazovanja, ranijeg života maloletnika i ponašanja u socijalnoj sredini, oblika poremećaja ponašanja, vrste krivičnog dela i okolnosti pod kojima je učinjeno, njegovog odnosa prema delu i posledici dela.

Predlogom pojedinačnog programa postupanja posebno se utvrđuje nivo zrelosti maloletnika i druga svojstva njegove ličnosti, planira mogućnost uključivanja u proces obrazovanja i radnog osposobljavanja, korišćenja i organizovanja slobodnog vremena, rad sa roditeljima, usvojiocem ili staraocem maloletnika i drugim članovima njegove porodice, kao i drugi oblici psihosocijalnog, pedagoškog i penološkog uticaja na maloletnika.

Pojedinačni program postupanja utvrđuje upravnik zavoda na predlog stručnog tima iz stava 1. ovog člana.

Pojedinačni program postupanja dostavlja se vaspitaču vaspitne grupe i arhivi zavoda, odnosno unosi se u lični list maloletnika.

Vaspitač vaspitne grupe sa pojedinačnim programom postupanja, njegovim izmenama i dopunama upoznaje maloletnika.

Član 16

Maloletnik se za vreme boravka u prijemnom odeljenju može radno angažovati uz saglasnost načelnika službe za prevaspitavanje, rukovodioca prijemnog odeljenja i na osnovu

mišljenja rukovodioca službe za zdravstvenu zaštitu.

Član 17

U prostorije prijemnog odeljenja ostali maloletnici mogu ulaziti samo uz pratnju službenog lica.

Član 18

Preuzimanje i podelu hrane za prijemno odeljenje vrši redar prijemnog odeljenja u prisustvu zaposlenog iz službe za obezbeđenje i uz nadzor kuvara.

Član 19

Ukoliko za vreme boravka u prijemnom odeljenju maloletnik pohđa nastavu u školi, u školu će ići i vraćati se u pratnji službenog lica iz škole.

Član 20

Za vreme boravka u prijemnom odeljenju maloletnik ima pravo da se svakoga dana najmanje 30 minuta bavi sportsko-rekreativnim aktivnostima, po utvrđenom programu i uz prisustvo referenta sportskih aktivnosti i zaposlenog iz prijemnog odeljenja.

Član 21

Maloletnik može prisustvovati, uz kontrolu zaposlenog iz prijemnog odeljenja, kulturno-umetničkim i sportskim programima u zavodu.

Program postupanja

Član 22

Stručni tim iz člana 15. stav 1. ovog pravilnika:

- 1) poučava maloletnika o njegovim pravima i obavezama i daje mu potrebna objašnjenja i savete u cilju prilagođavanja na život i rad u zavodu;
- 2) upoznaje maloletnika sa Zakonom o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija, drugim propisima o izvršenju sankcija, Pravilnikom o kućnom redu kazneno-popravnog zavoda

za maloletnike, kao i sa ostalim aktima donetima od strane direktora Uprave za izvršenje zavodskih sankcija i upravnika zavoda;

za maloletnike, kao i sa ostalim aktima donetima od strane direktora Uprave za izvršenje zavodskih sankcija i upravnika zavoda;

3) pribavlja i dopunjuje postojeću dokumentaciju o maloletniku u obimu i u postupku koji predviđaju propisi o izvršenju kazne;

4) utvrđuje činjenice o ličnosti maloletnika, kao i druge činjenice neophodne za predlaganje pojedinačnog programa postupanja prema maloletniku;

5) utvrđuje zdravstveno stanje maloletnika i njegovu sposobnost za rad;

6) predlaže pojedinačni program postupanja prema maloletniku i raspoređivanje maloletnika i obavlja druge poslove u cilju ostvarivanja svrhe izvršenja kazne maloletničkog zatvora, a po nalogu upravnika zavoda.

Član 23

Na osnovu donetog pojedinačnog programa postupanja, a u smislu člana 127. stav 3. Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnika, upravnik zavoda vrši razvrstavanje maloletnika u vaspitnu grupu.

Razvrstavanje maloletnika u vaspitnu grupu predstavlja deo pojedinačnog programa postupanja u cilju primene odgovarajućih vaspitnih postupaka i uticaja prema maloletnicima u istoj vaspitnoj grupi.

Vaspitna grupa ima najviše deset maloletnika i posebnog vaspitača.

Član 24

Pojedinačni program postupanja menja se u skladu sa procenom ponašanja maloletnika, stepenom njegove saradnje, postignutim rezultatima i okolnostima koje mogu nastati tokom izvršenja kazne.

Upravnik zavoda, na predlog službe za prevaspitavanje, preispituje pojedinačni program postupanja najmanje jednom u tri meseca.

Razvrstavanje maloletnika

Član 25

Maloletnik se razvrstava u otvoreno, poluotvoreno ili zatvoreno odeljenje.

U otvoreno odeljenje razvrstava se maloletnik za koga je pojedinačnim programom postupanja procenjeno da nije potrebno dodatno vreme za adaptaciju i od koga se očekuje kasnija uspešna integracija u društvenu sredinu.

U poluotvoreno odeljenje razvrstava se maloletnik za koga je pojedinačnim programom postupanja procenjeno da se očekuje njegova uspešna adaptacija na zavodske uslove i realizacija vaspitnog tretmana u cilju integracije u društvenu zajednicu.

U zatvoreno odeljenje razvrstava se maloletnik za koga je pojedinačnim programom postupanja procenjeno da se očekuje njegova sporija adaptacija na zavodske uslove i sa kojim je potreban stalni vaspitni rad.

Pri razvrstavanju maloletnika vodi se računa i o dužini kazne, načinu dolaska na izdržavanje kazne, odnosu prema krivičnom delu i kazni, vrsti i težini krivičnog dela, ranijem životu, psihološkim, pedagoškim, kriminološkim, sociološkim, bezbednosnim osobenostima i potrebama maloletnika, drugom krivičnom postupku, ponašanju tokom ranijeg izvršenja krivične sankcije institucionalnog karaktera, kao i o drugim činjenicama bitnim za ostvarivanje pojedinačnog programa postupanja.

Posebno odeljenje za punoletna lica

Član 26

U zavodu postoji posebno odeljenje za punoletna lica kojima je izrečena kazna maloletničkog zatvora i lica koja su tokom izvršenja kazne maloletničkog zatvora postala punoletna.

Prema ovim licima, u okviru pojedinačnog programa postupanja, primenjuje se dodatni tretman prilagođen njihovom uzrastu i psihofizičkim karakteristikama.

Pojedinačni program postupanja iz stava 2. ovog člana utvrđuje upravnik zavoda na predlog stručnog tima iz člana 15. stav 1.

IV POLOŽAJ MALOLETNIKA - PRAVA I DUŽNOSTI

Smeštaj maloletnika

Član 27

Maloletnik ima pravo na smeštaj koji odgovara savremenim zdravstvenim, higijenskim i prostornim uslovima i mesnim klimatskim prilikama.

Član 28

Prostorije u kojima maloletnici žive i rade moraju biti čiste, suve, proventrene, zagrejane i dovoljno osvetljene kako prirodnim, tako i veštačkim svetlom koje omogućava čitanje i rad bez smetnji za vid.

Spavaonica mora biti toliko prostrana da svakom maloletniku pripada najmanje četiri kvadratna metra i osam kubnih metara prostora.

Član 29

Zavod obezbeđuje svakom maloletniku poseban ležaj sa posteljinom.

Posteljina se sastoji od dušeka, jastuka, dva čaršava i odgovarajućeg broja ćebadi u skladu sa klimatskim prilikama.

Član 30

Zavod obezbeđuje prostor za dnevni boravak maloletnika.

U prostoru za dnevni boravak mora se obezbediti dovoljan broj stolica i odgovarajući broj stolova prema broju maloletnika koji ga koriste.

Prostor za dnevni boravak mora imati tehničke uslove za praćenje radio i televizijskih programa.

Član 31

Prostorije u zavodu moraju imati primerenu sanitarnu opremu koja omogućava obavljanje fizioloških potreba u higijenskim uslovima u svako doba, uz obezbeđivanje privatnosti maloletnika.

Član 32

Prostorije u kojima maloletnici borave, rade i hrane se, zagrevaju

se u zimskom periodu.

Zagrevanje prostorija zavisi od klimatskih uslova, a po pravilu traje od 15. oktobra tekuće do 15. aprila naredne godine. Ukoliko vremenski uslovi ili drugi razlozi to zahtevaju, upravnik zavoda može skratiti ili produžiti grejnu sezonu.
može skratiti ili produžiti grejnu sezonu.

Član 33

Razvrstavanje maloletnika u prostorije za zajednički boravak i spavaonice sprovodi se uz brižljivu ocenu svih okolnosti i podataka evidentiranih u prijemnom odeljenju, imajući posebno u vidu uzrast, lične osobine i sklonosti, kao i druga svojstva od kojih zavisi pozitivan međusobni uticaj i odsustvo opasnosti od međusobnog fizičkog i psihičkog ugrožavanja.

Član 34

Maloletnik sa posebnim potrebama ima pravo na smeštaj primeren prirodi njegovih potreba.

Rublje, odeća i obuća

Član 35

Maloletnik ima pravo na besplatno rublje, odeću i obuću koja je primerena godišnjem dobu i mesnim klimatskim uslovima.
Odeća i obuća mora biti pogodna, udobna i odgovarajuća.
Odeća maloletnika ne sme delovati omalovažavajuće ili ponižavajuće.

Član 36

Maloletnik nosi odeću i obuću koju dobija u zavodu, sa kojom se pojedinačno zadužuje u kartonu ličnog zaduženja.
Prilikom zaduženja sa posteljinom, odećom, obućom i drugim stvarima maloletniku se saopštava da je dužan da čuva i održava stvari dobijene na upotrebu, kao i rok njihovog trajanja i način korišćenja.

Član 37

Za vreme rada maloletniku se obezbeđuje radna odeća i obuća.
Rublje se menja najmanje jednom nedeljno, a odeća po potrebi.

U periodu od 1. maja do 30. septembra tekuće godine maloletnik nosi letnju, a od 1. oktobra tekuće do 30. aprila naredne godine zimsku odeću i obuću.

U zavisnosti od klimatskih uslova upravnik zavoda može odrediti odstupanje od rokova iz prethodnog stava.

Član 38

Maloletnik je obavezan da bude odgovarajuće odeven u svim prilikama kada se nalazi izvan spavaonice.

U sportskoj odeći maloletnik može biti za vreme i neposredno pre i posle bavljenja sportom.

Stvari za ličnu upotrebu

Član 39

Za vreme izdržavanja kazne maloletnik može imati kod sebe: pribor za održavanje lične higijene, pribor za brijanje koji ne ugrožava bezbednost, ortopedska pomagala, pribor za pisanje, pribor za čišćenje odeće i obuće, ručni sat, venčani ili verenički prsten, stvari za verske potrebe, rublje, sportsku opremu, knjige, obuću, lulu, duvan, cigarete u količini koja ne narušava kućni red zavoda i ne ometa druge maloletnike.

Na molbu maloletnika upravnik zavoda, pored stvari iz stava 1. ovog člana, može odobriti držanje i drugih stvari po pribavljenom mišljenju vaspitača vaspitne grupe.

Član 40

Zavod maloletniku obezbeđuje poseban ormar za odlaganje stvari koji se može zaključati od strane maloletnika.

Kontrola sadržaja posebnog ormara može se vršiti samo uz prisustvo maloletnika.

Održavanje lične i opšte higijene

Član 41

Maloletnik je dužan da održava higijenu tela, odeće, obuće, posteljine i smeštajnog prostora, a zavod je dužan da mu to omogući.

Ukoliko maloletnik nije u stanju da ispunjava obaveze iz stava 1.

ovog člana, zavod mu pruža odgovarajuću pomoć.

Član 42

Kontrolu održavanja lične higijene, odeće, obuće, posteljine, kao i prostorija u kojima borave maloletnici vrši vaspitač vaspitne grupe.

Član 43

Posteljina maloletnika menja se dva puta mesečno, a po potrebi i češće.

Maloletniku se omogućava kupanje i topla voda za kupanje najmanje dva puta nedeljno, a radno angažovanom po potrebi i češće, u uslovima kojima se obezbeđuje njegova privatnost.

Prostorija za kupanje mora biti odgovarajuće opremljena i zagrejana.

Član 44

Maloletnik je dužan da bude uredno podšišan i obrijan i da kosu uredno održava.

Ukoliko maloletnik nosi dugu kosu, bradu i brkove, dužan je da ih uredno održava.

Nošenje duge kose, brade i brkova može se ograničiti iz bezbednosnih ili higijenskih razloga.

Član 45

Maloletniku se za vreme izdržavanja kazne obezbeđuje mesto za čišćenje i održavanje odeće i obuće.

Pranje i sušenje posteljine, rublja i odeće obavlja se u zajedničkoj perionici zavoda.

Član 46

Pušenje je zabranjeno u sobi za spavanje, prostorijama za dnevni boravak, trpezariji i radnim prostorijama.

Prostor za pušenje posebno se određuje.

Zdravstvena zaštita

Član 47

Zavod obezbeđuje maloletniku sve potrebne uslove za

ostvarivanje zdravstvene zaštite koja je utvrđena zakonom.

Zavod ima posebnu prostoriju za obavljanje zdravstvenih pregleda i posebnu bolesničku sobu. Prostorija za obavljanje zdravstvenih pregleda i bolesnička soba moraju biti dovoljno prostrane, osvetljene prirodnim i veštačkim svetlom, provetrene, čiste, zagrejane i opremljene odgovarajućim sanitarnim uređajima sa hladnom i toplom vodom.

Prostorija za obavljanje zdravstvenih pregleda mora imati: odgovarajući broj stolova i stolica, sto za pregled, paravan za obezbeđenje privatnosti maloletnika, ormar za smeštaj lekova koji se zaključava, ormar za odlaganje zdravstvene dokumentacije, stetoskop, aparat za merenje krvnog pritiska, spatule, sterilizator, termometar, bocu sa kiseonikom, jednokratne testove za dijabetes, ambu-masku, pribor za prvu pomoć, zavojni i drugi potrošni medicinski materijal.

Ormar za smeštaj lekova u svakom trenutku mora sadržati dovoljnu količinu odgovarajućih i upotrebljivih lekova.

Član 48

Bolesnička soba mora imati dovoljan broj kreveta i noćnih stočića.

Zavod ima stomatološku ordinaciju i obezbeđuje odgovarajuću opremu, pribor i materijal za lečenje, popravku i vađenje zuba.

Kad je bolničko lečenje organizovano u zavodu o pojedinim pitanjima koja se odnose na način života i rada maloletnika, odlučuje upravnik zavoda, na predlog lekara.

Zdravstveni pregled se obavlja pojedinačno i na način kojim se poštuje dostojanstvo i ličnost maloletnika.

Podaci do kojih se došlo na osnovu pregleda unose se u protokol i zdravstveni karton maloletnika.

Medicinska dokumentacija koju je maloletnik doneo u zavod, kao i dokumentacija o zdravstvenom stanju koja se formira u zavodu, dostavlja se drugom zavodu u slučaju premeštaja maloletnika.

Na zahtev maloletnika zavod je dužan da mu obezbedi kopiju dokumentacije o njegovom zdravstvenom stanju.

Član 49

Maloletnik ima pravo da bude upoznat sa nalazima o svom

zdravstvenom stanju i sadržinom zdravstvenog kartona, osim u slučajevima predviđenim opštim medicinskim propisima.

Član 50

Maloletnik je dužan da preduzima neophodne mere u cilju zaštite svoga zdravlja i higijene, kao i da se pridržava uputstava lekara o sprovođenju lečenja i sprečavanju zaraznih bolesti.

Član 51

Lekar propisuje terapiju i organizuje način njenog izdavanja, davanja i evidentiranja. Lekar propisuje koje lekove maloletnik može imati kod sebe.

Član 52

Maloletnik može nabavljati lekove i ortopedska pomagala o svom trošku, ili ih primati od porodice i drugih lica po odobrenju upravnika zavoda i po pribavljenom mišljenju lekara zavoda.

Član 53

Lekar, odnosno drugi zdravstveni radnik dužan je da kao profesionalnu tajnu čuva sve podatke do kojih dođe tokom pregleda i lečenja bolesnog maloletnika, osim u slučaju kada je oslobođen čuvanja tajne na osnovu opštih i posebnih propisa o zdravstvenoj zaštiti.

Član 54

Maloletnik se za lekarski pregled može javiti svakog dana nadležnom radniku službe za obezbeđenje koji ga u njegovom prisustvu upisuje u knjigu lekarskih pregleda i sprovodi do lekara shodno radnom vremenu službe za zdravstvenu zaštitu, a najkasnije prvog narednog radnog dana.

Prilikom prijavljivanja maloletnik nije dužan da navodi razloge za lekarski pregled.

U hitnim slučajevima svako službeno lice zavoda je obavezno da obezbedi pravovremeno pružanje stručne lekarske pomoći maloletniku.

Član 55

Redovno radno vreme službe za zdravstvenu zaštitu određuje se

shodno uslovima života i rada maloletnika i mora biti istaknuto na ulaznim vratima službe.

Maloletnik mora biti obavješten o redovnom radnom vremenu službe za zdravstvenu zaštitu.

Član 56

Maloletnik kome se u zavodu ne može pružiti odgovarajuća zdravstvena zaštita, po preporuci lekara i odluci upravnika zavoda, uputiće se u Specijalnu zatvorsku bolnicu.

zdravstvena zaštita, po preporuci lekara i odluci upravnika zavoda, uputiće se u Specijalnu zatvorsku bolnicu.

Upravnik zavoda može, po pribavljenom mišljenju lekara, maloletniku odobriti i lečenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi izvan zavoda.

Ako to maloletnik zahteva, specijalistički pregled o trošku maloletnika, a izuzetno kada postoje opravdani razlozi o trošku zavoda, upravnik zavoda može odobriti i bez predloga lekara zavoda.

Član 57

Ako prilikom pregleda lekar zavoda ustanovi da maloletnik simulira bolest, dužan je da o tome obavesti vaspitača vaspitne grupe.

Član 58

Maloletniku se omogućava lečenje i popravka zuba u stomatološkoj ordinaciji zavoda, a stavljanje novih zuba vrši se o trošku maloletnika.

Član 59

Maloletnici se najmanje jedanput godišnje podvrgavaju sistematskom pregledu od strane odgovarajuće zdravstvene ustanove.

Najmanje dva puta godišnje sastavlja se izveštaj o psihičkom stanju maloletnika i dostavlja sudiji za maloletnike suda koji je sudio u prvom stepenu.

Ishrana

Član 60

Maloletnik ima pravo na ishranu koja je dijetetski, higijenski i

zdravstveno prilagođena njegovom uzrastu, zdravstvenom stanju i prirodi posla koji obavlja.

Maloletniku se obezbeđuju tri obroka dnevno koji se daju u pravilnim razmacima sa odgovarajuće pripremljenom, posluženom i raznovrsnom hranom, čija vrednost iznosi najmanje 14.600 džula.

Najmanje dva puta nedeljno maloletniku se obezbeđuje sveže voće i povrće u skladu sa godišnjim dobom.

Član 61

Maloletniku se obezbeđuje ishrana vodeći računa o njegovim verskim uverenjima, a prema mogućnostima zavoda.

Sadržaj ishrane maloletnika utvrđuje se nedeljno jelovnikom.

Jelovnik sastavlja šef kuhinje uz pribavljeno mišljenje lekara, a odobrava ga upravnik zavoda.

Jelovnik se objavljuje najkasnije poslednjeg dana u nedelji za narednu nedelju.

Objavljeni jelovnik se može ih opravdanih razloga izmeniti, s tim što se izmene moraju pravovremeno objaviti.

Član 62

Hrana za maloletnika je po pravilu kuvana, a samo izuzetno suva.

Suva hrana se može davati najduže tri dana uzastopno i samo u slučajevima većih popravki i tehničkih zastoja u kuhinji, trpezariji i prostorijama za čuvanje namirnica, prilikom sprovođenja maloletnika i u drugim opravdanim slučajevima.

Član 63

Bolesni maloletnici i maloletnici koji rade na težim poslovima imaju pravo na posebnu ili dodatnu ishranu koju im, na predlog lekara, odobrava upravnik zavoda ili lice koje on ovlasti.

Odluka iz prethodnog stava dostavlja se šefu kuhinje.

Član 64

Hrana za maloletnike priprema se u kuhinji zavoda pod nadzorom kuvara.

Hrana se izvan kuhinje zavoda može pripremati samo izuzetno, po odobrenju upravnika zavoda.

Član 65

Maloletnik prima obroke samoposluživanjem u trpezariji, uz obavezu vraćanja posuđa i pribora za jelo.

Odstupanje od propisanog rasporeda podele obroka odobrava upravnik zavoda posebnom odlukom.

Član 66

Maloletnik u bolesničkoj sobi, prijemnom odeljenju, odeljenju za pojačan nadzor, kao i maloletnik koji je izdvojen od ostalih maloletnika iz bezbednosnih razloga, obeduje u bolesničkoj sobi, odnosno u prostorijama ovih odeljenja.

pojačan nadzor, kao i maloletnik koji je izdvojen od ostalih maloletnika iz bezbednosnih razloga, obeduje u bolesničkoj sobi, odnosno u prostorijama ovih odeljenja.

Obroci se dostavljaju uz kontrolu kuvara i službenog lica koje radi u navedenim odeljenjima.

Član 67

Izvan trpezarije, odnosno prostorija iz člana 66. stav 1. ovog pravilnika, bez posebnog odobrenja upravnika zavoda nije dozvoljeno obedovanje, kao ni iznošenje hrane, posuđa i pribora za ishranu.

Član 68

Lekar zavoda, a u njegovom odsustvu drugi zdravstveni radnik, pre podele obroka svakog dana proverava kvalitet i količinu pripremljene hrane, higijenu posuđa, pribora za jelo, uređaja i opreme za pripremu hrane i prostorija u kojima se priprema hrana ili obeduje i svoje zapažanje unosi u knjigu ishrane.

Član 69

Zaposleni, kao i maloletnik koji rade sa životnim namirnicama, na pripremi i podeli hrane mora biti upućen na sanitarni pregled u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu radi dobijanja uverenja o mogućnosti rada na navedenim poslovima shodno opštim sanitarnim propisima.

Lica iz stava 1. ovog člana upućuju se na lekarski pregled svakih šest meseci.

Dopisivanje

Član 70

Maloletnik ima neograničeno pravo na dopisivanje o svom trošku.

U slučaju sumnje na slanje ili primanje nedozvoljenih stvari putem pisama, pismo upućeno maloletniku, kao i pismo koje on upućuje, otvoriće se u njegovom prisustvu i pregledati.

Nedozvoljene stvari će se oduzeti.

Pisma zadržana na osnovu odluke upravnika zavoda o uskraćivanju dopisivanja iz razloga bezbednosti, odlažu se trajno u lični list maloletnika. Maloletnik se obaveštava o odlaganju pisama.

u lični list maloletnika. Maloletnik se obaveštava o odlaganju pisama.

Prijem i slanje pošte vrši se preko zavoda.

Telefoniranje

Član 71

Zavod je obavezan da obezbedi odgovarajući broj telefonskih govornica u zavisnosti od broja maloletnika.

Maloletnik koji je razvrstan u zatvoreno odeljenje ima pravo na telefoniranje jedanput nedeljno, a maloletnik koji je razvrstan u poluotvoreno i otvoreno odeljenje ima pravo na svakodnevno telefoniranje, u skladu sa objektivnim tehničkim mogućnostima zavoda.

Član 72

Po naređenju upravnika zavoda, iz razloga bezbednosti, lice koje on odredi može nadzirati telefonski razgovor maloletnika.

Telefoniranje se obavlja na osnovu rasporeda koji se unapred objavljuje.

Telefonski razgovori traju, po pravilu, ukupno 10 minuta.

Telefonski razgovor se obavlja na jeziku po izboru maloletnika.

Obaveštavanje

Član 73

Maloletnik može pribavljati knjige, časopise i druga sredstva javnog obaveštavanja izdata, odnosno proizvedena u zemlji i inostranstvu.

Zavod ima biblioteku sa dovoljnim brojem knjiga iz različitih područja.

Biblioteka obavezno ima tekst Ustava, važećeg Krivičnog zakonika, Zakonika o krivičnom postupku, Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, Zakona o amnestiji, Zakona o pomilovanju, Zakona o zaštitniku građana, kao i tekstove prihvaćenih međunarodnih akata koji se odnose na izvršenje krivičnih sankcija i zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda.

Član 74

Prema potrebi, zavod saraduje sa javnim i privatnim bibliotekama i obezbeđuje i druga audio-vizuelna sredstva javnog obaveštavanja.

Maloletniku je dozvoljeno da knjige i druga sredstva javnog obaveštavanja iznosi iz biblioteke radi korišćenja u slobodno vreme.

O pojedinim pitanjima koja se odnose na korišćenje i izdavanje knjiga i drugih sredstava javnog obaveštavanja odlučuje upravnik zavoda.

Obrazovanje

Član 75

Zavod organizuje nastavu za maloletnike radi sticanja osnovnog i srednjeg obrazovanja.

Osnovno obrazovanje sprovodi se kroz redovne oblike nastave u školi zavoda, a za srednje obrazovanje zavod organizuje pripremnu nastavu.

Član 76

Maloletnik je dužan da redovno pohađa nastavu u školi, čuva školski inventar, pribor i udžbenike, održava higijenu školskih prostorija, da poštuje nastavnike i aktivno saraduje u realizaciji obrazovnog programa.

Član 77

Maloletniku se može odobriti vanredno i dopisno školovanje u drugim obrazovnim institucijama izvan zavoda, kada se oceni da je to potrebno i korisno za postizanje pojedinačnog programa postupanja, a razlozi bezbednosti to dozvoljavaju. Troškove vanrednog i dopisnog školovanja snosi maloletnik.

Stručno osposobljavanje

Član 78

Stručno osposobljavanje maloletnika obavlja se kroz teorijsku pripremu i praktičnu obuku u zavodskim radionicama.

Zavod prema mogućnostima organizuje programe radi sticanja ili proširivanja praktičnih znanja.

ili proširivanja praktičnih znanja.

O stručnom osposobljavanju maloletnika odlučuje upravnik zavoda, na predlog službe za prevaspitavanje i službe za obuku i upošljavanje.

Rad i prava po osnovu rada i prava na dela iz oblasti intelektualne svojine

Član 79

Radno sposoban maloletnik ima pravo i obavezu da radi.

Svrha rada je da maloletnik stekne, održi i poveća svoje radne sposobnosti, radne navike i stručno znanje.

Rad i prava po osnovu rada maloletnika uređuje se posebnim pravilnikom u skladu sa članom 100. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

Za dela iz oblasti intelektualne svojine stvorena za vreme izdržavanja kazne zatvora, maloletniku pripadaju prava shodno opštim propisima.

Slobodno vreme

Član 80

U cilju svestranog vaspitnog delovanja na maloletnika, očuvanja i razvijanja psihofizičkih sposobnosti i podizanja njegovog kulturnog nivoa, u zavodu se u slobodnom vremenu

organizuju raznovrsne aktivnosti.

Član 81

U zavodu se organizuju kulturno-umetničke, zabavne i sportsko-rekreativne aktivnosti. Program aktivnosti organizuje i sprovodi služba za prevaspitavanje.

U slobodno vreme maloletnik se, prema svojim sklonostima i interesovanju, može baviti izradom umetničkih predmeta i drugim vidovima stvaralačkog izražavanja.

Član 82

Filmovi se prikazuju najmanje jednom nedeljno i u dane državnih i verskih praznika.

Pozorišne predstave i druge prigodne programe pripremaju sami maloletnici ili se za njihovo izvođenje angažuju kulturno-umetnička društva ili organizacije iz grada, kao i one koje gostuju u gradu.

sami maloletnici ili se za njihovo izvođenje angažuju kulturno-umetnička društva ili organizacije iz grada, kao i one koje gostuju u gradu.

Ovim predstavama maloletnici prisustvuju po sopstvenom izboru.

Član 83

Za predavanja maloletnicima angažuju se zaposleni u zavodu ili stručnjaci za pojedine teme izvan zavoda, zavisno od iskazanog interesovanja maloletnika.

Član 84

Zavod u skladu sa svojim mogućnostima omogućava bavljenje telesnim vežbanjem i sportskim aktivnostima i u tu svrhu obezbeđuje sportske terene, prostorije, rekvizite i teretanu sa pripadajućom opremom.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana organizuju se prema programu koji je sačinila služba za prevaspitavanje.

Član 85

Maloletnik može, po odobrenju upravnika zavoda, učestvovati u sportskim takmičenjima sa amaterskim ekipama izvan

zavoda.

Maloletnik koji se bavi sportskim aktivnostima dužan je da poštuje pravila sportskog nadmetanja i u skladu s tim da se korektno ponaša.

Maloletnik koji ne ostvaruje pojedinačni program postupanja ne može, kao član sportske sekcije, učestvovati na takmičenjima izvan zavoda.

Verska prava maloletnika

Član 86

Maloletnik ima pravo na verski obred, pravo da drži i čita versku literaturu i na posetu sveštenog lica.

Ako u zavodu postoji najmanje deset zainteresovanih maloletnika iste veroispovesti koji su se dobrovoljno prijavili da prisustvuju verskom obredu i da ih poseti svešteno lice, upravnik zavoda će odobriti sveštenom licu te veroispovesti da ih redovno posećuje, održava verski obred i versku nastavu.

održava verski obred i versku nastavu.

Ako je broj zainteresovanih maloletnika manji od deset, upravnik zavoda će odobriti sveštenom licu te veroispovesti da ih povremeno posećuje, održava verski obred i versku nastavu.

Verski obredi održavaju se, po pravilu, u za to prikladno uređenoj prostoriji zavoda - Molitvenom domu, po rasporedu koji saglasno utvrđuju upravnik zavoda i svešteno lice.

Zavod obezbeđuje najmanje jednu prostoriju za sveštena lica određene veroispovesti.

Član 87

Na dane državnih i verskih praznika, propisanih Zakonom o državnim i drugim praznicima u Republici Srbiji, maloletnik ima pravo da ne radi.

Na dan verskog praznika maloletnik ima pravo da ga poseti svešteno lice određene veroispovesti u skladu sa mogućnostima zavoda, o čemu se maloletnik unapred izjašnjava.

Posete

Član 88

Maloletnik ima pravo da ga jednom nedeljno posete roditelj, usvojlac, staralac, bračni drug, lice sa kojim je zasnovao vanbračnu zajednicu, usvojenik, deca i ostali srodnici u pravoj liniji, a u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva.

Ukupan broj posetilaca maloletnika iz stava 1. ovog člana, u jednoj poseti ne može biti veći od troje.

Maloletnik ima pravo da ga dva puta mesečno posete i druga lica koja ne ometaju izvršenje kazne. Radi mogućnosti realizacije posete, 15 dana pre posete ovih lica maloletnik mora dostaviti vaspitaču vaspitne grupe imena lica sa adresama.

Zabranu posete licima iz stava 3. ovog člana može izreći upravnik zavoda.

Član 89

Posete se u zavodu obavljaju subotom i nedeljom od 9 do 16 sati, kao i u dane državnih i verskih praznika propisanih zakonom, a po odobrenju upravnika i u drugom vremenu.

Zavod je obavezan da na vidnom mestu istakne podatke o vremenu i uslovima posete.

Poseta traje najmanje jedan sat i obavlja se u prostoriji za posete.

Član 90

Posetiocu se utvrđuje identitet na osnovu isprave iz koje se na nesumnjiv način to može utvrditi i posetilac se upisuje u knjigu poseta.

Posetilac se pretresa pre ulaska u prostoriju za posete.

Lični pretres vrši službeno lice istog pola kao i posetilac, na način kojim se poštuje dostojanstvo i ličnost posetioca.

Ako posetilac ne pristane na pretres, poseta se neće omogućiti.

Član 91

Stvari pronađene prilikom pretresa za koje postoji verovatnoća da potiču od krivičnog dela oduzimaju se od posetioca i o tome se obaveštava policija.

Član 92

Upravnik zavoda može odobriti posete i drugim danima ukoliko za to postoje opravdani razlozi.

Prostorija za posete mora biti prostrana, čista, osvetljena, zagrejana, provetrena, sa odgovarajućim sanitarnim uređajima i potrebnim brojem stolica i stolova.

Član 93

Po završenoj poseti dežurni vaspitač može obaviti razgovor sa licima koja su bila u poseti radi uspešnijeg ostvarivanja svrhe krivične sankcije.

Član 94

Ako se maloletnik ili njegov posetilac prilikom posete grubo ili nepristojno ponašaju, ili je sadržina njihovog razgovora takva da očigledno šteti vaspitavanju maloletnika, ili ako ometaju i otežavaju normalno obavljanje drugih poseta i ostalih aktivnosti u zavodu, poseta će se prekinuti.

O prekidu posete na osnovu izveštaja službenog lica koje kontroliše posete, po pravilu radnika službe za obezbeđenje, odlučuje dežurni rukovodilac, o čemu izveštava upravnika zavoda ili lice koje on odredi.

Član 95

U karton poseta maloletnika unose se podaci o licima koja će ga posećivati u skladu sa zakonom.

Ukoliko su podaci koje maloletnik daje o licima koja će ga posećivati netačni, poseta neće biti obavljena, a maloletnik će disciplinski odgovarati.

Član 96

Dok traje disciplinska mera izdvajanje u posebnu prostoriju maloletnik nema pravo na posete.

Član 97

Maloletnik ima pravo da sa bračnim drugom ili licem sa kojim je zasnovao vanbračnu zajednicu jednom mesečno provede do tri sata nasamo u posebnoj prostoriji zavoda određenoj za ove vrste poseta.

Za posete lica iz stava 1. ovog člana maloletnik je obavezan, najkasnije mesec dana pre posete, da dostavi odgovarajuću dokumentaciju o zasnovanoj bračnoj, odnosno vanbračnoj

zajednici sa licem koje mu dolazi u posetu.

Član 98

Maloletnik koji ostvaruje pravo na posetu iz člana 97. ovog pravilnika, dužan je da 15 dana ranije vaspitaču vaspitne grupe najavi posetu radi omogućavanja uslova za ostvarivanje ovog prava.

Član 99

Posebna prostorija za posete mora biti dovoljno prostrana, zagrejana, osvetljena, sa potrebnim nameštajem i kupatilom.

Maloletnik je obavezan da koristi prostorije iz člana 97. ovog pravilnika saglasno posebnom aktu upravnika zavoda, koji se nalazi u svakoj od tih prostorija i dostupan je maloletniku.

Član 100

Za vreme izdržavanja disciplinske mere izdvajanje u posebnu prostoriju maloletnik nema pravo na posete u posebnoj prostoriji iz člana 97. ovog pravilnika.

Prijem paketa

Član 101

Maloletnik ima pravo na neograničen prijem paketa.

Težina paketa može biti do deset kilograma.

Paket može sadržati stvari koje maloletnik može posedovati saglasno članu 39. ovog pravilnika i fabrički zapakovane prehrambene proizvode. Upravnik zavoda ili lice koje on odredi može odobriti prijem i ostale hrane koja će se upotrebiti u toku dana.

Paket se maloletniku dostavlja preko pošte ili prilikom posete.

Pregled svakog paketa obavlja se u prisustvu maloletnika.

Ukoliko se ustanovi da se u paketu nalaze stvari koje maloletnik ne može posedovati, one će se izdvojiti. Stvari će se o trošku maloletnika vratiti pošiljaocu ili predati posetiocu.

Lako kvarljive stvari se uništavaju u prisustvu maloletnika.

Član 102

Ukoliko težina paketa sa stvarima koje maloletnik može

posedovati prelazi deset kilograma, maloletnik će u prisustvu službenog lica izdvojiti stvari koje prelaze dozvoljenu težinu. Ove stvari se vraćaju o trošku maloletnika pošiljaocu ili se predaju posetiocu.

Član 103

Ukoliko maloletnik nije u stanju da vrati oduzete stvari o svom trošku, one će se staviti u depozit.

Izuzetno, u opravdanim slučajevima, upravnik zavoda ili lice koje on odredi ima pravo da dozvoli maloletniku prijem paketa preko dozvoljene težine.

Prijem novčanih pošiljki

Član 104

Maloletnik ima pravo na neograničen prijem i slanje novčanih pošiljki.

Mesečni iznos novca kojim maloletnik slobodno raspolaže je iznos prosečne neto zarade u Republici Srbiji, utvrđen za prethodni mesec, na osnovu saopštenja organa nadležnog za poslove statistike.

Član 105

Maloletnik novčane pošiljke može primati samo novčanom uputnicom.

Novac primljen novčanom uputnicom, kao i novac koji je maloletnik doneo prilikom dolaska na izdržavanje kazne ulaže se u novčani depozit maloletnika, a o stanju depozita maloletnik se obaveštava.

Predlozi od strane predstavnika maloletnika

Član 106

Zavod omogućava da maloletnik, preko svojih predstavnika, podnosi predloge i mišljenja u pisanoj formi upravniku zavoda o pitanjima koja se uređuju ovim pravilnikom.

Svaki maloletnik ima pravo da bude biran i da bira predstavnike iz stava 1. ovog člana.

Izbor predstavnika iz stava 1. ovog člana obavlja se tajnim glasanjem u organizaciji zavoda.

O načinu izbora predstavnika i samoinicijativnog učešća maloletnika odlučuje upravnik zavoda.

O predlozima i mišljenjima maloletnika upravnik zavoda daje odgovor u pisanoj formi.

Interni podnesci

Član 107

U cilju ostvarivanja svojih prava maloletnik se može u pisanoj formi, a izuzetno i usmeno, obratiti vaspitaču vaspitne grupe, drugom ovlašćenom licu iz odgovorajuće službe zavoda, upravniku zavoda ili licu koje on ovlasti.

Lice kome maloletnik uputi podnesak dužno je da u roku od pet dana od prijema donese odluku i u pisanoj formi uz obrazloženje odgovori na podnesak maloletnika.

Pritužba i žalba maloletnika

Član 108

Maloletnik može upućivati pritužbe i žalbe upravniku zavoda ako smatra da je lišen određenih prava ili da su mu ona povređena, kao i da su učinjene druge nezakovitosti ili nepravilnosti tokom izvršenja kazne maloletničkog zatvora.

Ukoliko se predmet pritužbe odnosi na jedan ili više zahteva na koje maloletnik nije dobio odgovor ili je nezadovoljan odlukom ili odgovorom, maloletnik će to navesti u obrazloženju pritužbe.

Upravnik zavoda povodom pritužbe maloletnika u roku od tri dana donosi u pisanom obliku obrazloženo rešenje kojim se pritužba odbija kao neosnovana ili se utvrđuje njena potpuna ili delimična osnovanost.

Rešenje mora sadržati pouku o pravnom leku.

Protiv rešenja upravnika zavoda maloletnik može u roku od osam dana od prijema rešenja podneti žalbu veću za maloletnike suda koji mu je sudio u prvom stepenu.

Podnošenje pritužbe Zaštitniku građana

Član 109

Maloletnik ima pravo podnošenja pritužbe Zaštitniku građana.

Pre podnošenja pritužbe maloletnik je dužan da pokuša da zaštiti svoja prava u odgovarajućem postupku.

Izuzetno, Zaštitnik građana može pokrenuti postupak i pre nego što su iscrpljena sva pravna sredstva ako bi podnosiocu pritužbe bila naneta nenadoknadiva šteta ili ako se pritužba odnosi na povredu principa dobre uprave, na posebno nekorektan odnos organa uprave prema podnosiocu pritužbe, neblagovremen rad ili druga kršenja pravila etičkog ponašanja zaposlenih u organima uprave.

Maloletnik podnosi pritužbu u zapečaćenom kovertu. Zavod obezbeđuje dovoljan broj koverata za maloletnike.

Član 110

Podnošenje podnesaka, pritužbi i žalbi ne povlači odgovornost maloletnika i on zbog toga ne može biti izložen bilo kakvom kažnjavanju, maltretiranju ili uznemiravanju.

Evidencija podnesaka, pritužbi i žalbi

Član 111

Podnesci, pritužbe i žalbe pišu se u tri primerka, od kojih se jedan upućuje organu nadležnom za rešavanje, jedan ostaje maloletniku, a jedan se odlaže u lični list maloletnika.

Svi podnesci, pritužbe i žalbe zavode se u posebnu knjigu evidencije prema odredbama akta o načinu vođenja evidencija lica lišenih slobode.

Prituživanje nadzoru

Član 112

Maloletnik ima pravo da se bez prisustva zaposlenih lica u zavodu prituži ovlašćenom licu koje nadzire rad zavoda.

Maloletnik može da se i u pisanoj formi prituži nadzoru.

Pisana pritužba upućuje se u zatvorenom kovertu s povratnicom.

Dnevne aktivnosti maloletnika

Član 113

Ustajanje, lična higijena, spremanje prostorija, doručak i

priprema za posao obavljaju se kao dnevne aktivnosti u vremenu od 6,00 do 7,00 sati.

Ručak maloletnici obavljaju u vremenu od 13 do 15 sati, a večeru od 18,30 do 20,00 sati.

Povečerje i spavanje traje od 22,00 do 6,00 sati.

Nedeljom i u dane državnog praznika znak za ustajanje daje se jedan sat kasnije. Na dati znak za ustajanje nisu u obavezi da ustaju maloletnici koji su u lekarskoj poštedi, ako je tako naloženo.

Upravnik zavoda može, zavisno od godišnjeg doba, trajanja školske godine, postojećih programa stručnog usavršavanja i izmenjene potrebe radnog angažovanja, da promeni raspored dnevnih aktivnosti iz st. 1. do 4. ovog člana.

Član 114

Na znak povečerja maloletnik je dužan da ugasi svetlo i da legne u krevet.

Upravnik zavoda ili lice koje on odredi može dozvoliti praćenje televizijskog programa i posle znaka za povečerje.

televizijskog programa i posle znaka za povečerje.

Dnevni, nedeljni i godišnji odmor maloletnik može da provodi u prostorijama za dnevni boravak i drugim prostorijama predviđenim za boravak u slobodno vreme.

Upravnik zavoda odlučuje o rasporedu radnog vremena, u skladu sa odredbama Zakona o radu.

Obraćanje i međusobno oslovljavanje

Član 115

Maloletnik je obavezan da se pristojno ponaša prema zaposlenima u zavodu i licima koja posećuju zavod.

Pri susretu sa zaposlenima u zavodu i drugim licima maloletnik je dužan da u stojećem stavu pozdravi, odnosno otpozdravi odgovarajućim pozdravom prema dobu dana.

Maloletnik nije dužan da pozdravlja, odnosno otpozdravlja kada je u stroju, kada leži bolestan i za vreme obeda.

Maloletnik se prilikom obraćanja predstavlja ličnim imenom, a zaposlenog u zavodu oslovljava zvanjem koje ima u službi.

Zaposleni u zavodu maloletnika oslovljavaju po imenu, obavezni su da se pristojno ponašaju prema maloletniku i da otpozdrave na njegov pozdrav.

Maloletnici i zaposleni u zavodu međusobno se oslovljavaju uz uzajamno poštovanje.

Pristojno ponašanje maloletnika

Član 116

Maloletnik je dužan da se za vreme izdržavanja kazne u zavodu ponaša u skladu za odredbama Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, odredbama ovog pravilnika, pravilima kojima se određuju obaveze u pojedinačnim programima postupanja i drugim aktima donetih od upravnika zavoda.

Nepridržavanje obaveza predviđenih stavom 1. ovog člana predstavlja disciplinski prestup.

V DISCIPLINSKI PRESTUPI, MERE I POSTUPAK PREMA MALOLETNIKU

Disciplinski prestupi

Član 117

Disciplinski prestupi maloletnika su povrede:

- 1) pravila boravka maloletnika u zavodu;
- 2) pravila kućnog reda i radne discipline;
- 3) pravila kojima se određuju prava i obaveze u pojedinačnom programu postupanja;
- 4) naloga ovlašćenih lica.

Član 118

Disciplinski prestupi maloletnika mogu biti lakši i teži.

Lakši disciplinski prestupi su:

- 1) ugrožavanje i ometanje drugog u obavljanju radnih i slobodnih aktivnosti;

- 2) udaljavanje, bez odobrenja, iz određenog prostora zavoda ili radionica gde maloletnik obavlja određene programske aktivnosti;
- 3) iznošenje alata i drugih materijalnih sredstava sa radnog mesta;
- 4) međusobna kupoprodaja odeće, obuće, lekova i drugih stvari;
- 5) pripremanje obroka, napitaka ili hrane izvan prostora predviđenog u tu svrhu;
- 6) tetoviranje i telesni pirsing sebe ili drugog u zavodu;
- 7) ugrožavanje ili oštećenje imovine;
- 8) narušavanje izgleda zavoda;
- 9) neovlašćeno korišćenje i ulaženje u službene prostorije;
- 10) lakša zloupotreba dobijenih pogodnosti;
- 11) posedovanje stvari koje osuđeni ne sme imati kod sebe;
- 12) nedisciplinovano i nepristojno ponašanje koje remeti život i rad u zavodu;
- 13) nedozvoljena izrada predmeta;
- 14) pušenje izvan prostora određenog u tu svrhu;
- 15) zanemarivanje radne obaveze;
- 16) odbijanje izvršenja zakonitog naloga ovlašćenog lica;
- 17) neovlašćeno korišćenje stvari;
- 18) omogućavanje pristupa neovlašćenom licu u određeni prostor zavoda;
- 19) uvredljivo ponašanje prema drugom licu po bilo kom ličnom svojstvu;
- 20) davanje netačnih podataka o činjenicama bitnim za ostvarivanje prava.

Teži disciplinski prestupi su:

- 1) bekstvo ili pokušaj bekstva iz zavoda;
- 2) podstrekavanje na pobunu ili bekstvo;
- 3) pripremanje pobune ili bekstva;
- 4) neovlašćeno napuštanje zavoda;
- 5) nasilje prema drugom licu;
- 6) pravljenje, posedovanje ili korišćenje opasne stvari;
- 7) izrada ili unošenje u zavod sredstva podobnog za napad, bekstvo ili vršenje krivičnog dela;

- 8) sprečavanje pristupa u bilo koji deo zavoda službenom licu ili licu koje se ovlašćeno nalazi u zavodu, odnosno ulazi u njega;
- 9) ugrožavanje, oštećenje ili uništenje imovine većeg obima;
- 10) odbijanje izvršenja zakonitog naloga ovlašćenog lica usled čega je nastupila ili mogla nastupiti teža štetna posledica;
- 11) namerno ili grubom nepažnjom ugrožavanje tuđeg zdravlja;
- 12) proizvodnja, posedovanje ili korišćenje opojnog ili psihoaktivnog sredstva;
- 13) grubo zanemarivanje lične higijene;
- 14) kockanje, odnosno bavljenje igrama na sreću;
- 15) namerno ugrožavanje svog zdravlja radi onesposobljavanja za izvršenje obaveze;
- 16) otpor zdravstvenom pregledu ili merama za sprečavanje opasnosti od zaraze;
- 17) podstrekavanje lica lišenog slobode na teži disciplinski prestup;
- 18) zanemarivanje radne obaveze koje je izazvalo ili je moglo izazvati težu štetnu posledicu;
izazvati težu štetnu posledicu;
- 19) obučavanje sebe ili drugog o načinu izvršenja krivičnog dela na osnovu ličnog ili tuđeg iskustva;
- 20) teža zloupotreba dobijenih pogodnosti iz člana 141. ovog pravilnika.
- 21) ponavljanje lakših disciplinskih prestupa.

Disciplinske mere

Član 119

Za učinjeni disciplinski prestup maloletniku se može izreći disciplinska mera, i to:

- 1) opomena;
- 2) oduzimanje dodeljene pogodnosti;
- 3) izdvajanje u posebnu prostoriju.

Disciplinske mere iz tač. 2) i 3) mogu se izreći kumulativno.

Član 120

Opomena se izriče kada maloletnika zbog učinjenog

disciplinskog prestupa treba samo opomenuti i ukazati na neprihvatljivost takvog ponašanja.

Član 121

Oduzimanje dodeljene pogodnosti (član 115. stav 1. tač. 2. do 11. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija) izriče se kao samostalna mera kad se opomenom ne može postići svrha disciplinske mere.

Član 122

Disciplinska mera izdvajanja u posebnu prostoriju izuzetno se izriče za teže disciplinske prestupe u trajanju do sedam dana.

Za sticaj disciplinskih prestupa iz stava 1. ovog člana disciplinska mera izdvajanja u posebnu prostoriju može se izreći u trajanju do 15 dana.

Član 123

Disciplinska mera izdvajanje u posebnu prostoriju je mera neprekidnog boravka dva ili više maloletnika u posebnoj prostoriji.

Disciplinska mera izdvajanje u posebnu prostoriju izvršava se u posebnim uslovima u okviru odeljenja za pojačani nadzor prema nalogu i pod nadzorom nadležnog osoblja.

Pre otpočinjanja izvršenja ove disciplinske mere ovlašćeno lice iz službe za obezbeđenje izvršiće pretres maloletnika od koga će oduzeti psihoaktivne supstance i druge opšteopasne materije, odnosno predmete kojima se može ugroziti izvršenje kazne, predmete podobne za samopovređivanje, napad, bekstvo ili ugrožavanje bezbednosti u zavodu, ukoliko je maloletnik u međuvremenu do tih predmeta došao.

Za vreme izvršenja ove mere maloletnik najmanje dva sata dnevno boravi izvan zatvorene prostorije, na svežem vazduhu.

Tokom izvršenja mere maloletnika su dužni da posete svakog dana lekar i vaspitač vaspitne grupe, a najmanje svaki treći dan upravnik zavoda.

Član 124

Posebna prostorija mora imati najmanje šest kvadratnih metara i petnaest kubnih metara po maloletniku koji boravi u prostoriji. Prostorija mora biti provetrena, osvetljena dnevnim i veštačkim

osvetljenjem, zagrejana u skladu sa klimatskim uslovima, opremljena krevetima i posteljinom, stolom i stolicama. Maloletniku se mora obezbediti neograničeni pristup vodi za piće i sanitarnim uređajima.

Član 125

Tokom izvršenja disciplinske mere izdvajanja u posebnu prostoriju maloletniku moraju biti dostupni udžbenici i druga literatura koja neće štetno uticati na njegovo vaspitavanje.

Član 126

Maloletnik tokom izvršenja disciplinske mere izdvajanja u posebnu prostoriju ima pravo na podnošenje podnesaka radi zaštite svojih prava u skladu sa ovim pravilnikom.

Član 127

Maloletnik kome je izrečena mera izdvajanja u posebnu prostoriju ne može 15 dana posle izvršenja mere koristiti pogodnosti (član 115. stav 1. tač. 2. do 11. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija).
krivičnih sankcija).

Član 128

Pre izvršenja disciplinske mere izdvajanja u posebnu prostoriju obavezan je lekarski pregled maloletnika radi utvrđivanja njegove psihičke i fizičke sposobnosti za izvršenje mere.

Ukoliko se lekarskim pregledom utvrdi da maloletnik nije sposoban za izvršenje ove disciplinske mere, izvršenje će se odložiti.

Izvršenje mere prekida se ukoliko lekar nađe da bi daljim sprovođenjem ove disciplinske mere došlo ili bi moglo doći do narušavanja telesnog ili duševnog zdravlja maloletnika.

Član 129

Ukoliko se disciplinska mera izdvajanja u posebnu prostoriju ne može izvršiti zbog toga što ne postoje uslovi za boravak dva ili više maloletnika u posebnoj prostoriji, njeno izvršenje će se odložiti dok se ne steknu uslovi za to, ako u međuvremenu ne nastupi zastarelost izvršenja.

Odlaganje izvršenja ove disciplinske mere odrediće se ako iz

bezbednosnih razloga maloletnici ne mogu biti smešteni zajedno u posebnoj prostoriji.

Član 130

Ako se svrha disciplinskih mera izdvajanja u posebnu prostoriju i oduzimanja pogodnosti može postići i bez izvršenja mera, izvršenje mera može se uslovno odložiti do tri meseca.

Uslovno odlaganje iz stava 1. ovog člana može se opozvati ako se maloletniku u roku za koji je odloženo izvršenje izrekne nova mera izdvajanje u posebnu prostoriju ili oduzimanja dodeljenih pogodnosti.

Kada je za kasniji disciplinski prestup izrečena disciplinska mera oduzimanja dodeljene pogodnosti, disciplinska mera izdvajanja u posebnu prostoriju izriče se, primenom odredaba o sticaju, kao jedinstvena disciplinska mera u trajanju do deset dana.

Kada je za kasniji prestup izrečena disciplinska mera izdvajanja u posebnu prostoriju, disciplinska mera izdvajanja u posebnu prostoriju izriče se, primenom odredaba o sticaju, kao jedinstvena disciplinska mera u trajanju do 15 dana.

Disciplinski postupak

Član 131

Svi disciplinski postupci koji se vode prema maloletniku moraju biti praćeni formalnim garancijama i propisno evidentirani.

Disciplinski postupak za učinjene lakše disciplinske prestupe, na predlog rukovodioca službe za prevaspitavanje, vodi i odluku donosi upravnik zavoda ili lice koje on odredi.

Za učinjene teže disciplinske prestupe, na predlog rukovodioca službe za prevaspitavanje, postupak vodi i odluku donosi disciplinska komisija.

Član 132

Kada sazna za učinjeni teži disciplinski prestup, kao i tokom disciplinskog postupka, upravnik zavoda može odlučiti da se maloletnik iz bezbednosnih razloga, do 24 sata, izdvoji od ostalih maloletnika.

Vreme izdvajanja uračunava se u disciplinsku meru izdvajanja

u posebnu prostoriju.

Član 133

Ako podnosilac predloga za pokretanje disciplinskog postupka utvrdi da postoji osnovana sumnja da je maloletnik učinio lakši ili teži disciplinski prestup, ali da zbog prirode prestupa, okolnosti pod kojima je učinjen, ličnosti maloletnika, njegovog odnosa prema oštećenom i prestupu, kao i njegove spremnosti da ubuduće ne čini disciplinske presteupe ne bi bilo celishodno da se vodi disciplinski postupak, odustaje od predloga za vođenje disciplinskog postupka. Odluku o odustajanju sa obrazloženjem dostaviće upravniku zavoda, podnosiocu prijave i oštećenom.

Pre odlučivanja u smislu stava 1. ovog člana pribaviće se mišljenje službe za prevaspitavanje, a mogu se saslušati maloletnik, podnosilac prijave i oštećeni.

Član 134

Kada je u toku izvršenje disciplinske mere prema maloletniku, a maloletnik učini novi disciplinski prestup ili se sazna za ranije učinjeni prestup za koji nije izrečena disciplinska mera, podnosilac predloga za pokretanje disciplinskog postupka predlog neće podneti ako oceni da ne bi bilo celishodno izreći novu disciplinsku meru za novoučinjeni ili ranije učinjeni prestup.

novu disciplinsku meru za novoučinjeni ili ranije učinjeni prestup.

Član 135

Maloletnik, na preporuku vaspitača vaspitne grupe, odrediće lice zaposleno u zavodu koje će mu pružati stručnu pravnu pomoć.

Pri preduzimanju radnji prema maloletniku tokom disciplinskog postupka, a naročito prilikom njegovog saslušanja, lica koja učestvuju u postupku, dužna su da postupaju obazrivo, vodeći računa o zrelosti, osetljivosti i ličnim svojstvima maloletnika.

Prilikom uzimanja prve izjave maloletnika od strane podnosioca predloga za pokretanje disciplinskog postupka, obavezno je prisustvo lica iz stava 1. ovog člana.

Član 136

Raspravi u disciplinskom postupku obavezno prisustvuju

podnosilac predloga, vaspitač vaspitne grupe, maloletnik i zaposleni u zavodu koji će mu pružati stručnu pravnu pomoć.

Raspravi mogu prisustvovati i druga lica po odluci predsjednika disciplinske komisije, odnosno upravnika zavoda ili lica koje on odredi.

Tokom trajanja rasprave javnost je, po pravilu, isključena, s tim što raspravi po odluci predsjednika disciplinske komisije, odnosno upravnika zavoda ili lica koje on odredi, mogu prisustvovati i druga lica osim onih navedenih u stavu 1. ovog člana čije je prisustvo obavezno.

Član 137

Protiv rešenja o izrečenoj disciplinskoj meri maloletnik ima pravo žalbe u roku od tri dana od prijema rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

O žalbi odlučuje direktor Uprave u roku od tri dana.

Materijalna odgovornost maloletnika

Član 138

U odnosu na materijalnu odgovornost maloletnika shodno se primenjuju odredbe Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

Shodna primena odredaba o disciplinskim prestupima, merama i postupku prema osuđenim licima i Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica

Član 139

Na sva pitanja o disciplinskim prestupima i postupku prema maloletniku koja nisu uređena posebnim odredbama ovog pravilnika, a od značaja su za njegovu primenu, shodno se primenjuju odredbe o disciplinskim prestupima, merama i postupku prema osuđenim licima, kao i odredbe Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica.

Sredstva prinude

Član 140

Prema maloletniku koji se nalazi u zavodu mogu se izuzetno primeniti sredstva prinude i sredstva za privremeno onesposobljavanje, samo kada je to neophodno da se spreči fizički napad na službeno lice, napad na drugog maloletnika ili samopovređivanje.

Vatreno oružje i hladno oruđe prema maloletniku može se izuzetno primeniti jedino ako se drugim sredstvima prinude ili sredstvima za privremeno onesposobljavanje ne može zaštititi život maloletnika ili drugog lica u slučaju neposrednog napada.

O primeni mera i sredstava iz st. 1. i 2. ovog člana sastavlja se posebna službena beleška.

Službena beleška iz stava 3. ovog člana dostavlja se ministru nadležnom za pravosuđe, direktoru Uprave za izvršenje zavodskih sankcija i sudiji za maloletnike suda koji je maloletniku sudio u prvom stepenu.

VI POGODNOSTI MALOLETNIKA

Pogodnosti u zavodu i izvan zavoda

Član 141

U zavisnosti od ostvarenog programa postupanja, dužine kazne, krivičnog dela, ponašanja, zalaganja i rezultata u radnom i obrazovnom procesu, aktivnog učešća u kulturno-umetničkim, sportskim i drugim korisnim aktivnostima u zavodu, upravnik zavoda može, na predlog stručnih službi i u okviru pojedinačnog programa postupanja, maloletniku odlukom dodeliti pogodnosti u skladu sa zakonom, i to:

obrazovnom procesu, aktivnog učešća u kulturno-umetničkim, sportskim i drugim korisnim aktivnostima u zavodu, upravnik zavoda može, na predlog stručnih službi i u okviru pojedinačnog programa postupanja, maloletniku odlukom dodeliti pogodnosti u skladu sa zakonom, i to:

Pogodnosti u okviru zavoda:

- 1) prošireno pravo na prijem poseta i proširivanje kruga lica koja posećuju maloletnika;
- 2) prošireno pravo na prijem poseta bez nadzora u prostorijama za

posete;

3) prošireno pravo na prijem poseta u posebnim prostorijama;

4) pravo na pogodniji smeštaj.

Pogodnosti izvan okvira zavoda:

1) pravo na prijem posete izvan zavoda;

2) pravo na slobodni izlazak u grad;

3) pravo na posetu porodici i srodnicima tokom vikenda i praznika;

4) pravo na nagradno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;

5) pravo na vanredno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;

6) pravo na korišćenje godišnjeg odmora izvan zavoda;

7) pogodnost iz člana 142. stav 1. Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica.

Član 142

Pored pogodnosti iz člana 141. upravnik zavoda, na predlog stručnog tima, može odobriti pojedinačne i grupne izlaske izvan zavoda radi prisustvovanja sportskim, kulturnim, umetničkim, verskim i drugim sličnim sadržajima.

Ove posete se realizuju pod nadzorom službenog lica.

Razvrstavanje u odeljenja i kategorije

Član 143

Na osnovu ličnih svojstava maloletnika, vladanja i zalaganja na radu, vrste učinjenog krivičnog dela, utvrđenog pojedinačnog programa postupanja i drugih elemenata bitnih za ostvarivanje svrhe krivične sankcije, maloletnici se razvrstavaju u jednu od tri kategorije (A, B, V).

radu, vrste učinjenog krivičnog dela, utvrđenog pojedinačnog programa postupanja i drugih elemenata bitnih za ostvarivanje svrhe krivične sankcije, maloletnici se razvrstavaju u jednu od tri kategorije (A, B, V).

Svaka kategorija sadrži dve potkategorije (1 i 2) koje se razlikuju po intenzitetu ostvarivanja pojedinčnog programa

postupanja.

Kategorija A odgovara otvorenom odeljenju, kategorija B odgovara poluotvorenom odeljenju i kategorija V odgovara zatvorenom odeljenju.

Član 144

U kategoriju A, koje sadrži potkategorije A1 i A2, razvrstava se maloletnik koji po osobinama ličnosti, vrsti i težini učinjenog krivičnog dela, ranijem načinu života, ostvarenom nivou vaspitavanja i radnom angažovanju u zavodu predstavlja pozitivan primer i od koga se očekuje uspešna reintegracija u društvenu sredinu.

Član 145

U kategoriju B, koje sadrži potkategorije B1 i B2, razvrstava se maloletnik od koga se na osnovu osobina ličnosti, vrste i težine učinjenog krivičnog dela, ranijeg načina života, ostvarenog nivoa vaspitavanja i radnog angažovanja u zavodu očekuje uspešna adaptacija na zavodske uslove i po realizaciji vaspitnog tretmana, uspešna reintegracija u društvenu sredinu.

Maloletnik koji je programom postupanja raspoređen u B kategoriju može biti raspoređen u višu kategoriju po isteku jedne petine kazne.

Maloletnik koji je zbog disciplinskog prestupa ili drugog razloga rekategorizovan iz A u B kategoriju može biti raspoređen u višu kategoriju po isteku jedne petine ostatka kazne.

Član 146

U kategoriju V, koja sadrži potkategorije V1 i V2, razvrstava se maloletnik od koga se na osnovu osobina ličnosti, vrste i težine učinjenog krivičnog dela, ranijeg načina života i ostvarenog nivoa vaspitavanja očekuje otežana adaptacija na zavodske uslove i sa kojim je potreban intenzivniji vaspitni rad.

Maloletnik koji je programom postupanja raspoređen u V kategoriju može biti raspoređen u višu kategoriju po isteku jedne četvrtine kazne.

Maloletnik koji je zbog disciplinskog prestupa ili drugih razloga rekategorizovan iz A ili B u V kategoriju, može biti raspoređen u višu kategoriju po isteku jedne četvrtine ostatka kazne.

Potkategorija A1

Član 147

Maloletnik koji je razvrstan u potkategoriju A1 nakon 30 dana od razvrstavanja u ovu potkategoriju, na predlog stručnih službi, odlukom upravnika zavoda može dobiti sledeće pogodnosti:

- 1) posetu u zavodu u trajanju od tri sata;
- 2) pravo na prijem posete izvan zavoda u trajanju od osam sati - dva puta mesečno;
- 3) pravo na slobodan izlazak u grad jedanput mesečno u trajanju od osam sati;
- 4) pravo na posetu porodici i srodnicima tokom vikenda i praznika u ukupnom trajanju do 120 sati mesečno, a u mesecu u kojem je praznik - do 144 sata;
- 5) nagradno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;
- 6) vanredno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;
- 7) korišćenje godišnjeg odmora izvan zavoda u trajanju do 30 radnih dana;
- 8) odsustvo radi posećivanja lica iz člana 142. stav 1. Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica - dva puta u toku godine, s tim da svaki put odsustvo može trajati 14 dana.

Potkategorija A2

Član 148

Maloletnik koji je razvrstan u potkategoriju A2 nakon 30 dana od razvrstavanja u ovu potkategoriju, na predlog stručnih službi, odlukom upravnika zavoda može dobiti sledeće pogodnosti:

- 1) posetu u zavodu u trajanju od tri sata;
- 2) pravo na prijem posete izvan zavoda u trajanju od osam sati - dva puta mesečno;
- 3) pravo na slobodan izlazak u grad jedanput mesečno u trajanju od osam sati;
- 4) pravo na posetu porodici i srodnicima tokom vikenda i praznika u ukupnom trajanju od 96 sati mesečno, a u mesecu u kojem je praznik - do 120 sati;

- 5) nagradno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;
- 6) vanredno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;
- 7) korišćenje godišnjeg odmora izvan zavoda u trajanju do 28 radnih dana;
- 8) odsustvo radi posećivanja lica iz člana 142. stav 1. Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica - dva puta u toku godine, s tim da svaki put odsustvo može trajati 12 dana.

Potkategorija B1

Član 149

Maloletnik koji je razvrstan u potkategoriju B1 nakon 30 dana od razvrstavanja u ovu potkategoriju, na predlog stručnih službi, odlukom upravnika zavoda može dobiti sledeće pogodnosti:

- 1) posetu u zavodu u trajanju od tri sata;
- 2) pravo na prijem posete izvan zavoda u trajanju od osam sati - jedanput mesečno;
- 3) pravo na slobodan izlazak u grad jednom u dva meseca u trajanju od osam sati;
- 4) pravo na posetu porodici i srodnicima tokom vikenda i praznika u ukupnom trajanju od 72 sata mesečno, a u mesecu u kojem je praznik - do 96 sati;
- 5) nagradno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;
- 6) vanredno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;
- 7) korišćenje godišnjeg odmora izvan zavoda u trajanju do 25 radnih dana;
- 8) odsustvo radi posećivanja lica iz člana 142. stav 1. Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica - dva puta u toku godine, s tim da svaki put odsustvo može trajati deset dana.

Potkategorija B2

Član 150

Maloletnik koji je razvrstan u potkategoriju B2 nakon 30 dana od razvrstavanja u ovu potkategoriju, na predlog stručnih službi, odlukom upravnika zavoda može dobiti sledeće pogodnosti:

- 1) posetu u zavodu u trajanju od tri sata;
- 2) pravo na prijem posete izvan zavoda u trajanju od osam sati - jedanput mesečno;
- 3) pravo na slobodan izlazak u grad jednom u dva meseca u trajanju od osam sati;
- 4) pravo na posetu porodici i srođnicima o vikendu i praznicima u ukupnom trajanju od 48 sati mesečno, a u mesecu u kojem je praznik - do 72 sata;
- 5) nagradno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;
- 6) vanredno odsustvo iz zavoda do sedam dana u toku godine;
- 7) korišćenje godišnjeg odmora izvan zavoda u trajanju do 22 radna dana;
- 8) odsustvo radi posećivanja lica iz člana 142. stav 1. Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica - dva puta u toku godine, s tim da svaki put odsustvo može trajati osam dana.

Potkategorija V1

Član 151

Maloletnik koji je razvrstan u potkategoriju V1 nakon 30 dana od razvrstavanja u ovu potkategoriju, na predlog stručnih službi, odlukom upravnika zavoda može dobiti sledeće pogodnosti:

- 1) posetu u zavodu u trajanju od dva sata;
- 2) prošireno pravo na prijem poseta i proširenje kruga lica koja posećuju maloletnika;
- 3) prošireno pravo na prijem poseta bez nadzora u prostorijama za posete, jednom mesečno;
- 4) prošireno pravo na prijem poseta u posebnim prostorijama bez prisustva drugih lica, jednom mesečno;
- 5) pogodniji smeštaj;
- 6) korišćenje godišnjeg odmora u zavodu u trajanju do 20 dana.

Potkategorija V2

Član 152

Maloletnik koji je razvrstan u potkategoriju V2 nakon 30 dana od razvrstavanja u ovu potkategoriju, na predlog stručnih službi,

odlukom upravnika zavoda može dobiti sledeće pogodnosti:

- 1) prošireno pravo na prijem poseta i proširenje kruga lica koja posećuju maloletnika;
- 2) prošireno pravo na prijem poseta bez nadzora u prostorijama za posete - jednom u dva meseca;
- 3) prošireno pravo na prijem poseta u posebnim prostorijama, bez prisustva drugih lica jednom u dva meseca;
- 4) pogodniji smeštaj;
- 5) korišćenje godišnjeg odmora u zavodu u trajanju od 18 dana.

Trajanje posete za lica iz ove kategorije u okviru zavoda je jedan sat.

Član 153

Pogodnosti maloletnika koje obuhvataju izlaske i odsustva iz zavoda ne mogu se spajati sa pogodnostima koje se odnose na korišćenje godišnjeg odmora izvan zavoda ili sa otpuštanjem iz zavoda.

Pogodnosti maloletnika koje obuhvataju izlaske i odsustva iz zavoda u jednom mesecu ne mogu se prenositi u drugi mesec.

Pogodnosti maloletnika koje obuhvataju odsustva iz zavoda mogu se koristiti najviše onoliko puta koliko ima vikenda i praznika u toku meseca i najmanje u trajanju od 24 sata.

Izlazak maloletnika iz zavoda i povratak u zavod ne može biti u vremenu od 20,00 do 8,00 sati, izuzev u slučaju posebnog odobrenja upravnika.

Član 154

U slučaju korišćenja pogodnosti, izlaska i odsustva iz zavoda u mesecu u kojem se maloletnik otpušta sa izdržavanja kazne, ili mu se prekida izvršenje kazne, odnosno u kojem koristi godišnji odmor izvan zavoda, uzeće se u obzir broj dana provedenih na izdržavanju kazne u tom mesecu i srazmerno utvrditi trajanje odsustva.

izdržavanju kazne u tom mesecu i srazmerno utvrditi trajanje odsustva.

U slučaju premeštaja u drugi zavod i odeljenje istog ili otvorenijeg tipa, kada je to po Zakonu o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica moguće,

maloletnik zadržava vrstu i obim dodeljenih pogodnosti 30 dana po izvršenom premeštaju.

Član 155

Prilikom korišćenja pogodnosti koje podrazumevaju izlazak i odsustvo iz zavoda maloletniku se izdaje posebna dozvola koja sadrži matični broj, datum izdavanja, prezime i ime jednog roditelja, ime maloletnika, datum i mesto rođenja, adresu prebivališta, dan i sat izlaska i povratka u zavod, potpis ovlašćenog lica i pečat zavoda.

Vanredni izlazak i odsustvo

Član 156

Vanredni izlazak ili odsustvo iz zavoda u trajanju do sedam dana upravnik zavoda može, bez obzira na kategoriju i iskorišćene pogodnosti, odobriti maloletniku:

- 1) u slučaju smrti člana uže porodice;
- 2) radi obilaska teže obolelog člana uže porodice;
- 3) u slučaju rođenja deteta i zaključivanja braka.

Upravnik zavoda može, izuzetno, odobriti vanredni izlazak ili odsustvo i u drugim vanrednim slučajevima, na odgovarajući i situaciji primeren način.

Pravna pomoć

Član 157

Zavod maloletniku pruža pravnu pomoć u cilju ostvarivanja svih prava koja mu po zakonu pripadaju u toku izvršenja kazne maloletničkog zatvora.

Podnošenje molbe za uslovni otpust

Član 158

Molbu za uslovni otpust maloletnik upućuje veću za maloletnike suda koji mu je sudio u prvom stepenu. Molba se upućuje preko zavoda.

Prevremeno otpuštanje

Član 159

Na osnovu mišljenja stručnih službi, upravnik zavoda u smislu člana 173. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija dostavlja predlog za prevremeno otpuštanje maloletnika direktoru Uprave za izvršenje zavodskih sankcija.

Podnošenje molbe za prekid izvršenja kazne i premeštaj

Član 160

Molba maloletnika ili predlog upravnika zavoda za prekid izvršenja kazne maloletničkog zatvora podnosi se veću za maloletnike suda koji je sudio u prvom stepenu.

Molba maloletnika za premeštaj ili predlog upravnika zavoda za premeštaj maloletnika podnose se direktoru Uprave za izvršenje zavodskih sankcija.

Molbe se upućuju preko zavoda.

Član 161

Maloletniku se prilikom otpuštanja iz zavoda:

- 1) predaju stvari, predmeti i dragocenosti koje su čuvane u zavodu, a maloletnik se razdužuje sa stvarima koje je koristio;
- 2) isplaćuje ušteđevina i novac koji je primao tokom izvršenja kazne maloletničkog zatvora;
- 3) obezbeđuju sredstva za prevoz do mesta prebivališta, odnosno boravišta i po potrebi, na predlog vaspitača vaspitne grupe, jednokratna novčana pomoć.

Ako nema svoju odeću, a ni sredstva da je nabavi, zavod maloletniku, bez naknade, obezbeđuje rublje, odeću i obuću.

Posle obavljenih radnji predviđenih ovim pravilnikom, maloletnika prima upravnik zavoda, a rukovodilac službe za prevaspitavanje obavlja završni razgovor i uručuje mu otpusni list, svedočanstvo ili diplomu o završenoj školi, uverenje o stručnoj osposobljenosti koju je stekao u zavodu, kao i druga dokumenta.

stručnoj osposobljenosti koju je stekao u zavodu, kao i druga dokumenta.

VII ZAVRŠNA ODREDBA

Član 162

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u Službenom glasniku Republike Srbije .

PRAVILNIK

O KUĆNOM REDU VASPITNO-POPRAVNOG DOMA

(Sl. glasnik RS , br. 71/2006)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom uređuju se prava i obaveze, organizacija rada, dnevne aktivnosti i način postupanja sa licima muškog i ženskog pola (u daljem tekstu: maloletnici) prema kojima se izvršava vaspitna mera upućivanja u vaspitno-popravni dom (u daljem tekstu: dom).

U domu se sprovode i vaspitni nalozi prema maloletniku prema kome se već izvršava vaspitna mera upućivanja u vaspitno-popravni dom, kao i poravnanje između maloletnika u domu.

Član 2

Prilikom stupanja u dom maloletnik se na prikladan način upoznaje sa sadržinom ovog pravilnika i dobija primerak na jeziku koji razume i kojim govori.

Član 3

U domu se, saglasno potrebama maloletnika, preduzimaju sledeće aktivnosti:

- 1) prijem maloletnika u dom;
- 2) vaspitni program (opšti program postupanja i intezivni program postupanja);
- 3) program saradnje sa porodicom maloletnika i organom starateljstva;
- 4) obrazovni program;
- 5) program profesionalne orijentacije i stručnog osposobljavanja;
- 6) zdravstveni program;
- 7) kulturno-zabavni i sportsko-rekreativni program;

8) program posredovanja;

9) otpust iz doma.

U domu se sprovode i drugi programi u skladu sa potrebama i interesovanjem maloletnika i mogućnostima doma.

Ostvarivanje programa se vrednuje opisno, numerički i kategorijalno i na osnovu toga se određuje status maloletnika.

Upravnik doma (u daljem tekstu: upravnik) određuje sadržaj, postupak i vrednovanje ostvarivanja programa.

Član 4

Razvrstavanje maloletnika u smeštajne prostorije vrši se prema polu i uzrastu maloletnika, njegovim ličnim karakteristikama, cilju programa i potrebi njegovog ostvarivanja, prema potrebama i interesovanju maloletnika, stepenu potrebnog obezbeđenja i mogućnostima doma.

U domu postoji pet stambenih zajednica - odeljenja u kojima se smeštaju maloletnici, i to:

- 1) prijemno odeljenje, u kojem se organizuje prijem maloletnika;
- 2) opšte odeljenje, u kojem se realizuje opšti program postupanja;
- 3) odeljenje za intezivni rad, u kojem se realizuje intezivni program postupanja;
- 4) otpusno odeljenje, u kojem se realizuje otpust maloletnika;
- 5) žensko odeljenje, u kojem se, po pravilu, realizuju svi planirani programi prema maloletnicama.

U domu postoji posebna stambena zajednica - odeljenje za punoletna lica muškog pola kojima je izrečena mera upućivanja u vaspitno-popravni dom i lica koja su tokom izvršenja ove mere postala punoletna.

U domu mogu postojati i druge zajednice osnovane prema specifičnim potrebama i interesovanjima maloletnika.

Član 5

Odluku o razvrstavanju maloletnika u pojedine programe, stambene zajednice - odeljenja i vaspitne grupe donosi upravnik na predlog stručnog tima za razvrstavanje i praćenje ostvarivanja

programa.

stambene zajednice - odeljenja i vaspitne grupe donosi upravnik na predlog stručnog tima za razvrstavanje i praćenje ostvarivanja programa.

Stručni tim za razvrstavanje i praćenje ostvarivanja programa maloletnika obrazuje upravnik i čine ga po jedan predstavnik: prijemnog odeljenja, vaspitne službe, službe za obuku i upošljavanje, škole, službe za obezbeđenje i vaspitač vaspitne grupe - izvestilac.

Upravnik, na predlog stručnog tima, donosi pojedinačni program postupanja sa maloletnikom.

II PRIJEM I RAZVRSTAVANJE MALOLETNIKA

Prijem maloletnika

Član 6

Maloletnik se prima u dom na osnovu pravnosnažnog i izvršnog rešenja suda kojim mu je izrečena vaspitna mera upućivanja u dom.

Pre pravnosnažnosti rešenja maloletnik se može primiti u dom samo kada je to zakonom određeno.

Prilikom prijema utvrđuje se da li su uz rešenje priloženi i podaci o ličnosti maloletnika, kao i druga dokumentacija predviđena članom 114. stav 1. Zakona o maloletnim učinocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica.

Član 7

U radno vreme pristiglog maloletnika prima lice iz matične evidencije, a po proteku radnog vremena dežurni iz službe za obezbeđenje.

Prilikom prijema maloletnika lice iz službe za obezbeđenje, koje je istog pola kao i maloletnik, izvršiće lični pretres maloletnika i stvari koje je maloletnik doneo, o čemu se sastavlja zapisnik koji se odlaže u lični list maloletnika.

Član 8

Prilikom prijema maloletnika utvrđuje se njegov identitet na osnovu rešenja o izricanju vaspitne mere, naloga za izvršenje, naredbe o dovođenju ili poternice, ličnih isprava, kao i drugih dokumenata ako ih maloletnik ima.

dokumenata ako ih maloletnik ima.

Identifikacija se, izuzetno, može izvršiti i na osnovu izjave ovlašćenih službenih lica koja su maloletnika dovela i potvrdila njegov identitet, o čemu se sastavlja službena beleška koju ta lica potpisuju.

Postupak prijema maloletnika

Član 9

Novodošli maloletnik se uvodi u matičnu evidenciju, a prijemno odeljenje za njega obrazuje lični list. Stručno lice uzima otiske papilarnih linija i fotografiše maloletnika, vodeći računa o zaštiti ličnosti i dostojanstvu maloletnika.

Maloletnika po prijemu pregleda lekar i nalaz o zdravstvenom stanju unosi u zdravstveni karton.

Ako je maloletnik primljen posle proteka radnog vremena, kao i nedeljom i u dane praznika, smešta se u posebnu prostoriju prijemnog odeljenja, a radnje iz st. 1. i 2. ovog člana obavljaju se prvog narednog radnog dana.

Dom je dužan da maloletniku omogući da se odmah po prijemu, na prigodan način, javi roditeljima, usvojiocu, staraocu ili drugom licu koje se o njemu stara.

Maloletnik se obaveštava o načinu komunikacije, odnosno o dopisivanju, posetama, mogućnosti telefoniranja, prijema paketa, novčanih i drugih pošiljki.

O danu i času prijema maloletnika u dom, od kada se računa početak izvršenja vaspitne mere, zaposleni u matičnoj evidenciji obaveštava sud koji je maloletniku sudio u prvom stepenu, roditelja, usvojioca ili staraoca maloletnika, nadležni centar za socijalni rad, policijsku upravu, odnosno policijsku stanicu ranijeg prebivališta ili boravišta maloletnika. Od nadležnih organa tražiće dodatne podatke o ličnosti maloletnika i

dokumentaciju, ako nisu dostavljeni.

Privremeno oduzimanje predmeta

Član 10

Prilikom prijema maloletniku se privremeno oduzima novac, uz zapisničko beleženje iznosa apoena i brojeva novčanica, oduzimaju mu se dragocenosti, predmeti podobni za samopovređivanje, napad ili bekstvo, mobilni telefon, kao i drugi predmeti podobni da ugroze bezbednost u domu.

oduzimaju mu se dragocenosti, predmeti podobni za samopovređivanje, napad ili bekstvo, mobilni telefon, kao i drugi predmeti podobni da ugroze bezbednost u domu.

O privremeno oduzetim predmetima sastavlja se zapisnik čiji se jedan primerak stavlja u lični list maloletnika, drugi primerak u depozit doma, a maloletniku se izdaje potvrda o privremeno oduzetim predmetima.

Član 11

Privremeno oduzeti predmeti čuvaju se u domu osigurani od oštećenja. O njima brine ovlašćeno službeno lice koje vodi depozit maloletnika.

Novac i dragocenosti čuvaju se u kasi ili na drugom sigurnom mestu.

Predmeti koji su po mišljenju zdravstvenog radnika podložni kvarenju ili su sumnjivog porekla oduzimaju se i uništavaju, o čemu se sačinjava zapisnik, a maloletniku se o tome izdaje potvrda.

III BORAČAK MALOLETNIKA U PRIJEMNOM ODELJENJU

Član 12

Po prijemu maloletnik se smešta u prijemno odeljenje u kojem može ostati najduže do trideset dana.

Prema maloletniku se odmah po prijemu preduzimaju higijenske mere kao što su kupanje i podšišivanje, a zatim se maloletnik zadužuje odećom, obućom, rubljem i posteljnom.

Na predlog lekara ili drugog zdravstvenog radnika izvršiće se dezinfekcija odela i stvari koje je maloletnik doneo.

Maloletnik može zadržati ličnu garderobu, pribor potreban za ličnu higijenu, pribor za dopisivanje, kao i knjige, porodične fotografije, sportsku odeću i obuću, hranu koja nije podložna kvarenju, muzičke uređaje i instrumente koji su po svojim karakteristikama podobni za držanje u domu, ručni sat i druge predmete od značaja za maloletnikov razvoj, ortopedska pomagala i lekove čije držanje odobri lekar.

Član 13

Za vreme boravka maloletnika u prijemnom odeljenju stručni tim odeljenja, na osnovu primljene i pribavljene dokumentacije i neposrednog rada sa maloletnikom i njegovim roditeljima, usvojioce ili staraocem, vrši višestranu procenu sa psihološkog, pedagoškog, socijalnog, medicinskog, kriminološkog, bezbedonosnog i drugog odgovarajućeg stanovišta.

Stručni tim prijemnog odeljenja čine: psiholog, specijalni pedagog - pedagog i socijalni radnik.

U rad stručnog tima uključuje se, po potrebi, i lekar, nastavnik praktične nastave, vaspitač, predstavnik službe za obezbeđenje i drugi učesnici u neposrednoj realizaciji programa postupanja sa maloletnikom.

Na osnovu utvrđenih rezultata sastavlja se jedinstveni izveštaj za maloletnika. Ovaj izveštaj sadrži objašnjenje maloletnikovog dosadašnjeg ponašanja, predlog pojedinačnog programa postupanja i preliminarni plan otpusta.

Izveštaj prijemnog odeljenja dostavlja se: upravniku, stručnom timu iz člana 5. ovog pravilnika i arhivi doma.

Vaspitač vaspitne grupe upoznaje maloletnika i njegove roditelje, usvojioca ili staraoca sa pojedinačnim programom postupanja.

Član 14

Od prijema u dom maloletniku su na raspolaganju svi potrebni podaci o sadržaju programa, rasporedu, vremenu i mestu odvijanja obaveznih dnevnih i periodičnih aktivnosti, sadržaju postojećih obrazovnih, vaspitnih, okupacionih i rekreativnih programa, kao i sadržaju programa postojećih organizovanih

slobodnih aktivnosti.

Maloletniku moraju biti dostupni osnovni pravni akti, kao što su Ustav Republike Srbije, Konvencija o pravima deteta, Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica (u daljem tekstu: Zakon), Krivični zakonik, Zakonik o krivičnom postupku, Zakon o izvršenju krivičnih sankcija i drugi pravni akti koje je doneo direktor Uprave za izvršenje zavodskih sankcija (u daljem tekstu: direktor Uprave).

IV PRAVA I OBAVEZE MALOLETNIKA

Član 15

Maloletnici uživaju sva prava garantovana Ustavom, zakonima i ratifikovanim međunarodnim dokumentima.

Posebnu zaštitu i pomoć uživaju maloletnici koji su privremeno ili trajno lišeni roditeljskog staranja, kao i maloletnici sa izbegličkim statusom i lica sa smetnjama u učenju.

Smeštaj maloletnika

Član 16

Maloletnici imaju pravo na smeštaj koji odgovara zdravstvenim, higijenskim i prostornim uslovima i mesnim klimatskim prilikama.

Pravo i dužnost svakog maloletnika je da održava ličnu higijenu i higijenu prostorija u kojima boravi i radi.

Za održavanje prostorija periodično se određuje potreban broj maloletnika, po redosledu koji sačinjava vaspitač vaspitne grupe.

Maloletnik ima pravo da u toku dana provede najmanje tri sata na otvorenom prostoru.

Odeća i obuća

Član 17

Maloletnik ima pravo na besplatnu odeću, obuću i rublje u zavisnosti od klimatskih uslova, i to:

1) jedno zimsko i jedno letnje odelo, sa rokom trajanja najduže do jedne godine;

- 1) pižamu i rublje, sa rokom trajanja najduže do šest meseci;
- 2) čarape, prema potrebi;
- 3) jedan par zimske i dva para letnje odeće, sa rokom trajanja najduže do jedne godine;
- 4) zimsku jaknu, sa rokom trajanja najduže do dve godine;
- 5) sportsku opremu, sa rokom trajanja najduže do jedne godine;
- 6) radno odelo, sa rokom trajanja najduže do šest meseci;
- 7) transportnu torbu ili ranac, po potrebi.

Upravnik može, kada to zahteva posao ili druge potrebe, da odobri nabavku posebne radne i druge opreme, u skladu sa važećim propisima.

Član 18

Maloletnik, po odobrenju upravnika, može nositi i sopstvenu odeću.

Maloletnik je dužan da bude pristojno obučen u svim prilikama i da odeću i obuću čuva i održava.

Ako maloletnik otuđi ili namerno uništi odeću, obuću ili rublje kojim je zadužen, vaspitač uzima izjavu od maloletnika i o tome sačinjava belešku, a šteta se nadoknađuje prema važećim propisima.

Ishrana i snabdevanje

Član 19

Maloletnik ima pravo na ishranu koja je dijetetski, higijenski i zdravstveno prilagođena njegovom uzrastu.

Maloletniku se obezbeđuju tri obroka dnevno, čija vrednost iznosi najmanje 14.600 džula.

Kvalitet i energetska vrednost hrane ispituje se jedanput mesečno od strane odgovarajuće zdravstvene ustanove.

Maloletnici dobijaju hranu prema jelovniku koji se određuje za petnaest do trideset dana unapred i javno se ističe.

Pojačanu ishranu dobijaju maloletnici koji rade sedam sati dnevno, odnosno pet sati na težim poslovima.

Bolesni maloletnici imaju posebnu ishranu koju određuje lekar.

Član 20

Za vreme podele i trajanja obroka maloletnici su dužni da se pristojno ponašaju i da održavaju čistoću prostorije. Kontrolu podele i trajanja obroka sprovodi dežurni zaposlen u domu i, po potrebi, određeni dežurni maloletnik.

Pre podele obroka lekar ili drugi zdravstveni radnik proverava kvalitet hrane. O izvršenoj kontroli kvaliteta hrane vodi se posebna evidencija.

posebna evidencija.

Lekar doma ili drugi zdravstveni radnik vrši kontrolu higijene prostorija i sredstava kojima se sprema hrana i nakon uočenih nedostataka nalaže potrebne mere, kojom prilikom unosi svoje primedbe u za to namenjenu knjigu, a po potrebi zahteva i angažovanje specijalizovane zdravstvene ustanove kako bi se utvrđeni nedostaci otklonili.

Lica i maloletnici koji rade u kuhinji podležu lekarskom pregledu saglasno opštim propisima. Ova lica moraju biti snabdevena propisanom odećom.

Član 21

U domu postoji prodavnica - kantina u kojoj maloletnici kupuju prehrambene i druge proizvode za ličnu upotrebu.

Nabavku dozvoljenih stvari koje su potrebne maloletnicima, a ne mogu se kupiti u kantini, vrši lice zaduženo za maloletnička pitanja jednom nedeljno.

Dopisivanje

Član 22

Maloletniku se garantuje neograničeno pravo na dopisivanje. Omot pisma niko ne sme otvoriti, osim ako postoji sumnja da sadrži psihoaktivne supstance ili druge opasne materije kojima se može ugroziti izvršenje vaspitne mere ili narušiti bezbednost u domu. U tom slučaju omot pisma se u prisustvu maloletnika i vaspitača vaspitne grupe otvara, a pronađene supstance i druge opasne materije oduzimaju se.

Ukoliko postoji sumnja da je prethodnim delatnostima učinjeno krivično delo, o tome se bez odlaganja obaveštava policija.

Član 23

Prijem i otpremanje pisama vrši se preko doma.

Maloletnik snosi troškove slanja pisama i drugih pošiljki, a ukoliko iz opravdanih razloga nema novčanih sredstava za plaćanje poštanskih usluga, može mu se odobriti slanje pošiljki o trošku doma.

Telefoniranje

Član 24

Maloletnik ima pravo na svakodnevno telefoniranje roditeljima, usvojiocu ili staraocu o svom trošku i u slobodnom vremenu, u zavisnosti od objektivnih mogućnosti doma.

Na zahtev maloletnika koji nema dovoljno novčanih sredstava upravnik može odobriti korišćenje telefona o trošku doma, a u skladu sa materijalno-tehničkim uslovima.

Upravnik, na zahtev maloletnika, može odobriti da maloletnik telefonira i drugim licima i prima telefonske pozive, ako je to u interesu ostvarivanja vaspitnog programa.

Razgovori se obavljaju prema unapred objavljenom dnevnom rasporedu, po pravilu, u ukupnom trajanju do deset minuta.

Član 25

Telefonski razgovori se, po pravilu, ne kontrolišu.

Izuzetno, po odluci upravnika, lice koje on odredi može kontrolisati razgovore maloletnika, ako naročite okolnosti ukazuju da je takav nadzor očigledno neophodan u cilju sprečavanja pripremanja ili izvršenja krivičnog dela ili nastupanja druge opasnosti za bezbednost ljudi i imovine.

Posete

Član 26

Maloletnik ima pravo da ga jednom nedeljno posete roditelji, usvojilac, staralac, bračni drug, lice sa kojim je zasnovao trajnu vanbračnu zajednicu, deca i ostali srodnici u pravoj liniji, a u

pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva.

Ukupan broj posetilaca maloletniku, iz stava 1. ovog člana, u jednoj poseti ne može biti veći od troje.

Maloletnik ima pravo da ga dva puta mesečno posete i druga lica koja ne ometaju izvršenje vaspitne mere. Za posetu drugih lica može se zatražiti mišljenje nadležnog centra za socijalni rad.

Ukoliko se proceni da neka od lica iz stava 3. ovog člana štetno utiču na maloletnika, upravnik će, na predlog vaspitača vaspitne grupe, zabraniti takve posete. Upravnik će zabraniti takve posete i kad oceni da poseta šteti postizanju svrhe vaspitne mere upućivanja u vaspitno-popravni dom.

upućivanja u vaspitno-popravni dom.

Lica koja će maloletnika posećivati dok traje izvršenje vaspitne mere upisuju se u karton poseta maloletnika.

Član 27

Posetu maloletnik može da prima svakog radnog dana od 13 do 14 časova, a vikendom i praznicima od 11 do 16 časova. Trajanje posete može biti produženo po odobrenju službenog lica zaduženog za organizaciju poseta tog dana.

Poseta se može kontrolisati kad se sumnja da posetilac štetno utiče na maloletnika. Kontrolisana poseta se obavlja u prisustvu vaspitača vaspitne grupe, lica iz službe za obezbeđenje ili drugog službenog lica iz doma. Odluku za kontrolisane posete donosi upravnik ili lice koje on ovlasti.

Posete maloletnicima se obavljaju u posebnim prostorijama za posete na prijavnici doma.

Posete maloletnicima iz prijemnog odeljenja i odeljenja za intenzivni rad mogu se organizovati pod nadzorom službenog lica iz doma u posebno određenoj prostoriji.

Upravnik svojom odlukom određuje postupak, način realizacije i kontrolu poseta.

Posete po pozivu nadležnog lica, u smislu rada sa porodicom, kao i druge organizovane posete domu obavljaju se u zakazano vreme po posebnom protokolu.

Član 28

Ako maloletnik ili njegov posetilac zloupotrebljavaju posetu nepristojnim i nedoličnim ponašanjem, nedozvoljenim radnjama i postupcima ili na drugi način koji šteti svrsi vaspitne mere, dežurno službeno lice prekinuće posetu, o čemu će obavestiti upravnika i dostaviti mu pisano obrazloženje za prekid posete.

Član 29

Maloletnik ima pravo da jednom mesečno, a po odobrenju upravnika i češće, provede najmanje tri sata nasamo sa bračnim drugom ili licem sa kojim je zasnovao vanbračnu zajednicu. Ova poseta se obavlja u posebnoj prostoriji doma.

Dok se izvršava disciplinska mera izdvajanja u posebnu prostoriju maloletnik nema pravo na prijem ovih poseta.

Član 30

Maloletnika može posećivati branilac, odnosno punomoćnik ili drugo lice koje je maloletnik pozvao radi davanja punomoćja.

Razgovor sa licima iz stava 1. ovog člana može se nadzirati samo posmatranjem, a ne i slušanjem.

Prijem paketa

Član 31

Maloletnik ima pravo na neograničen prijem paketa preko pošte i tokom posete. Pojedinačna težina paketa ne može biti veća od deset kilograma.

Paket ne sme sadržati: cigarete, sokove i hranu u staklenoj ambalaži, alkohol, psihoaktivne supstance i druge po zdravlje škodljive materije.

Nedozvoljene stvari se vraćaju pošiljaocu o trošku maloletnika, predaju posetiocu ili stavljaju u depozit maloletnika.

Pregled paketa vrši ovlašćeno lice iz službe za obezbeđenje u prisustvu maloletnika, vaspitača vaspitne grupe, a u slučaju potrebe i zdravstvenog radnika.

Životne namirnice koje su pokvarene ili bi upotrebom mogle da ugroze zdravlje maloletnika, uništiće se i o tome će se sačiniti zapisnik.

Ako se prilikom pregleda paketa nađu stvari koje su podobne za samopovređivanje, napad ili bekstvo, privremeno će se oduzeti i odložiti u depozit, o čemu će se sačiniti poseban zapisnik.

Prijem novčanih pošiljki

Član 32

Maloletnik može primati neograničene sume novca novčanom uputnicom. Novac donet pri dolasku u dom i dobijeni novac stavlja se u depozit maloletnika, a vaspitač vaspitne grupe se stara o pravilnom trošenju.

Novac koji maloletnik donese kad koristi odsustvo ili dobije prilikom posete dužan je da preda dežurnom nadzorniku službe za obezbeđenje, koji će bez odlaganja novac staviti u depozit i o tome obavestiti vaspitača vaspitne grupe.

prilikom posete dužan je da preda dežurnom nadzorniku službe za obezbeđenje, koji će bez odlaganja novac staviti u depozit i o tome obavestiti vaspitača vaspitne grupe.

Najveći novčani iznos kojim maloletnik može slobodno da raspolaze u toku nedelje i drži kod sebe određuje upravnik.

Ukoliko se kod maloletnika pronađe veći iznos novca od dozvoljenog, stečen na zakoniti način, višak se oduzima i vraća u depozit maloletnika. Ako se utvrdi da je pronađeni novac stečen na nezakonit način, trajno se oduzima i koristi za poboljšanje standarda maloletnika u domu.

Upravnik, na predlog vaspitača vaspitne grupe, može dozvoliti isplatu preko iznosa na slobodnom raspolaganju, ako za to postoje opravdani razlozi.

Rad maloletnika i prava po osnovu rada

Član 33

Maloletnik ima pravo i obavezu da radi u domu.

Svrha rada je da maloletnik stekne, održi i poveća svoje radne sposobnosti, radne navike i stručno znanje i da ostvari zaradu.

Maloletnik mora biti zaštićen od ekonomskog iskorišćavanja i obavljanja poslova koji bi mogli da budu opasni za njegovo zdravlje, fizički, duševni, moralni i društveni razvoj, kao i

poslova koji bi ometali njegovo školovanje.

Rad maloletnika se organizuje i obavlja u domu, domskim radionicama, privrednoj jedinici i izvan doma u okviru lokalne zajednice.

Za maloletnike koji pohađaju nastavu radno vreme traje do četiri sata u toku radnog dana, a za maloletnike koji nisu obuhvaćeni nastavom - do sedam sati. Pet dana u nedelji su radni dani, a nedelja je uvek neradni dan. Subota je, po pravilu, neradni dan. Izuzetno, subota može biti i radni dan, ali se tada maloletniku koji radi subotom omogućava korišćenje drugog slobodnog dana.

Maloletnici se izvan radnog vremena mogu uposliti najviše dva sata dnevno na održavanju čistoće i na drugim tekućim poslovima u domu.

Član 34

Za vreme izvođenja stručnog osposobljavanja maloletnik je obavezan da nosi i upotrebljava zaštitnu odeću i obuću uz neposrednu brigu i kontrolu instruktora.

Na stručnom osposobljavanju i proizvodnom radu maloletnik je dužan da:

- 1) redovno dolazi na rad i učestvuje u stručnoj obuci i proizvodnji;
- 2) prima, pravilno upotrebljava i čuva alat, pribor i materijal, prema uputstvu instruktora;
- 3) izvršava nastavne i proizvodne zadatke kako bi se što bolje osposobio za zanimanje koje izučava;
- 4) uredno održava alat, opremu i instalacije koje mu se poveravaju u obuci i proizvodnji i da se stara o uređenju radne sredine;
- 5) poštuje instruktore i saraduje sa njima.

Naknada za rad i druga novčana davanja

Član 35

Maloletnik ima pravo na naknadu za rad. Mesečni iznos naknade za rad ne može biti manji od 20% od najniže cene rada u Republici Srbiji.

Isplata naknade za rad vrši se jednom nedeljno u depozit.

Najviši iznos naknade za rad i nagrade određuje direktor Uprave.

Član 36

U domu postoje sledeći vidovi novčanih davanja maloletnicima:

- 1) naknada za rad;
- 2) naknada za podmirenje nužnih troškova;
- 3) nagrade povodom Dana doma, Praznika rada 1. maja i školske slave Sveti Sava;
- 4) novčana pomoć i obezbeđenje troškova putovanja prilikom odlaska na odsustvo, korišćenja godišnjeg odmora izvan doma ili otpuštanja maloletnika iz doma.

Svaki maloletnik prima naknadu za rad ili naknadu za podmirenje nužnih troškova.

Maloletnici koji svojom krivicom nisu izvršili radne zadatke, kao i maloletnici koji bez svoje krivice nisu učestvovali u proizvodnji ne dobijaju naknadu za rad, ali mogu dobiti naknadu za podmirenje nužnih troškova.

Polovina sredstava od naknada stavlja se maloletniku na slobodno raspolaganje, a druga polovina na štednju koju maloletnik podiže prilikom otpuštanja iz doma.

O načinu trošenja sredstava koja su na slobodnom raspolaganju odlučuje vaspitač zajedno sa maloletnikom.

Sredstva kojima maloletnik slobodno raspolaže daju se, po pravilu, jednom nedeljno.

Član 37

Naknadu za podmirenje nužnih troškova dobijaju maloletnici koji iz opravdanih razloga ne rade u domu na proizvodnim i drugim radnim zadacima u određenom radnom vremenu.

Spisak maloletnika koji treba da prime ovu naknadu sastavlja vaspitač vaspitne grupe.

Objedinjavanje predloga, usaglašavanje kriterijuma i pravljenje spiska za naknadu za sve maloletnike vrši rukovodilac odseka za vaspitni rad u skladu sa odlukom o vrednovanju rada i zalaganja maloletnika u ostvarivanju programa koju donosi upravnik ili lice

koje on ovlasti.

Visinu mesečne naknade za podmirenje nužnih troškova određuje upravnik.

Član 38

Za postignute izuzetne rezultate u radu, obrazovanju, sportskim i kulturnim aktivnostima, vladanju i drugom, maloletnik dobija posebne nagrade, a uslovi za dobijanje nagrada bliže su određeni aktom iz člana 37. stav 3. ovog pravilnika.

Nagrada se maloletnicima dodeljuje u predmetima ili sredstvima koja zadovoljavaju vaspitne kriterijume, kao i omogućavanjem nagradnog odsustva.

Pored nagrade, maloletniku se uručuje i priznanje u pisanoj formi.

Nagrade se maloletnicima, osim u slučajevima iz člana 36. ovog pravilnika, dodeljuju i u drugim prilikama kada se oceni da je to potrebno i opravdano.

pravilnika, dodeljuju i u drugim prilikama kada se oceni da je to potrebno i opravdano.

Član 39

Maloletniku se prilikom otpuštanja iz doma ili odlaska na odsustvo daje novčana pomoć čija se visina određuje u zavisnosti od potreba maloletnika i mogućnosti doma.

Novčana pomoć maloletniku se daje na predlog vaspitača vaspitne grupe, a odobrava je upravnik.

Član 40

Nagrade i naknade maloletniku određuju se srazmerno doprinosu pojedinca u zavisnosti od kvaliteta i rezultata rada, korišćenja radnog vremena i sredstava rada, kao i uloženg truda i želje za ovladavanjem određenim zanimanjem.

Iz opravdanih razloga upravnik može maloletniku odobriti korišćenje cele nagrade ili naknade.

Ocena rada maloletnika

Član 41

Ocena rada maloletnika određuje se u skladu sa aktom iz člana 37.

stav 3. ovog pravilnika.

Ocenu rada daje instruktor u čijoj se radnoj grupi maloletnik nalazi.

Kad se rad obavlja pod nadzorom stručnjaka koji nije stalno zaposlen u domu, već na osnovu ugovora o delu ili po nekom drugom pravnom osnovu obučava maloletnika i prati njegov rad, ocenu o stepenu obučenosti, kvalitetu i rezultatu rada daje ovo lice.

Pravo na odmor

Član 42

Maloletnik ima pravo na dnevni, nedeljni i godišnji odmor shodno opštim propisima i odredbama ovog pravilnika.

Maloletnik ima pravo na nedeljni odmor u trajanju najmanje 48 sati neprekidno, osim u slučaju predviđenom u članu 33. stav 5. ovog pravilnika.

Maloletnik ima pravo na godišnji odmor u trajanju od 18 do 30 radnih dana.

O dužini, načinu i mestu korišćenja godišnjeg odmora, s obzirom na zalaganje na radu, postignute rezultate i ponašanje maloletnika, odlučuje upravnik na predlog vaspitača vaspitne grupe, a u skladu sa aktom iz člana 37. stav 3. ovog pravilnika.

Zdravstvena zaštita

Član 43

Maloletnik ima pravo na besplatnu zdravstvenu zaštitu koja se, po pravilu ostvaruje u domu ili u ambulanti, osim kada je potrebno da se lečenje obavi u Specijalnoj zatvorskoj bolnici ili u drugoj odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi.

Maloletnik ima pravo da bude upoznat sa nalazima o svom zdravstvenom stanju, kao i sa sadržinom svog zdravstvenog kartona, osim u slučajevima predviđenim opštim medicinskim propisima.

Maloletniku se mora omogućiti korišćenje usluga zubnog lekara.

O svakom ozbiljnijem oboljenju ili teškoj povredi maloletnika lekar doma dužan je da obavesti upravnika i vaspitača vaspitne

grupe.

U hitnim slučajevima, ako je domski lekar odsutan, maloletnik se bez odlaganja, u organizaciji službe za obezbeđenje, upućuje u ambulantu hitne pomoći medicinskog centra.

O ozbiljnoj ugroženosti zdravlja i života maloletnika ili o njegovom upućivanju u Specijalnu zatvorsku bolnicu ili drugu odgovarajuću zdravstvenu ustanovu dom će odmah obavestiti njegove roditelje, usvojioca, staraoca, bračnog druga ili lice sa kojim je živeo u vanbračnoj zajednici, a ako ih nema o tome se obaveštavaju drugi srodnici maloletnika u pravoj liniji, a u pobočnoj do četvrtog stepenom srodstva.

O okolnostima iz st. 5. i 6. ovog člana dom obaveštava i sudiju za maloletnike suda koji je maloletniku sudio u prvom stepenu, kao i nadležni organ starateljstva.

Član 44

Na zahtev maloletnika ili lica navedenih u članu 43. stav 6. ovog pravilnika, upravnik može odobriti specijalistički pregled maloletnika kojem može prisustvovati i domski lekar i kada takav pregled nije odredio.

pravilnika, upravnik može odobriti specijalistički pregled maloletnika kojem može prisustvovati i domski lekar i kada takav pregled nije odredio.

Troškove specijalističkog pregleda snosi maloletnik, ako upravnik drukčije ne odluči.

Član 45

Maloletnik ima pravo na zdravstvenu zaštitu i medicinski tretman prema opštim zdravstvenim standardima.

Maloletnik ima pravo da bude informisan o svom zdravstvenom stanju i o korišćenju osnovnih znanja o zdravlju i ishrani u cilju prevazilaženja tradicionalne prakse štetne za zdravlje.

Maloletnik ima pravo da bude uključen u preventivne zdravstvene programe, kao što su: planiranje porodice, očuvanje reproduktivnog zdravlja, prednost dojenja, higijena, čistoća okoline, širenje zaraznih bolesti, posledice rizičnog ponašanja, sprečavanje nesreća, pružanje prve pomoći i dr.

Maloletnik ima pravo na sistematski lekarski pregled najmanje jednom godišnje.

Maloletnik ima pravo na besplatna standardna ortopedska i druga pomagala koja su po mišljenju lekara neophodna za njegovo lečenje i oporavak.

Član 46

Za vreme lečenja maloletnik je dužan da se u svemu pridržava uputstava lekara i drugog zdravstvenog osoblja.

Ako maloletnik odbijanjem hrane ili lečenja ugrozi svoje zdravlje ili život drugih, primenjuju se, bez njegovog pristanka, neophodne medicinske mere koje odredi lekar prema opštim zakonskim propisima i pravilima medicinske struke, uz obaveštavanje lica iz člana 43. stav 6. ovog pravilnika.

O okolnostima iz stava 2. ovog člana obaveštava se i nadležni sudija za maloletnike.

Član 47

Kad lekar ili drugi zdravstveni radnik zaključi da bi fizičko ili mentalno zdravlje maloletnika bilo pogoršano daljim lišenjem slobode, odbijanjem uzimanja hrane ili iz nekih drugih razloga u vezi sa lišenjem slobode, o tome će odmah obavestiti upravnika koji treba da preduzme potrebne mere i da bez odlaganja o tome dostavi obaveštenje sudiji za maloletnike suda koji je maloletniku sudio u prvom stepenu.

slobode, odbijanjem uzimanja hrane ili iz nekih drugih razloga u vezi sa lišenjem slobode, o tome će odmah obavestiti upravnika koji treba da preduzme potrebne mere i da bez odlaganja o tome dostavi obaveštenje sudiji za maloletnike suda koji je maloletniku sudio u prvom stepenu.

Na obrazloženi predlog, koji u pisanoj formi upravniku podnosi zdravstveni radnik odgovarajuće struke (lekar opšte prakse, psihijatar, klinički psiholog ili psihoterapeut), maloletnik se iz zdravstvenih razloga može osloboditi radnih aktivnosti i drugih obaveza. Odluku o tome donosi upravnik.

Član 48

Kupanje maloletnika obavlja se najmanje dva puta nedeljno, a po

potrebi i češće, pri čemu se posebno vodi računa o higijenskim potrebama maloletnica.

Maloletnik je dužan da se redovno brije i podšišuje, odnosno da svoju kosu uredno održava. Brijanje i podšišivanje maloletnika obavlja se u domskoj frizerskoj radionici.

Član 49

Pušenje u domu zabranjeno je u sobama za spavanje, prostorijama za dnevni boravak, trpezariji i radnim prostorijama.

Prostor za pušenje posebno se određuje.

Informisanje maloletnika

Član 50

Maloletnik ima pravo da koristi dnevnu i periodičnu štampu.

Maloletnik se obaveštava i praćenjem radio i televizijskog programa i preko razglasne stanice doma.

Maloletnik može da koristi knjige iz biblioteke doma, čije izdavanje je propisano pravilima domske biblioteke.

Maloletnik može slobodno da čita knjige, časopise i druge štampane stvari koje sam pribavi, osim štampanih stvari koje svojim sadržajem podstiču rasnu, versku, polnu i nacionalnu mržnju ili šire druge društveno neprihvatljive ideje.

Obrazovanje i stručno osposobljavanje

Član 51

U domu postoji škola za osnovno obrazovanje odraslih. Maloletnik koji nije završio osnovnu školu upisuju se u odgovarajući razred i obavezan je da pohađa nastavu po predviđenom planu i programu za osnovno obrazovanje odraslih.

Maloletniku koji je završio osnovnu školu obezbeđeno je sticanje srednjeg stručnog obrazovanja u domu.

Ako u domu nema nastave određenog smera ili stepena obrazovanja, upravnik može odobriti maloletniku da vanredno pohađa nastavu izvan doma, ukoliko to ne remeti izvršenje vaspitne mere.

U cilju opšteg obrazovanja i stručnog osposobljavanja za

maloletnike se organizuju predavanja, obuka, kursevi i drugi oblici obrazovanja i osposobljavanja, a pre svega takvi kursevi koji omogućavaju da maloletnik stekne potrebno znanje i veštinu za profesionalno bavljenje određenim zanatom ili zanimanjem za kojim postoji potreba na tržištu rada.

Član 52

U cilju postizanja stručne osposobljenosti maloletnici se raspoređuju u obrazovne grupe za sticanje određenih zanimanja u zavisnosti od interesovanja i želja maloletnika, njihovih psihofizičkih sposobnosti, sklonosti i postojećih mogućnosti doma, kao i procene o mogućnosti zaposlenja sa određenim zanimanjem posle izvršenja vaspitne mere.

Maloletniku će se omogućiti da pohađa i više obrazovnih kurseva ukoliko njihov broj, težina i potreba angažovanja maloletnika na kursevima ne ugrožavaju uspešan završetak opšteg obrazovanja i stručnog osposobljavanja i izvršenje pojedinačnog programa postupanja.

Član 53

Stručno osposobljavanje maloletnika vrši se u proizvodnim jedinicama i radionicama, domskoj kuhinji i drugim pogodnim objektima, po propisanom nastavnom planu i programu.

Ako maloletnik ispunjava uslove određene aktom upravnika, a za to postoje uslovi, obuka se može izvoditi i izvan doma.

Za izvođenje stručnog osposobljavanja i radnog angažovanja maloletnici se raspoređuju u programske radne grupe.

Maloletnici koji su po oceni nadležnih instruktora obučeni za kvalitetan i samostalan rad smatraju se pomoćnicima instruktora i posebno im se u skladu sa aktom iz člana 37. stav 3. ovog pravilnika određuju prava, obaveze, odgovornosti, kao i visina naknade za rad.

Instruktor sačinjava u pisanom obliku izveštaj o zalaganju maloletnika, ponašanju i postignutim rezultatima u stručnom osposobljavanju i dostavlja ga jednom nedeljno vaspitaču vaspitne grupe.

Član 54

Posle izvršene vaspitne mere upućivanja u vaspitno-popravni dom maloletniku se izdaju isprave o stečenom obrazovanju i stručnoj osposobljenosti iz kojih ne sme biti vidljivo da je obrazovanje, odnosno stručna osposobljenost stečena za vreme izvršenja vaspitne mere.

Obrazovanje i stručna osposobljenost stečeni tokom boravka u domu odgovaraju propisanim standardima u okviru nacionalnog obrazovnog sistema.

Društvene, kulturne i sportske aktivnosti

Član 55

Društvene i kulturne aktivnosti maloletnika organizuju se posredstvom biblioteke sa čitaonicom i razglasne stanice, praćenjem radio i televizijskog programa, filmskih i pozorišnih predstava i učešćem u radu raznovrsnih programskih sekcija u domu i izvan doma.

Sredstva za odvijanje aktivnosti iz stava 1. ovog člana obezbeđuje dom, u skladu sa finansijskim mogućnostima.

Radi pravilnog mentalnog i fizičkog razvoja, a imajući posebno u vidu uzrast maloletnika, u domu se organizuju sportske i rekreativne aktivnosti.

Organizovane i slobodne društvene, sportsko-rekreativne i kulturne aktivnosti prostorno su uređene i vremenski isplanirane prema potrebama maloletnika i mogućnostima doma.

Aktivnosti iz stava 4. ovog člana bliže su određene aktom iz člana 37. stav 3. ovog pravilnika.

Vanredno odsustvo maloletnika

Član 56

Na traženje maloletnika upravnik može odobriti vanredno odsustvo do deset dana:

- 1) u slučaju smrti člana uže porodice maloletnika;
- 2) u slučaju venčanja maloletnika ili rođenja deteta maloletnika.

Na predlog vaspitača vaspitne grupe ili na molbu maloletnika

upravnik može odobriti vanredno odsustvo maloletniku u trajanju do sedam dana radi:

- 1) obilaska teško obolelog člana uže porodice;
- 2) polaganja ispita izvan doma;
- 3) obavljanja važnih i neodložnih poslova.

Osnovne dužnosti maloletnika

Član 57

Maloletnik je dužan da poštuje zakone i da se pridržava odredaba ovog pravilnika, kao i drugih akata koji se odnose na prava i dužnosti maloletnika donetih od strane direktora Uprave i upravnika.

Maloletnik je dužan da izvrši naredbu upravnika i naređenja lica u domu, osim ako se naredba ili naređenje odnosi na izvršenje krivičnog dela ili drugu očigledno protivpravnu radnju.

Član 58

Maloletnik je dužan da poštuje red i mir, da bude tolerantan prema drugima i poštuje njihova prava i slobode, a posebno pravo na nesmetan rad, odmor, kretanje, bezbednost, lično spokojstvo, zdravlje, čast i ugled, kao i druga osnovna ljudska prava.

Maloletnik nema pravo na kupoprodaju i razmenu odeće, obuće i drugih predmeta u okviru doma, osim izuzetno uz dozvolu vaspitača vaspitne grupe.

Maloletnik kome je naneta uvreda ili prouzrokovana šteta radnjom drugog maloletnika dužan je da se uzdrži od pokušaja traženja ličnog zadovoljenja. U tom slučaju maloletnik se obraća vaspitaču vaspitne grupe koji je dužan da, kada se ispune uslovi, uputi maloletnika na postupak posredovanja radi zaključenja poravnanja sa učiniocem uvrede, odnosno licem koje mu je nanelo štetu.

traženja ličnog zadovoljenja. U tom slučaju maloletnik se obraća vaspitaču vaspitne grupe koji je dužan da, kada se ispune uslovi, uputi maloletnika na postupak posredovanja radi zaključenja poravnanja sa učiniocem uvrede, odnosno licem koje mu je nanelo štetu.

Član 59

Maloletnik je posebno dužan da se osoblju u domu i drugim licima prilikom susreta javi pristojnim pozdravom koji odgovara dobu dana.

Maloletnik se prilikom obraćanja predstavlja ličnim imenom i, po pravilu, zaposlene u domu oslovljava sa: gospodine upravnice , gospodine vaspitaču , gospodine instruktore i sl.

Maloletnik je dužan da prilikom pozdrava ustane, osim za vreme obeda, ili ako je u radionici, spavaonici i bolesničkoj sobi.

Član 60

Prilikom napuštanja doma i kod korišćenja pogodnosti maloletnik mora biti pristojno odeven, mora posedovati odgovarajuću voznu kartu ili naknadu za putne troškove, odnosno drugu dokumentaciju kojom potvrđuje svoj identitet i osnov putovanja i boravka izvan doma.

Prilikom putovanja od doma do mesta odredišta, kao i u mestu odredišta kad koristi nagradno ili vanredno odsustvo, maloletnik je dužan da se pridržava rasporeda kretanja, propisanih rokova za izvršenje određenih obaveza i zadataka, vremena, mesta i načina javljanja određenim licima, zabrane susretanja sa određenim licima, zabrane posećivanja određenih mesta ili određenih lica, kao i drugih postavljenih uslova, a posebno vremena povratka u dom.

Zaštita prava maloletnika

Član 61

Zaštita maloletnika koji smatra da je lišen određenih prava, da su mu prava povređena ili su mu učinjene druge nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u toku izvršenja vaspitne mere, ostvaruje se u skladu sa članom 97. Zakona.

Pogodnosti maloletnika

Član 62

Maloletniku koji se dobro ponaša i zalaže na radu tokom izvršenja vaspitne mere ili se posebno ističe dobrovoljnim i humanitarnim radom, upravnik, na predlog vaspitača vaspitne grupe, uz mišljenje stručnog tima za razvrstavanje i praćenje ostvarivanja

programa maloletnika, kao i na predlog drugih maloletnika, može dodeliti jednu ili više pogodnosti:

- 1) prošireno pravo na prijem poseta, što obuhvata povećanje broja poseta, proširenje kruga lica koja mogu posetiti maloletnika i produženo trajanje posete;
- 2) prošireno pravo raspolaganja novcem;
- 3) prošireno pravo učešća u sportskim i rekreativnim programima u domu, kao i u okviru lokalne zajednice;
- 4) organizovane aktivnosti izvan doma;
- 5) organizovane posete sportskim, kulturnim i umetničkim manifestacijama ili drugim prikladnim događajima izvan doma;
- 6) slobodne posete porodici, srodnicima ili drugim bliskim licima na određen broj sati u vreme vikenda i praznika;
- 7) slobodan izlazak u grad u određenom trajanju;
- 8) odlazak na jednodnevni izlet i posetu kulturnim, istorijskim i verskim spomenicima;
- 9) učestvovanje na sportskim takmičenjima izvan doma uz prisustvo osoblja ili samostalno;
- 10) pojedinačni izlazak u grad u pratnji osoblja doma;
- 11) prijem poseta izvan doma;
- 12) vikend odsustvo;
- 13) organizovano kampovanje, logorovanje, zimovanje i letovanje;
- 14) nagradno odsustvo do deset dana;
- 15) posebno nagradno odsustvo od deset do dvadeset dana

Pregled maloletnika, prostorija i ličnih stvari maloletnika

Član 63

Kad postoji sumnja da se kod maloletnika ili u prostorijama u kojima maloletnik boravi, odnosno u njegovim ličnim stvarima nalazi novac u većem iznosu od onoga koji može da poseduje ili predmeti koje maloletnik ne sme držati, odnosno oružje, opasno

oruđe ili drugi predmeti kojima se može ugroziti bezbednost u domu, ovlašćena službena lica iz doma izvršiće pregled maloletnika, prostorija ili njegovih ličnih stvari.

Maloletnika može pregledati samo službeno lice iz doma istog pola kao i maloletnik. Prilikom pregleda prostorija posebno će se voditi računa o očuvanju reda. Kad se pregledaju maloletnikove stvari, ovo će se obaviti na način kojim se izbegavaju nepotrebna oštećenja.

Ukoliko se prilikom pregleda maloletnika, prostorija i njegovih ličnih stvari pronađe novac, odnosno predmeti zbog kojih se pregled vrši, novac i predmeti privremeno će se oduzeti, o čemu se sastavlja zapisnik a maloletniku se izdaje potvrda o privremenom oduzimanju.

Privremeno oduzeti novac i predmeti koje maloletnik može posedovati posle izvršenja vaspitne mere, stavljaju se u depozit i predaju se maloletniku kad je vaspitna mera izvršena. Predmeti koji su u vezi sa izvršenjem krivičnog dela ili mogu da predstavljaju dokaz u krivičnom postupku predaju se policiji. To se zapisnički konstatuje.

Ako novac ili predmeti pronađeni tokom pregleda nisu u vezi sa izvršenjem krivičnog dela, a ne predstavljaju ni dokaz u krivičnom postupku niti su u svojini maloletnika, predaće se vlasniku, ako je poznat, a ako nije poznato kome pripadaju, staviće se u depozit doma. Ukoliko se vlasnik ne javi u roku od tri meseca od dana stavljanja u depozit, novac i predmeti se koriste za potrebe svih maloletnika tokom njihovog boravka u domu.

Ako su predmeti pronađeni tokom pregleda opšteopasni ili nisu podobni da se upotrebljavaju u domu, a ne radi se o predmetima koji su u vezi sa krivičnim delom ili predmetima koji predstavljaju dokaz u krivičnom postupku, takvi predmeti će se uništiti i o tome će se sačiniti zapisnik.

Raspored dnevnih aktivnosti

Član 64

Maloletnici su dužni da se pridržavaju rasporeda osnovnih dnevnih aktivnosti kao što su vreme ustajanja, raspored dnevnih obroka, vreme odmora, vreme rada, nastave, odlaska na noćni

odmor, održavanje lične higijene i higijene prostorija.

V DISCIPLINSKA I MATERIJALNA ODGOVORNOST MALOLETNIKA

Pretpostavke za disciplinsko kažnjavanje

Član 65

Maloletniku se mogu izreći disciplinske mere predviđene u članu 130. Zakona zbog lakših ili težih disciplinskih prestupa predviđenih ovim pravilnikom.

Ako disciplinski prestup istovremeno predstavlja i krivično delo za koje se prema maloletniku pokreće krivični postupak, krivičnim delom obuhvaćen je i disciplinski prestup.

Ukoliko je maloletniku za učinjeni disciplinski prestup, koji istovremeno predstavlja i krivično delo, već izrečena i izvršena disciplinska mera, to nije smetnja za vođenje krivičnog postupka, ako su za to ispunjeni opšti zakonski uslovi.

Disciplinski prestupi

Član 66

Disciplinski prestupi maloletnika su povrede:

- 1) pravila boravka maloletnika u domu;
- 2) pravila kućnog reda;
- 3) pravila kojima se određuju prava i obaveze u programu postupanja;
- 4) naloga ovlašćenih lica.

Član 67

Disciplinski prestupi maloletnika mogu biti lakši i teži.

Lakši disciplinski prestupi su:

- 1) ugrožavanje i ometanje drugog u obavljanju radnih i slobodnih aktivnosti;
aktivnosti;
- 2) udaljavanje, bez odobrenja, sa određenog prostora ili radionice

- doma gde maloletnik obavlja određene programske aktivnosti;
- 3) iznošenje alata i drugih materijalnih sredstava sa radnog mesta;
  - 4) međusobna kupoprodaja odeće, obuće, lekova i drugih stvari;
  - 5) pripremanje obroka, napitaka ili hrane izvan prostora predviđenog u tu svrhu;
  - 6) tetoviranje i telesni pirsing sebe ili drugog u domu;
  - 7) ugrožavanje ili oštećenje imovine;
  - 8) narušavanje izgleda doma;
  - 9) neovlašćeno korišćenje i ulaženje u službene prostorije;
  - 10) lakša zloupotreba dobijenih pogodnosti;
  - 11) posedovanje stvari koje maloletnik ne sme imati kod sebe;
  - 12) nedisciplinovano i nepristojno ponašanje koje remeti život i rad u domu;
  - 13) nedozvoljena izrada predmeta;
  - 14) pušenje izvan prostora određenog u tu svrhu;
  - 15) zanemarivanje radne obaveze;
  - 16) odbijanje izvršenja zakonitog naloga ovlašćenog lica;
  - 17) neovlašćeno korišćenje stvari;
  - 18) omogućavanje pristupa neovlašćenom licu u određeni prostor doma;
  - 19) uvredljivo ponašanje prema drugom licu po bilo kom ličnom svojstvu;
  - 20) davanje netačnih podataka o činjenicama bitnim za ostvarivanje prava.

Teži disciplinski prestupi su:

- 1) bekstvo ili pokušaj bekstva iz zavoda;
- 2) podstrekavanje na pobunu ili bekstvo;
- 3) pripremanje pobune ili bekstva;
- 4) neovlašćeno napuštanje zavoda;

- 5) nasilje prema drugom licu;
- 6) pravljenje, posedovanje ili korišćenje opasne stvari;
- 7) izrada ili unošenje u zavod sredstva podobnog za napad, bekstvo ili vršenje krivičnog dela;
- 8) sprečavanje pristupa u bilo koji deo zavoda službenom licu ili licu koje se ovlašćeno nalazi u zavodu, odnosno ulazi u njega;
- 9) ugrožavanje, oštećenje ili uništenje imovine većeg obima;
- 10) odbijanje izvršenja zakonitog naloga ovlašćenog lica usled čega je nastupila ili mogla nastupiti teža štetna posledica;
- 11) namerno ili grubom nepažnjom ugrožavanje tuđeg zdravlja;
- 12) proizvodnja, posedovanje ili korišćenje opojnog ili psihoaktivnog sredstva;
- 13) grubo zanemarivanje lične higijene;
- 14) kockanje, odnosno bavljenje igrama na sreću;
- 15) namerno ugrožavanje svog zdravlja radi onesposobljavanja za izvršenje obaveze;
- 16) otpor zdravstvenom pregledu ili merama za sprečavanje opasnosti od zaraze;
- 17) podstrekavanje lica lišenog slobode na teži disciplinski prestup;
- 18) zanemarivanje radne obaveze koje je izazvalo ili je moglo izazvati težu štetnu posledicu;
- 19) obučavanje sebe ili drugog o načinu izvršenja krivičnog dela na osnovu ličnog ili tuđeg iskustva;
- 20) teža zloupotreba dobijenih posebnih pogodnosti iz člana 62. ovog pravilnika.
- 21) ponavljanje lakših disciplinskih prestupa.

Disciplinske mere

Član 68

Za učinjeni disciplinski prestup maloletniku se može izreći disciplinska mera, i to:

disciplinska mera, i to:

- 1) opomena;
- 2) oduzimanje dodeljene pogodnosti;
- 3) izdvajanje u posebnu prostoriju.

Disciplinske mere iz tač. 2) i 3) mogu se izreći kumulativno.

Član 69

Opomena se izriče kada maloletnika, zbog učinjenog disciplinskog prestupa, treba samo opomenuti i ukazati na neprihvatljivost takvog ponašanja.

Član 70

Oduzimanje dodeljene pogodnosti iz člana 129. Zakona izriče se kao samostalna mera kad se opomenom ne može postići svrha disciplinske mere.

Član 71

Izdvajanje u posebnu prostoriju izuzetno se izriče za teže disciplinske prestupe. Mera se izriče u trajanju do sedam dana.

Za sticaj disciplinskih prestupa iz stava 1. ovog člana ova mera može se izreći u trajanju do petnaest dana.

Član 72

Izdvajanje u posebnu prostoriju je mera neprekidnog boravka dva ili više maloletnika u posebnoj prostoriji.

Izdvajanje u posebnu prostoriju izvršava se u posebnim uslovima u okviru odeljenja za intezivni rad prema nalogu i pod nadzorom nadležnog osoblja.

Pre otpočinjanja izvršenja ove disciplinske mere ovlašćeno lice iz službe za obezbeđenje izvršiće pretres maloletnika od koga će oduzeti opasne psihoaktivne supstance i druge opšteopasne materije, odnosno predmete kojima se može ugroziti izvršenje vaspitne mere, predmete podobne za samopovređivanje, napad, bekstvo ili ugrožavanje bezbednosti u domu, ukoliko je maloletnik u međuvremenu do tih predmeta došao.

Za vreme izvršenja mere maloletnik najmanje dva časa dnevno boravi izvan zatvorene prostorije, na svežem vazduhu.

Tokom izvršenja mere maloletnika su dužni da posete svakog dana lekar i vaspitač vaspitne grupe, a najmanje svaki treći dan upravnik.

Član 73

Posebna prostorija mora imati najmanje šest kvadratnih metara i petnaest kubnih metara po maloletniku koji boravi u prostoriji. Prostorija mora biti provetrena, osvetljena dnevnim i veštačkim osvetljenjem, zagrejana u skladu sa klimatskim uslovima, opremljena krevetima i posteljinom, stolom i stolicama. Maloletniku se mora obezbediti neograničeni pristup vodi za piće i sanitarnim uređajima.

Član 74

Tokom izvršenja mere izdvajanja u posebnu prostoriju maloletniku moraju biti dostupni udžbenici i druga literatura koja neće štetno uticati na njegovo vaspitavanje.

Član 75

Maloletnik tokom izvršenja mere izdvajanja u posebnu prostoriju ima pravo na podnošenje podnesaka radi zaštite svojih prava u skladu sa ovim pravilnikom.

Član 76

Maloletnik kome je izrečena mera izdvajanja u posebnu prostoriju ne može petnaest dana posle izvršenja mere koristiti pogodnosti iz člana 129. Zakona.

Član 77

Pre izvršenja mere izdvajanja u posebnu prostoriju obavezan je lekarski pregled maloletnika radi utvrđivanja njegove psihičke i fizičke sposobnosti za izvršenje mere.

Ukoliko se lekarskim pregledom utvrdi da maloletnik nije sposoban za izvršenje mere, izvršenje će se odložiti.

Izvršenje mere prekida se ukoliko lekar nađe da bi daljim sprovođenjem ove mere došlo ili bi moglo doći do narušavanja telesnog ili mentalnog zdravlja maloletnika.

Član 78

Ukoliko se disciplinska mera izdvajanja u posebnu prostoriju ne

može izvršiti zbog toga što ne postoje uslovi za boravak dva ili više maloletnika u posebnoj prostoriji, njeno izvršenje će se odložiti dok se ne steknu uslovi za to, ako u međuvremenu ne nastupi zastarelost izvršenja.

može izvršiti zbog toga što ne postoje uslovi za boravak dva ili više maloletnika u posebnoj prostoriji, njeno izvršenje će se odložiti dok se ne steknu uslovi za to, ako u međuvremenu ne nastupi zastarelost izvršenja.

Odlaganje izvršenja ove mere određiće se ako iz bezbednosnih razloga maloletnici ne mogu biti smešteni zajedno u posebnoj prostoriji.

Član 79

Ako se svrha disciplinske mere izdvajanja u posebnu prostoriju i mere oduzimanja dodeljenih pogodnosti može postići i bez njenog izvršenja, izvršenje se može odložiti do tri meseca ukoliko se radi o lakšem disciplinskom prestupu, a u slučaju težeg disciplinskog prestupa samo ako je maloletnik priznao prestup, preuzeo odgovornost za učinjeni prestup i pristao na postupak posredovanja.

Uslovno odlaganje iz stava 1. ovog člana može se opozvati ako se maloletniku u roku za koji je odloženo izvršenje izrekne nova mera izdvajanja u posebnu prostoriju ili mera oduzimanja dodeljenih pogodnosti.

Kada je za kasniji disciplinski prestup izrečena mera oduzimanja dodeljene pogodnosti, mera izdvajanja u posebnu prostoriju izriče se, primenom odredaba o sticaju, kao jedinstvena mera u trajanju do deset dana.

Kada je za kasniji prestup izrečena mera izdvajanja u posebnu prostoriju, mera izdvajanja u posebnu prostoriju izriče se, primenom odredaba o sticaju, kao jedinstvena mera u trajanju do petnaest dana.

Disciplinski postupak

Član 80

Svi disciplinski postupci koji se vode prema maloletniku moraju biti evidentirani.

Disciplinski postupak za učinjene lakše disciplinske presteupe, na predlog rukovodioca službe za vaspitavanje, vodi i odluku donosi upravnik ili lice koje on odredi.

Za učinjene teže disciplinske presteupe, na predlog rukovodioca službe za vaspitavanje, postupak vodi i odluku donosi disciplinska komisija.

službe za vaspitavanje, postupak vodi i odluku donosi disciplinska komisija.

Pre vođenja disciplinskih postupaka iz st. 2. i 3. ovog člana pribavlja se i mišljenje stručnog tima iz člana 5. ovog pravilnika.

Član 81

Kada sazna za učinjeni teži disciplinski prestup, kao i tokom disciplinskog postupka, upravnik može odlučiti da se maloletnik iz bezbednosnih razloga, do dvadesetčetiri sata, izdvoji od ostalih maloletnika.

Vreme izdvajanja uračunava se u disciplinsku meru izdvajanja u posebnu prostoriju.

Član 82

Ako podnosilac predloga za pokretanje disciplinskog postupka utvrdi da postoji osnovana sumnja da je maloletnik učinio lakši ili teži disciplinski prestup, ali da zbog prirode prestupa, okolnosti pod kojima je učinjen, ličnosti maloletnika, njegovog odnosa prema oštećenom i prestupu, kao i njegove spremnosti da ubuduće ne čini disciplinske presteupe ne bi bilo celishodno da se vodi disciplinski postupak, odustaje od predloga za vođenje disciplinskog postupka.

Odluka o odustajanju od vođenja disciplinskog postupka sa obrazloženjem dostaviće se upravniku, podnosiocu prijave, oštećenom i stručnom timu iz člana 5. ovog pravilnika.

Član 83

Kada je u toku izvršenje disciplinske mere prema maloletniku, a maloletnik učini novi disciplinski prestup ili se sazna za ranije učinjeni prestup za koji nije izrečena disciplinska mera, rukovodilac službe za vaspitavanje neće podneti predlog za pokretanje disciplinskog postupka, ako oceni da ne bi bilo

celishodno izreći novu disciplinsku meru za novoučinjeni ili ranije učinjeni prestup.

Član 84

Maloletnik će, na preporuku vaspitača vaspitne grupe, odrediti lice zaposleno u domu koje će mu pružati stručnu pravnu pomoć.

Pri preduzimanju radnji prema maloletniku tokom disciplinskog postupka, a naročito prilikom njegovog saslušanja, lica koja učestvuju u postupku, dužna su da postupaju obazrivo, vodeći računa o zrelosti, osetljivosti i ličnim svojstvima maloletnika.

postupka, a naročito prilikom njegovog saslušanja, lica koja učestvuju u postupku, dužna su da postupaju obazrivo, vodeći računa o zrelosti, osetljivosti i ličnim svojstvima maloletnika.

Prilikom uzimanja prve izjave maloletnika od strane podnosioca predloga za pokretanje disciplinskog postupka, obavezno je prisustvo lica iz stava 1. ovog člana.

Član 85

Raspravi u disciplinskom postupku obavezno prisustvuju podnosilac predloga, vaspitač vaspitne grupe, maloletnik i zaposleni u domu koji će mu pružati stručnu pravnu pomoć.

Raspravi mogu prisustvovati i druga lica po odluci predsednika disciplinske komisije, odnosno upravnika ili lica koje on odredi.

Tokom trajanja rasprave javnost je, po pravilu, isključena, s tim što raspravi po odluci predsednika disciplinske komisije, odnosno upravnika doma ili lica koje on odredi, mogu prisustvovati i druga lica osim onih navedenih u stavu 1. ovog člana čije je prisustvo obavezno.

Član 86

Protiv rešenja o izrečenoj disciplinskoj meri maloletnik ima pravo žalbe u roku od tri dana od prijema rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

O žalbi odlučuje direktor Uprave u roku od tri dana od prijema žalbe.

Materijalna odgovornost maloletnika

Član 87

U odnosu na materijalnu odgovornost maloletnika shodno se primenjuju odredbe Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

Shodna primena odredaba o disciplinskim prestupima, merama i postupku prema osuđenim licima

Član 88

Na sva pitanja o disciplinskim prestupima i postupku prema maloletniku koja nisu uređena ovim pravilnikom, a od značaja su za njegovu primenu, shodno se primenjuju odredbe Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

izvršenju krivičnih sankcija.

Sredstva prinude

Član 89

Prema maloletniku koji se nalazi u domu mogu se izuzetno primeniti sredstva prinude i sredstva za privremeno onesposobljavanje, samo kada je to neophodno da se spreči fizički napad na službeno lice, napad na drugog maloletnika ili samopovređivanje, ukoliko maloletnik pri sebi ima hladno oruđe ili vatreno oružje i kada su svi drugi metodi iscrpljeni ili neuspešni.

Vatreno oružje i hladno oruđe može se izuzetno primeniti jedino ako se drugim sredstvima prinude ili sredstvima za privremeno onesposobljavanje ne može zaštititi život maloletnika ili drugog lica u slučaju napada.

O primeni mera i sredstava iz st. 1. i 2. ovog člana sastavlja se posebna službena beleška.

Službena beleška iz stava 3. ovog člana dostavlja se sudiji za maloletnike suda koji je maloletniku sudio u prvom stepenu, ministru nadležnom za pravosuđe i direktoru Uprave.

VI PREKID IZVRŠENJA VASPITNE MERE, OBUSTAVLJANJE I USLOVNI OTPUST MALOLETNIKA

Prekid izvršenja vaspitne mere

Član 90

Osim u slučajevima iz čl. 48, 58, i 59. Zakona u vezi sa članom 118. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, ukoliko se osnovano može očekivati da se neće nepovoljno odraziti na započeti proces vaspitanja, upravnik može, na predlog vaspitača vaspitne grupe, uz mišljenje stručnog tima iz člana 5. ovog pravilnika, predložiti sudu koji je maloletniku sudio u prvom stepenu prekid izvršenja vaspitne mere, ako je potrebno da maloletnik:

- 1) pruži pomoć obolelom članu porodice;
- 2) pomogne iznemogle, nesposobne i materijalno nezbrinute roditelje, usvojioca ili staraoca, odnosno druga lica koja su se o maloletniku starala;
- 3) da se podvrgne dužem lečenju, odnosno saniranju zdravstvenog stanja u posebno specijalizovanim ustanovama i pod posebnim uslovima;
- 4) završi započete obaveze u vezi sa školovanjem.

Vreme prekida ne uračunava se u vreme trajanja vaspitne mere upućivanja u dom.

Obustavljanje izvršenja vaspitne mere

Član 91

Predlog za obustavljanje izvršenja vaspitne mere može se staviti sudu koji je maloletniku sudio u prvom stepenu kad vaspitač vaspitne grupe, uz mišljenje stručnog tima iz člana 5. ovog pravilnika, a u saradnji sa maloletnikom, roditeljima ili licima koja su se o maloletniku starala i nadležnim organom starateljstva, proceni da je u dovoljnoj meri ostvaren pojedinačni program postupanja i da je to u najboljem interesu maloletnika, kao i da je sredina u koju se maloletnik vraća spremna da ga prihvati.

Konačnu odluku o dostavljanju predloga sudu iz stava 1. ovog člana donosi upravnik.

Pre otpuštanja, kad je sud prihvatio predlog i doneo odluku o obustavljanju izvršenja, maloletnika pregleda lekar i nalaz unosi u njegov zdravstveni karton.

Ako je maloletnik zbog bolesti nesposoban za put, na predlog

lekara i po odobrenju upravnika, maloletnik se smešta u najbližu odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Troškove lečenja za prvih trideset dana snosi dom.

Uslovni otpust maloletnika

Član 92

Za maloletnika koji je u domu proveo najmanje šest meseci na izvršenju vaspitne mere, od koga se na osnovu uspeha postignutog u vaspitavanju može osnovano očekivati da neće ubuduće činiti krivična dela i da će se u sredini u kojoj bude živeo dobro vladati, vaspitač vaspitne grupe, uz pribavljeno mišljenje stručnog tima iz člana 5. ovog pravilnika, može dati inicijativu da se pokrene postupak za uslovno otpuštanje.

ubuduće činiti krivična dela i da će se u sredini u kojoj bude živeo dobro vladati, vaspitač vaspitne grupe, uz pribavljeno mišljenje stručnog tima iz člana 5. ovog pravilnika, može dati inicijativu da se pokrene postupak za uslovno otpuštanje.

Prilikom pokretanja ove inicijative vaspitač vaspitne grupe posebno će imati u vidu uspeh u vaspitavanju, obrazovanju i stručnom osposobljavanju maloletnika i uslove prihvatanja, kao što su moguće zaposlenje, nastavak tretmana, psihosocijalni i egzistencijalni porodični uslovi, a uzeće u obzir i moguće nepovoljne uticaje užeg i šireg okruženja, procenu bezbednosti i druge za maloletnika značajne okolnosti i uticaje.

Predlog sudu koji je maloletniku sudio u prvom stepenu podnosi upravnik.

VII OTPUST IZ DOMA

Član 93

Maloletniku se prilikom otpuštanja iz doma:

- 1) predaju stvari, predmeti i dragocenosti koje su čuvane u domu, a maloletnik se razdužuje sa stvarima koje je koristio;
- 2) isplaćuje ušteđevina i novac koji je primao tokom izvršenja vaspitne mere;
- 3) obezbeđuju sredstva za prevoz do mesta prebivališta, odnosno

boravišta i po potrebi, na predlog vaspitača vaspitne grupe, jednokratna novčana pomoć;

4) ako nema svoju odeću, a ni sredstva da je nabavi, dom maloletniku, bez naknade, obezbeđuje rublje, odeću i obuću.

Posle obavljenih radnji predviđenih ovim pravilnikom, maloletnika prima upravnik, a rukovodilac službe za vaspitavanje obavlja završni razgovor i uručuje mu otpusni list, svedočanstvo ili diplomu o završenoj školi, uverenje o stručnoj osposobljenosti koju je stekao u domu, kao i druga dokumenta.

VIII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 94

Na slučajeve koji nisu uređeni ovim pravilnikom shodno će se primenjivati odredbe Zakona, Krivičnog zakonika, Zakonika o krivičnom postupku, Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, ratifikovanih međunarodnih ugovora, kao i akti doneti od strane direktora Uprave i upravnika.

primenjivati odredbe Zakona, Krivičnog zakonika, Zakonika o krivičnom postupku, Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, ratifikovanih međunarodnih ugovora, kao i akti doneti od strane direktora Uprave i upravnika.

Član 95

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u Službenom glasniku Republike Srbije .

OBRAZAC PRITUŽBE
Zaštitniku građana Republike Srbije

PRITUŽBA

1. LIČNO

Podaci o podnosiocu

(Ime, ime jednog roditelja, prezime, adresa, grad, telefon, e-mail)
Ostali podaci o podnosiocu (popunjavanje ove rubrike nije obavezno. Ovu rubriku možete popuniti ukoliko smatrate da navedeni podaci mogu biti od značaja za rešavanje Vaše pritužbe)

(Datum rođenja, pol, zanimanje, nacionalnost, državljanstvo)

2. PREKO DRUGOG LICA

Podaci o punomoćniku (ako postoji)

(Ime, prezime, adresa, telefon, e-mail)

3. Vrsta prava i sloboda koja su povređena

---

4. Organ ili organizacija na koje se odnosi pritužba (adresa, telefon)

---

5. Dodatne informacije (ime, prezime i funkcija službenika koji je povredio pravo podnosioca, mesto i datum učinjene povrede)

---

6. Sažeti opis povrede prava. Navedite podatke o postupku, aktu (rešenje, zaključak i sl. sa brojem i datumom donošenja, ukoliko postoji) ili radnji kojima Vam je povređeno pravo.

---

7. Prilozi (kopije odluka, izvoda, izveštaja, potvrda, izjava, dokumenata drugih dokaza kojima potvrđujete/potkrepljujete navode pritužbe).

---

8. Napišite koja ste pravna sredstva iskoristili pre obraćanja
Zaštitniku građana (pred kojim organom i kada)

---

9. Da li ste se ranije i kojim povodom obraćali Zaštitniku građana?

Datum i mesto

Potpis

Pritužbe se šalju na adresu:
Zaštitnik građana,
Deligradska br.16 - 11000 Beograd

Tel: 011/2068-100 - Faks: 011/2068-182
e-mail: zastitnik@zastitnik.rs - web: <http://www.zastitnik.rs>

